

TÝNECKÉ LISTY

Měsíčník obce Velký Týnec • XXXVI. ročník • Číslo 4/2026 • Cena 20,- Kč

VELKÝ
TÝNEC

- 7 Dostavba budovy Obecního úřadu Čechovice**
12 Senioři se školili, radovali i putovali
14 - 16 Mše za otce Václava Haltmara,
arcibiskupa Leopolda Prečana a Mons. Jana Šrámka
Přesahy Povídání s filantropy manželi Vlčkovými

EDITORIAL

Milé čtenářky a čtenáři Týneckých listů, jaro je v dubnu již v plném proudu a s ním v tomto čísle i řada témat, která se bezprostředně dotýkají života v naší obci – od schváleného rozpočtu až po ocenění, která potvrzují, že se nám společně daří Týnec rozvíjet.

V tomto čísle bychom vás chtěli poprosit o spolupráci při výzdobě nového Komunitního a informačního centra Velký Týnec, které bychom rádi vyzdobili historickými fotografiemi naší obce. Pokud nějaké máte doma ve svých archívech, budeme vděční za jejich zapůjčení. Pomůžete nám tak uchovat obrazovou paměť naší obce pro další generace. Podrobnější informace najdete v letáku s výzvou o jejich zapůjčení.

V rubrice „Ze Starostova deníku“ se tentokrát náš pan starosta věnuje především hospodaření. Zastupitelstvo schválilo rozpočet na letošní rok, který jasně definuje jeho investiční priority. Patří mezi ně například rekonstrukce hřiště ve Vsisku nebo dostavba obecního úřadu v Čechovicích. Vedle velkých staveb ale naše obec nezapomíná ani na spolkový život. Podpora místních sdružení a organizací zůstává jedním z pilířů týnecké obecní politiky, protože právě spolky tvoří živé srdce každé obce.

V nedávné době získal Velký Týnec dvě krásná ocenění. Naše obec vyhrála 1. místo v krajském kole soutěže Zlatý erb 2026 za nejvyšší webové stránky. Pokud jste týnecký web delší dobu nenavštívili, duben je ideální čas se podívat, co všechno tam můžete najít a vyřídit online. Dalším úspěchem je titul „Ekologická obec“, který potvrzuje, že cesta udržitelného rozvoje, kterou si Týnec zvolil, dává smysl.

V příloze „Letem školním světem“ vás tentokrát čeká například ohlédnutí za vernisáží v Citově, kde děti ukázaly, jak vypadá „písnička na papíře“. Seznámíte se také s úspěchem žáka týnecké školy Antonína Mičocha, který ovládl okresní kolo zeměpisné olympiády. A dočtete se i o tom, jak se třetáci učili základy první pomoci.

Na závěr bych vám ráda doporučila k přečtení rozhovor s manželi Vlčkovými v rubrice Přesahy. Jejich vyprávění o filantropii a budování dětského hospice Cibulka je nesmírně silné. Dozvíte se například, jak složité je v paliativní péči najít ty správné lidi, pro které je práce posláním, nebo proč se tyto úspěšní lidé rozhodli, že když vydělávají dost, je přirozené se rozdělit. Je to text o lidskosti, který v dnešní uspěchané době pohládí po duši.

Přeji vám pohodové čtení a radostné jarní dny.

Vendula Vránová

Foto na titulní straně

Slavnostní mši v kostele Nanebevzetí Panny Marie celebroul v neděli 22. března olomoucký metropolita Josef Nuzík
Foto: Petr Hanuška

GDPR - „Tímto upozorňujeme čtenáře, že na akcích pořádaných obcí mohou být pořizovány fotografie. Mělo by se tak dít vždy zřetelně označenou osobou. Fotografie slouží jedinému účelu - jako materiál ke zveřejnění, zda daná konkrétní fotografie bude či nebude použita k prezentaci v obecním periodiku, zejména s přihlédnutím k její vypovídací schopnosti ve vztahu k akci, jež byla obcí pořádána. Fotografie takto nepoužité jsou následně skartovány. Pakliže si jako účastník takto dokumentované akce kdokoli z vás nepřeje být objektem fotografování a následného zveřejnění v obecním periodiku, sdělte toto prosím nejlépe osobě fotografa nebo případně zavčas na podatelnu obecního úřadu.“

DUBNOVÝ ÚVODNÍK

Velevážené čtenářky, vážení čtenáři, tentokrát bych se chtěl vrhnout do nebezpečného světa vědy, k čemuž mne ponouklo to nesmyslné protáčení hodinových ručiček u příležitosti proměny zimního času na letní. Albert Einstein objevil pro svět unikátní teorii relativity. Ve zjednodušené formě ji můžeme vysvětlit jako vztah rychlosti a času. Čím rychleji se bude paprsek v prostoru pohybovat, tím pomaleji bude plynout čas. Lidstvo na ten velešpek skočilo a kolotoč se rozjel. Záhy se však z toho začala některým méně přizpůsobivým jedincům točit hlava. A tak v šedesátých letech odvážlivci z řad hippie vykřikovali: „Zastavte svět, já chci vystoupit!“ Ale pak všichni přitáhli tkaničky u bot a jede se dál. Tak pomyslně zvedám jejich prapor a volám: „Einsteinova teorie neplatí!“ Jezdíme rychleji, jíme rychleji, spíme rychleji, a čas? Čas se

zrychluje také a ty vidle, které do toho hází Evropská unie, ho nezastaví. Jedině, kde člověk může najít otevřenou náruč a porozumění, je matka příroda a její čas.

Dívám se do ní a vidím její dětskou tvář. Čistou a jasnou. Nikde ještě neraší strniště bujných trav, ani kadeře stromů nevrhají stín. Je čas. Čas očekávání nového vegetačního roku. Vstupujeme do něj svorně všichni. Zající běhající po polích. Kopřivy bázlívě vystrkující první lístky. A my lidé? Můžeme si postesk-nout, jsme o rok starší. Nehleďte však do zrcadla! Zkuste i vy najít v sobě tvář dítěte. V každém z nás někde dřímá. Velký filozof Friedrich Nietzsche dokonce říká, že to dítě v nás si chce hrát. Protentokrát bych ho tedy poslechl. Nechte vítr, aby si pohrál s vašimi vlasy, či slunce zlechtalo vaši tvář.

Ale co to je vůbec hra? Obsah toho slova

dokáže popsat každý. Něco, co není úplně doopravdy, a přesto to dokážeme vážně prožívat. Jen si vzpomeňte, jak se někdo vzteká u „Člověče, nezlob se“ nebo u fotbalu. Kde se tu ale hra vzala? Odkud pochází to slovo? Když ocitnu se někdy na pochybách, chvátám ke svému oblíbenému slovníku etymologickému a hledám vysvětlení. Leč tentokrát nic. Nevěřící několikrát přečtu heslo hra – vřeslovanské. Pak oči sklouznou o řádek níž na heslo hrabati – souvisí s řeckým *grafó* – *píši* nebo také vyrývám. Líce se mi rozjasní. Je čas vyměnit psací náčiní za hrábě! Vždyť tráva už na nás čeká! A venku je teď tak příjemně. Chce se mi vám milí čtenáři popřát: „Tak ať vám to hrabe!“ Aneb chvála bláznovství a radosti. Jaro je tady!

Stanislav Denk

Naše Obec Velký Týnec získala 1. místo v soutěži o Zlatý erb Olomouckého kraje 2026

Velký Týnec letos zvítězil v krajském kole soutěže Zlatý erb. Ta oceňuje nejvyšší webové stránky měst a obcí v regionu. Druhé místo získaly Loštice a pomyslnou bronzovou příčku obsadila obec Mořice. Slavnostní vyhlášení výsledků se konalo na hejtmánství v pondělí 30. března.

„Olomoucký kraj se rozhodl, že převezme štafetu poté, co centrální organizace soutěže Zlatý erb skončila. Nenecháme tak soutěž zaniknout a kvalitně odvedenou práci na webech obcí v kraji ohodnotíme sami,“ řekl náměstek hejtmána pro strategický rozvoj a IT Pavel Jelínek. Do krajského kola se mohly přihlásit obce i města, která nejsou obcemi s rozšířenou působností. Celkem jich bylo čtrnáct.

Porota hodnotila přehlednost a úplnost povinných informací, které jednotlivé weby obsahují a posílají směrem k občanům, podnikatelům a dalším uživatelům. Také to, jak jsou webové stránky nastaveny z pohledu nabízených služeb pro rodiny, návštěvníky a různé komunity. Předmětem hodnocení byly i sociální sítě obcí a kybernetická bezpečnost.

„Digitální komunikace mezi radnicí a občanem má nezastupitelný význam, webové stránky nejsou jen nástěnkou s výpisem zákonů a povinných údajů. Naopak jsou vizitkou obce a důležitým zdrojem informací,“ uvedl hejtmán Ladislav Okleštěk.

Cílem soutěže Zlatý erb je zvyšování kvality digitální komunikace veřejné správy. Motivuje obce, aby zlepšovaly tento druh služeb pro občany. V minulém ročníku zvítězily Zlaté Hory.

Zdroj: Olomoucký kraj

Olomoucký kraj

Olomoucký kraj

archiv Obce Velký Týnec

Vendula Vránová,
šéfredaktorka

Petr Hanuška,
redaktor

Stanislav Denk,
redaktor

Vladimíra Hacsíková,
redaktorka

Pavel Peňaška,
grafik

TÝNECKÉ LISTY - Periodický tisk územního samosprávného celku - měsíčník Obce Velký Týnec.

Vydává Obec Velký Týnec, Zámecká 35, 783 72 Velký Týnec 1, IČO 00299669. Ev. číslo MK ČR: E 12522. Ročník XXXVI, číslo 4. Vyšlo 8. dubna 2026. Cena výtisku 20,- Kč. Adresa redakce: Zámecká 35, 783 72 Velký Týnec 1, e-mail: velkytynec@velkytynec.cz. Šéfredaktorka Mgr. Vendula Vránová Ph.D.

Redakční rada: PhDr. Petr Hanuška Ph.D., e-mail: starosta@velkytynec.cz, Mgr. Stanislav Denk, e-mail: mistostarosta@velkytynec.cz.

Grafická úprava: Pavel Peňaška, e-mail: penaska.pavel@centrum.cz. Tisk: PROFITISK, Chválkovická 5, 779 00, Olomouc.

Poznámka redakce: Uveřejněné příspěvky nemusejí být totožné se stanoviskem redakce.

Kalendárium

7. března

Fotbalový ples

- TJ Sokol VT - společenský dům - 20:00 hodin

14. března

Maškarní bál pro děti + Maškarní bál pro dospělé

- RC Čmelda+SDH VT - společenský dům - od 14:00 hodin

18. března

Galerie na zámku v Citově

- výtvarná soutěž pro školy a školy mikroregionu Království - 16:00 hodin

28. března

Uklidíme Česko

- Skaut VT a Čechovice

XVIII. ročník Vinného koštu aneb jaro stále vítáme vínem

- KpKaS ZO VT - společenský dům - od 16:00 hodin

30. března

Zábavné odpoledne

- KpMČČ+Naše Čechovice - sportovní areál - od 14:00 hodin

Další události

Dne 2. března předal Ing. Skácel studii výstavby suchého poldru Velký Týnec.

Dne 4. března se zúčastnil místostarosta obce Stanislav Denk jednání MAS Hanácké Království. Obec obdržela ujištění, že obdrží dotaci na rekonstrukci střechy zámecké stodoly.

Na ČOV Velký Týnec byly naistalovány panely FVE.

Paní projektantka Šmídová představila vedení obce koncepci řešení interiérů zámecké stodoly.

Ve středu 11. března jednal starosta obce s vedením Agry a. s. o úpravě projektu chodníku na Bystřické ulici tak, aby neomezoval vjezd nákladního transferu do areálu zemědělského podniku.

Dne 11. března proběhla ze strany Národního památkového ústavu kontrola objektu zámecké budovy a zahradního areálu. Paní Mgr. Markéta Tichá a pan Ing. Petr Kubeša vyjádřili velkou spokojenost především s řešením zámeckých interiérů.

Ve dnech 16. a 18. března proběhlo jednání mezi vedením obce a zástupci ŘSD ve věci pozemkového vyrovnání po stavbě dálnice R55 01 Olomouc-Kokory. Dne 21. března proběhlo na Svatém Kopečku poslední rozloučení s páterem Václavem Haltmarem, farářem Církve římskokatolické, který byl duchovním správcem farnosti v letech 1998-2025. Za obec se posledního rozloučení zúčastnil a ve své řeči poděkoval starosta obce. Čest jeho památce!

V neděli 22. března proběhla v kostele Nanebevzetí Panny Marie slavnostní mše, kterou celebroid olomoucký arcibiskup Josef Nuzík a v jejímž rámci připomněl význam týneckého rodáka arcibiskupa Leopolda Prečana a grygovského rodáka Mons. Jana Šrámka.

Dne 23. března proběhlo jednání s pracovníky právníké kanceláře Ritter-Šťastný a ředitelem základní školy panem Jurkou ve věci sloučení základní a mateřské školy, které proběhne k 1. lednu 2027.

Počasí

Březen byl plný slunce! Po třech měsících temného Mordoru se obloha rozjasnila a po většinu dnů svítilo sluníčko! Problémem byl nedostatek vláhy. Skoro vůbec u nás nezapršelo. Nicméně při kácení stromů a vytahování jejich kořenů se ukázalo, že půda je pod povrchem mokrá, a to díky sněhu, který dokonce ležel i v našich obcích. Teplotně nás žádný výrazný výkyvy netrápily.

První dekáda. Noc: 0, 0, -2, 0, 0, -2, -1, -1, 0, 4. Den: 12, 14, 14, 16, 15, 16, 17, 18, 15, 15. Druhá dekáda. Noc: 3, 4, 2, 8, 5, 4, 1, 5, 2, -1. Den: 16, 14, 16, 16, 16, 10, 8, 14, 13, 13. Třetí dekáda. Noc: 5, -1, -1, 2, 2, 4, 3, 3, 3, 3. Den: 9, 13, 17, 15, 16, 7, 6, 6, 8, 9, 6.

Připravil Petr Hanuška

Ze Starostova deníku

Opakování je matkou moudrosti...

25/2 I když jsem o následující skutečnosti psal, raději o ní napíši znovu. Stavba R55 01 Olomouc-Kokory byla zprovozněna 19. prosince 2025, nicméně některé stavební práce budou pokračovat do poloviny letošního roku (viz stavba Odpočívky Majetín). Ve druhé polovině roku provede ŘSD ČR odborné posouzení technického stavu komunikací, které byly poškozeny stavbou, a následně vybere firmu na realizaci oprav. Ty by měly proběhnout v první polovině roku

2027. Ve vlastnictví obce se to týká komunikace Vsisko-Grygov, na jejíž opravu má obec sepsanou dohodu s ŘSD ČR. Ve vlastnictví Olomouckého kraje se to týká komunikací v ulicích Grygovská a Na Kříbě. Moc prosím všechny řidiče, aby na vsisko-grygovské spojce jeli pomalu, neboť poškození jejich vozů hrozí hlavně při vjezdu na nebezpečně krajince! Opětovně jsem požádal vedení stavby o instalaci dopravních značek upozorňujících na technický stav vozovky.

Kontrola zámecké budovy a zahrady

11/3 Ve středu 11. března provedli pracovníci Národního památkového ústavu z Olomouce paní Mgr. Markéta Tichá a pan Ing. Petr Kubeša kontrolu technického stavu zámecké budovy a přilehlého zahradního areálu. Prohlédli si nejen první patro, kde sídlí náš obecní úřad, ale také půdu, restauraci či sklep. Myslím, že odjžděli velmi spokojeni. Ocenili zejména práci na interiérech, jejichž pojetí i vybavení považují

za vysoce nadstandardní. Samozřejmě nás v budoucnu čekají rekonstrukční práce na střeše, kterých se projekčně ujal Ing. Giacintov. Velké poděkování na dálku patří paní Jarmile Zahradníkové, jež navrhovala interiérový design, i všem týneckým a mimotýneckým řemeslníkům, kteří převáděli její vize do reality. A byl to kolikrát tvrdý oříšek! Děkuji všem!

Priority rozpočtu obce na rok 2026

12/3 Na konci února proběhlo 24. zasedání Zastupitelstva obce Velký Týnec, v jehož rámci byl projednán a následně schválen rozpočet obce na letošní rok. K investičním prioritám patří následující akce: Rekonstrukce hřiště a sportoviště v místní části Vsisko (7 mil. Kč), Dostavba budovy obecního úřadu v Čechovicích (8 mil.), Výstavba chodníků v ulicích Bystřická a Grygovská (3,7 mil.), Renovace střechy zámecké stodoly (dotovano MAS Hanácké Království částkou 3,2 mil., vlastní prostředky 1 mil.), Nákup kompostérů (1,2 mil., dotace

800 tis.), Dovybavení Komunitního a informačního centra VT (0,7 mil.), Instalace fotovoltaiky na ČOV (0,9 mil.), Oprava interiérů v kapli ve Vsisku (0,5 mil.), Oprava podlahových krytin v Restauraci Společenský dům VT (0,5 mil.), Rozvoj internetové sítě (0,5 mil.). V rezervě bylo ponecháno 6 mil., splátky úvěrů činí 5,4 mil. Pevně věřím, že daňové příjmy nenaruší žádné mimořádné události. Novinkou rozpočtu je přímé financování nepedagogických pracovníků v MŠ a ZŠ VT.

Zemřel otec Václav Haltmar...

18/3 V úterý 17. března v časných odpoledních hodinách zemřel otec Václav Haltmar, dlouholetý farář Církve římskokatolické ve Velkém Týnci. Znali jsme se od roku 1999, kdy jsme se začali potkávat v našem kostele i mimo něj. O tři roky později jsem s ním začal spolupracovat jako místostarosta obce, zakrátko coby starosta obce. Otec Václav má neuhynoucí zásluhu na renovaci našeho barokního kostela Nanebevzetí Panny Marie i farní budovy, které přebíral ve velmi neutěšeném technickém stavu. Když dnes vstoupíte do chrámových útroh, uvidíte duchovní stánek, na který může být pyšný nejen každý věřící, ale i běžný občan našich obcí. Rekonstrukcí prošla samotná stavba, ale i interiérové vybavení.

Otec Václav samozřejmě dbal i o pastorační službu. Patřil k těm přisnějším duchovním, protože mu záleželo na správné cestě každé ovečky, kterou měl coby pastýř na starosti. Pohlídal nás pak každý jeho úsměv, každé vlídné slovo, které k nám pronesl. V soukromí byl spíše tišší, nicméně měl jasnou představu, kam jeho veškeré úsilí směřuje. Vedle něj vždy věrně stála sestra Norberta, které patří za vše, co pro farnost udělala, stejný dík. Václave, tvůj odchod na věčnost mě bolí, a to jako Tvého svěřence, ale i jako přítele, za které jsem se dovolil považovat. Nechť Ti náš Pán otevře svou laskavou náruč! Zasloužíš si to! Tvůj Petr Hanuška

Podporujeme spolky a všechny potřebné...

25/3 Zastupitelé obce v rámci schváleného rozpočtu na rok 2026 mysleli i na činnost organizací, spolků, klubů, církví i sociálně zaměřených organizací sídlících mimo teritorium našich obcí, ale nabízejících službu i našim občanům. Jen pro vaši přesnější představu uvádím několik statistických údajů (v celých tisících): TJ Sokol (kopaná, 400 tis.), Gymnastický klub VT (150), Naše Čecho-

vice (270), Tihle lidi (80), NS Týnečáci (120), Tenisový klub VT (60), Skaut VT a Č (60), Klub seniorů VT (50), Církev římskokatolická (500), Raná péče - zrak (39), Raná péče - rodina (58), Církev čsl. husitská (120), Corazon (40), SRPŠ (100), SDH VT (60), Potravinová banka (25), Hospic na Svatém Kopečku (30), Charita Olomouc (100), Mobilní hospic (15) ad.

Suchý poldr Velký Týnec

Před několika dny předal Ing. Miroslav Skácel z projekční kanceláře AGPOL s. r. o. Olomouc vedení obce studii proveditelnosti stavby Velký Týnec - SN Berouška (poldr). V materiálu je aktualizován původní projekt z roku 2008, a to zvláště o údaje spojené s průměrným úhmem srážek spadlých v minulých letech. S navrhovanou podobou suchého poldru byli i písemně seznámeni majitelé pozemků, kterých se stavba něja-

kým způsobem dotkne. Zpětná vazba byla různorodá: od mlčení přes souhlas až po totální zamítnutí majoritního vlastníka pozemků. Nicméně v následujících měsících obec přistoupí k realizaci projektu pro stavební povolení. Suchý poldr je totiž součástí našeho územního plánu a spadá pod veřejně prospěšné stavby. A předpokládaná cena stavby? 24 milionů korun...

© Pavel Peňaška

Jaro dělá pokusy, vystrkuje krokusy...

VŠECHNO NEJLEPŠÍ

V měsíci dubnu blahopřejeme
k významným životním milníkům
těmto našim spoluobčanům

94 let

Pan František Zavadil z V. Týnce

85 let

Paní Blažena Prečanová z V. Týnce
Pan Jiří Merta z V. Týnce

80 let

Pan Václav Žádník z V. Týnce

75 let

Paní Alena Kolb z V. Týnce
Paní Věra Obšnajdrová z Čechovic
Paní Blažena Koutná z V. Týnce
Pan Vladimír Holý z Velkého Týnce

70 let

Paní Marie Šnajdrová z V. Týnce
Paní Jindřiška Prečanová z V. Týnce

65 let

Paní Jitka Paluchová z V. Týnce
Pan Lubomír Ehrenberger z V. Týnce
Pan Jiří Ministr z V. Týnce

60 let

Pan Václav Vyhlídal ze Vsiska
Pan Petr Kovář z V. Týnce

55 let

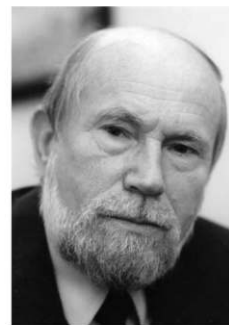
Pan Zdeněk Piterka z V. Týnce

50 let

Paní Ilona Žídková z V. Týnce
Pan Jiří Spurný z V. Týnce
Pan Tomáš Kabelík z V. Týnce

*Připravila Radka Tomečková
Autorka je matrikářka obce*

VZPOMÍNÁME

S hlubokým zármutkem oznamujeme, že dne 19. 2. 2026 nás ve věku 88 let navždy opustil náš drahý tatínek a dědeček

pan

prof. PhDr. František Mezihorák, CSc., dr.h.c.

Poslední rozloučení se zesnulým proběhne dne 28. 2. 2026 ve 14.00 hodin v kapli na Ústředním hřbitově Nefedín v Olomouci.

Za projevenou soustrast a tichou vzpomínku děkujeme.

milující rodina

Na nekonečnou šňůru času,
korálky dnů se navlékají,
šedivé jako mlhy klam.
Zemlená kladívka šeptem hlasu
v orloji žití odbijejí:
zvoň již v nebes bran!

VÝZVA

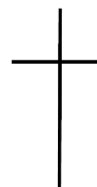
Obec Velký Týnec dokončuje finální podobu
Komunitního a informačního centra.
Ve vstupních prostorách budou instalovány

HISTORICKÉ FOTOGRAFIE z naší obce a místních částí Čechovice a Vsisko

Pokud se chcete na vzhledu nového centra podílet
a máte doma jakékoliv historické fotografie
vztahující se k naší obci,
doručte je prosím do konce dubna 2026
na podatelnu obecního úřadu Velký Týnec.

Fotografie bychom od Vás osobně převzali do výpůjčky tak,
abychom je po naskenování mohli v pořádku vrátit.

Děkujeme za spolupráci.

Ježíši, důvěřuji Ti!

Dne 17. března 2026 zemřel

P. Václav Haltmar

Narodil se 12. 1. 1943 v Horních Studénkách.
Kněžské svěcení přijal 24. 6. 1978 v Olomouci.

Působil v Kyjově, Kroměříži u sv. Mořice, ve Vlénově
a ve Velkém Týnci.

Zemřel v hospici na Svatém Kopečku u Olomouce.

**Se zesnulým se rozloučíme v sobotu 21. března 2026 ve 13 hodin
při mši sv. v bazilice Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku
a potom bude pohřben na místním hřbitově.**

*Mons. Josef Nuzík, arcibiskup olomoucký,
biskupové, kněží a jáhnové olomoucké arcidiecéze;
zarmoucená rodina*

Requiescat in pace.

Komise pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec pořádá:

TŘETÍ

Týnecký jarmark v podzámčí

10 . 05 . 2026
9:00 - 13:00

Velký Týnec - ulice Sokolská
u zdravotního střediska

Selské trhy, občerstvení a příjemné posezení.
O zábavu pro děti se postarají BukoHrátky.

Vážení zástupci obce,

zasíláme Vám **stříbrný certifikát Ekologická obec** jako ocenění Vaší odpovědné role v oblasti sběru a recyklace vysloužilých elektrozařízení. Tento úspěch dokládá Vaši dlouhodobou snahu podporovat ochranu životního prostředí.

Vaše obec se svým dlouhodobým zapojením významně podílí na správném sběru a recyklaci elektroodpadu. Tento přístup pomáhá chránit přírodu, snižovat ekologickou zátěž a podporuje udržitelnější hospodaření se zdroji.

Věříme, že stříbrná pozice pro Vás bude motivací pokračovat v nastaveném směru a posunout se k nejvyššímu ocenění.

Děkujeme Vám za Vaši obdivuhodnou práci a těšíme se, že příští rok společně oslavíme zlaté ocenění.

S přáním mnoha dalších úspěchů
Tým ASEKOL a.s.

ASEKOL a.s.
Československé exilu 2062/8
143 00 Praha 4 - Modřany
www.asekol.cz

IČ: 27373231
DIČ: CZ27373231
Městský soud Praha
oddíl C, vložka 109190

Tel.: +420 234 235 114
Fax: +420 234 235 222
E-mail: info@asekol.cz

ISO 18001:2008
ISO 14001:2004
ISO 9001:2000
ISO/IEC 27001

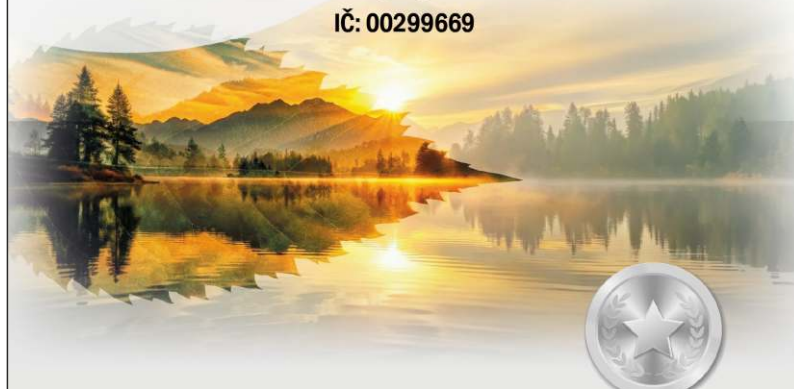
uděluje

CERTIFIKÁT

Ekologická obec

Velký Týnec

IČ: 00299669

Toto osvědčení potvrzuje zapojení firmy do kolektivního systému ASEKOL ve smyslu § 15 zákona č. 542/2020 Sb., Zákon o výrobcích s ukončenou životností.

Společnost ASEKOL a.s., IČ: 27373231, se sídlem Československé exilu 2062/8, 143 00 Praha 4, zapsaná v obchodním rejstříku Městského soudu v Praze, oddíl B, vložka 19943, která je rozhodnutím Ministerstva životního prostředí ČR oprávněna provozovat kolektivní systém pro sběr elektrozařízení, patří mezi skupiny 1 - Zařízení pro topelnou výměnu, 2 - Obrazovky, monitory a zařízení obsahující obrazovky o ploše větší než 100 cm², 3 - Světelné zdroje, 4 - Velká zařízení, jejichž kterýkoliv vnější rozměr přesahuje 50 cm, 5 - Malá zařízení, jejichž žádný vnější rozměr nepřesahuje 50 cm, 6 - Malá zařízení informačních technologií a telekomunikační zařízení, jejichž žádný vnější rozměr nepřesahuje 50 cm.

Platnost do 31. 12. 2026.

V Praze dne 20.03.2026

Mgr. Jan Vrba
Předseda představenstva

CENÍK

připojení k internetu v obci Velký Týnec

SLUŽBA	Wifi 5G	Wifi 60G		OPTIKA		
PŘI ROČNÍM PŘEDPLATNÉM	200 Kč	300 Kč	400 Kč	300 Kč	500 Kč	700 Kč
MĚSÍČNÍ PLATBA	240 Kč	360 Kč	480 Kč	360 Kč	600 Kč	840 Kč
RYCHLOST STAHOVÁNÍ	7 Mbps	50 Mbps	100 Mbps	100 Mbps	500 Mbps	1000 Mbps
RYCHLOST ODESÍLÁNÍ	3,5 Mbps	50 Mbps	100 Mbps	100 Mbps	100 Mbps	100 Mbps
LIMIT STAHOVÁNÍ	neomezený	neomezený		neomezený		

instalace zdarma se závazkem na 2 roky

POZNÁMKA: Připojte se k nejrychlejšímu internetu v okolí. Pro dotaz na nejvyšší možnou rychlost využijte naše kontakty, rádi Vám obratem odpovíme. Instalace antény nebo optického modemu zdarma při úvazku na dva roky. Uvedené ceny jsou včetně DPH. Více informací a seznam čísel popisných obce, kde se dá připojit k optické síti najdete na <http://intranet.velkytynec.cz>. Jsme tu s vámi již více jak 20 let.

Objednávky a servis
608 292 789

Poruchová linka a nonstop záznamník
587 571 432

e-mail:
internet@velkytynec.cz

Místostarostovo okénko

Kompostér do každé rodiny

Obec Velký Týnec na základě průzkumu zájmu provedeného v roce 2024 požádala Ministerstvo životního prostředí ČR o přidělení dotace na zakoupení domácích kompostérů.

Se 70% podporou tohoto dotačního titulu se jich nakonec zakoupilo 220 kusů za částku 1.237.000,- Kč. Jeden kompostér tedy vyjde zhruba na 5.600,- Kč. Za ty dva roky uplynulo hodně vody v Týnečce i v Beroňce a někteří zájemci o domácí kompostování už nevydrželi čekat a zakoupili si kompostér z vlastních prostředků, odstěhovali se nebo zemřeli. Pár nám jich tedy ještě zbývá. Zájemci o domácí kompostování z Velkého Týnce, Vsiska a Čechovic se tedy mohou přihlásit na email: koleckarova

@velkytynec.cz nebo si ho objednat telefonicky na čísle 585 151 119 opět u paní Věry Kolečkárové.

Pro tentokrát na pořadí skutečně záleží. Neváhejte a zarezervujte si svůj kompostér ještě dnes! Domácí kompostování biologicky rozložitelných materiálů je jediná správná cesta, která vede k předcházení odpadu. Zkuste se po ní vydat a uvidíte výsledky v podobě krásného kompostu velmi záhy. Centrální likvidace rostlinných materiálů přes hnědé popelnice nebo velkoobjemové kontejnery není bez dodatečných nákladů a výraznější uhlíkové stopy.

Stanislav Denk

Není to ten správný mazlíček

Nutrie říční (*Myocastor coypus*), známá též jako vodní krysa, se zabydlela v Týnečce. Nutrie patří k nepůvodním invazivním druhům. Do volné přírody se dostaly z domácích cho-

vů, kde byly chovány zejména jako kožešinová zvířata. Jejich maso je považováno za dietní a lehce stravitelné. Po roce 2000 se nutrie ve volné přírodě velmi rychle šíří a je řazena ke stu nejhorších invazivních druhů. Vytlačuje původní obyvatele mokřadů a malých vodních toků. K jejich rozmnožování také přispívá to, že je lidé nekontrolovaně přikrmují. Jejich nežádoucí výskyt na vodních tocích v obci řeší obecní policie ve spolupráci s mysliveckou stráží. V Anglii se s přemnoženými nutriemi vypořádali velmi radikálně. Dvacet čtyři profesionálních lovců je osm let decimovalo do úplného vytlačení z volné přírody.

Dovolují si vás tedy vyzvat: NEKRMTE NUTRIE!!!

Stanislav Denk

Dostavba budovy Obecního úřadu v Čechovicích

© 7x Stanislav Denk

ČOV budou napájet fotovoltaické panely

Vážení čtenáři, rád bych vás seznámil s právě probíhající stavební akcí, která je v plném proudu. Jedná se o výstavbu fotovoltaické elektrárny v areálu naší čistírny odpadních vod. Hlavním argumentem pro tuto stavbu byla vysoká míra přímé spotřeby. Čistírna běží konstantně po celý den, takže energie vyrobená ze slunce nemusí putovat do baterií nebo sítě, ale je okamžitě spotřebována provozem čerpadel, dmychadel a další technologie. V současné fázi jsou již solární panely, kabeláže i řídicí část elektrárny namontovány. Nyní je však ještě zapotřebí rekonstruovat trafostanici v areálu čistírny, skrze kterou je

objekt připojen k veřejné síti. Tato trafostanice je v původním stavu od samého spuštění provozu čistírny a její rekonstrukce je značně náročná. Instalace fotovoltaiky přímo v areálu se jeví jako logický a vysoce efektivní krok. Provoz čistírny patří mezi energeticky nejnáročnější body obecní infrastruktury a instalací zároveň dochází k využití doposud volných ploch střech. V případě, že se budovaná elektrárna v budoucnu osvědčí, bude na místě uvažovat o jejím dalším rozšíření.

Jakub Vrána

Autor je místostarosta obce

© Jakub Vrána

Máš doma psiho parťáka? Přidej se na sousedskou procházku.

Společná procházka

s pejsky

Sraz:
u lípy
za Komárovem

GPS: 49.5446833N
17.3492756E

NEDELE
17:00 h

Další informace
a termíny sledujte
na FB skupině
"Pejskování Velký Týnec"

Odvrácená strana kratomu

V roce 2025 zemřelo v České republice 17 lidí v souvislosti s užíváním kratomu.

Kratom je často prezentován jako „přírodní“ látka. Právě toto označení ale může vytvářet mylný dojem bezpečnosti. Užívání kratomu může být spojeno se zdravotními komplikacemi, vznikem závislosti a v krajních případech i úmrtím.

Zkušenosti mladých lidí ukazují, že nejde o krajový problém.

Do anonymního dotazníku, který se vztahoval k době před jeho regulací, se zapojilo téměř 2000 středoškoláků z Olomouckého kraje. Více než třetina z dotazovaných respondentů uvedla, že s kratomem má osobní zkušenost a každý pátý z nich ho užívá pravidelně.

Kratom se do 12. listopadu 2025, než byl zařazen na seznam psychomodulačních látek, nacházel v tzv. šedé zóně. Prodává se jako sběratelský předmět, bez kontroly kvality, věkového omezení a informací. Jeho regulace ho zařadila do kategorie substancí, které mají vliv na psychické procesy člověka. Aktuálně kratom podléhá kontrolovanému prodeji.

Rodičům doporučujeme zajímat se o to, s jakými látkami se jejich děti mohou setkávat, a otevřeně s nimi o jejich rizicích mluvit. Mladým lidem připomínáme, že experimentování s psychoaktivními látkami může mít vážné následky. To, že je něco „přírodní“ nebo legálně dostupné, ještě neznamená, že je to bezpečné. Příkladem mohou být tragické případy zmíněné níže, které jsme v loňském roce řešili v Olomouckém kraji.

Na začátku října loňského roku jsme přijali oznámení o úmrtí 22leté ženy v obci na Uničovsku. Podle zjištěných informací nic nenavštěvovalo cizímu zavinění. Slečna se s ničím neléčila. Jednou se o zdravou a sportovně založenou studentku vysoké školy, která stejně tak

jako její vrstevníci „pouze“ užívala v té době legální látku kratom.

Nářízená soudní pitva a následný toxikologický rozbor odhalily, že právě gický rozbor odhalily, že právě ten se jí stal osudným. V těle měla smrtelnou dávku mitragyninu, což je látka obsažená v kratomu.

Další dva tragické případy řešili loni také kolegové na Šumpersku. V únoru loňského roku vyjžděli kriminalisté k 19letému mladíkovi bez známek života. Na první pohled nic nenavštěvovalo cizímu zavinění. Pro určení příčin úmrtí tak mladého člověka byla nařízena soudní pitva a s tím související toxikologický rozbor krve, který prokázal, že na jeho smrti měla podíl kombinace alkoholu a látky mitragynin, jejíž koncentrace v těle byla smrtelná.

K dalšímu podezřelému úmrtí došlo několik dní před Vánocemi. Tehdy vyjžděli policisté k úmrtí 48leté ženy, kterou v jejím bytě našli bez známek života otec. Ani tady nic nenavštěvovalo cizímu zavinění. I v tomto případě byla nařízena soudní pitva a toxikologický rozbor krve, který prokázal přítomnost smrtelné dávky mitragyninu.

por. Mgr. Ivana Skoupilová,
kpt. Bc. Zuzana Slabá
Policie ČR

DOVOZY KRATOMU

z třetích zemí (mimo EU) do ČR v letech 2021 - 2025

CELKOVÉ DOŠLO MEZI LETY 2021–2025 K PŘÍBLIŽNĚ ŠESTNÁCTINÁSOBNÉMU NÁRŮSTU DOVOZU KRATOMU DO ČR.

AUTOBUSOVÝ VÝLET zřícenina HRAD LUKOV

23. května 2026

Nástupní místa:
9:00 Vsisko (směr VT)
9:05 Čechovice, točna
9:08 VT, Komárov
9:11 VT, Na Návsi
9:14 VT, Orlovna
Odjezd zpět: 16:00

Krásný výlet pro malé i velké. Vydejte se s námi na jeden z nejstarších a nejvýznamnějších hradů na Moravě. Navštivte hrad, který patří k nejoblíbenějším ve Zlínském kraji. Nejkratší cesta z parkoviště a zpět měří 2 km, vybrat si ale můžete i z několika delších tras a pokochat se krásným okolím hradu.

Pořádá: Komise pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec
Info: volnycasvt@seznam.cz, batova@velkytynec.cz

U hradu je občerstvení a hřiště pro děti.

Děky uvedených tras jsou vzdálenosti od autobusu k autobusu

S kočárkem na hrad Lukov

• 5,4 km – příjemné stoupání lesem, vhodné pro rodiny s většími dětmi, seniory i terénní kočárky
• 2 km – zpevněná cesta pro klasické kočárky, kratší, ale pěkně do kopce

• 2 km – zpevněná cesta pro klasické kočárky, kratší, ale pěkně do kopce

• 2 km – zpevněná cesta pro klasické kočárky, kratší, ale pěkně do kopce

• 2 km – zpevněná cesta pro klasické kočárky, kratší, ale pěkně do kopce

Z pověstí do pověstí (4 km)

Nejdříve k hradu do kopce a pak po stopách lukovských pověstí. Čeká vás 10 pohádkových zastavení, kvíz pro děti a poklad v podobě stříbrné mince (po zakoupení průvodce s pověstmi).

Pěšky lukovským podhradím na hrad Lukov (12 km) - krásný výlet krásnou přírodou – lesním podhradím kolem rybníku Bezedník, Chladnou dolinou a Býčímí skalami. Trasa se vrací zpět na hrad Lukov kolem věže Svatojáanky.

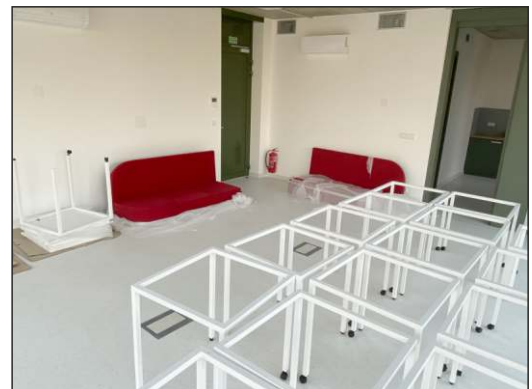
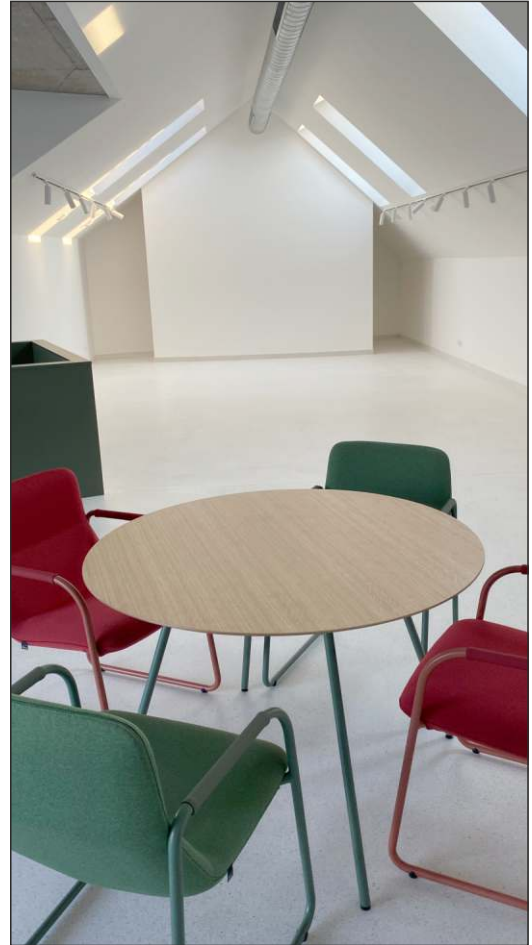
Prodej od 1. 4. 2026 v Řeznictví Coufalovi

150,- Kč
100,- Kč/DĚTE

VSTUPNÉ NA HRAD SE PLATÍ SAMOSTATNĚ

Děti do 18 let pouze v doprovodu odpovědné osoby

Infocentrum Velký Týnec - od vizualizace ke skutečnosti

Týnecké listy vyhlašují soutěž O FOTKU MĚSÍCE

Nejoriginálnější fotka bude oceněna
každý měsíc poukázkou* na nákup
v Olympii Olomouc v hodnotě 300,- Kč

* po zveřejnění k vyzvednutí na sekretariátu OÚ ve Velkém Týnci

Soutěží se ve dvou kategoriích

Život v naší obci

Do kategorie patří snímky zachycující člověka
při práci, odpočinku, zábavě, ale i portréty či akty.

Svět kolem nás

Do kategorie zařazujeme snímky zvířat, rostlin,
krajiny, ale i architektury a uměleckých děl.

**Do jaké kategorie má být fotka zařazena,
rozhoduje autor.**

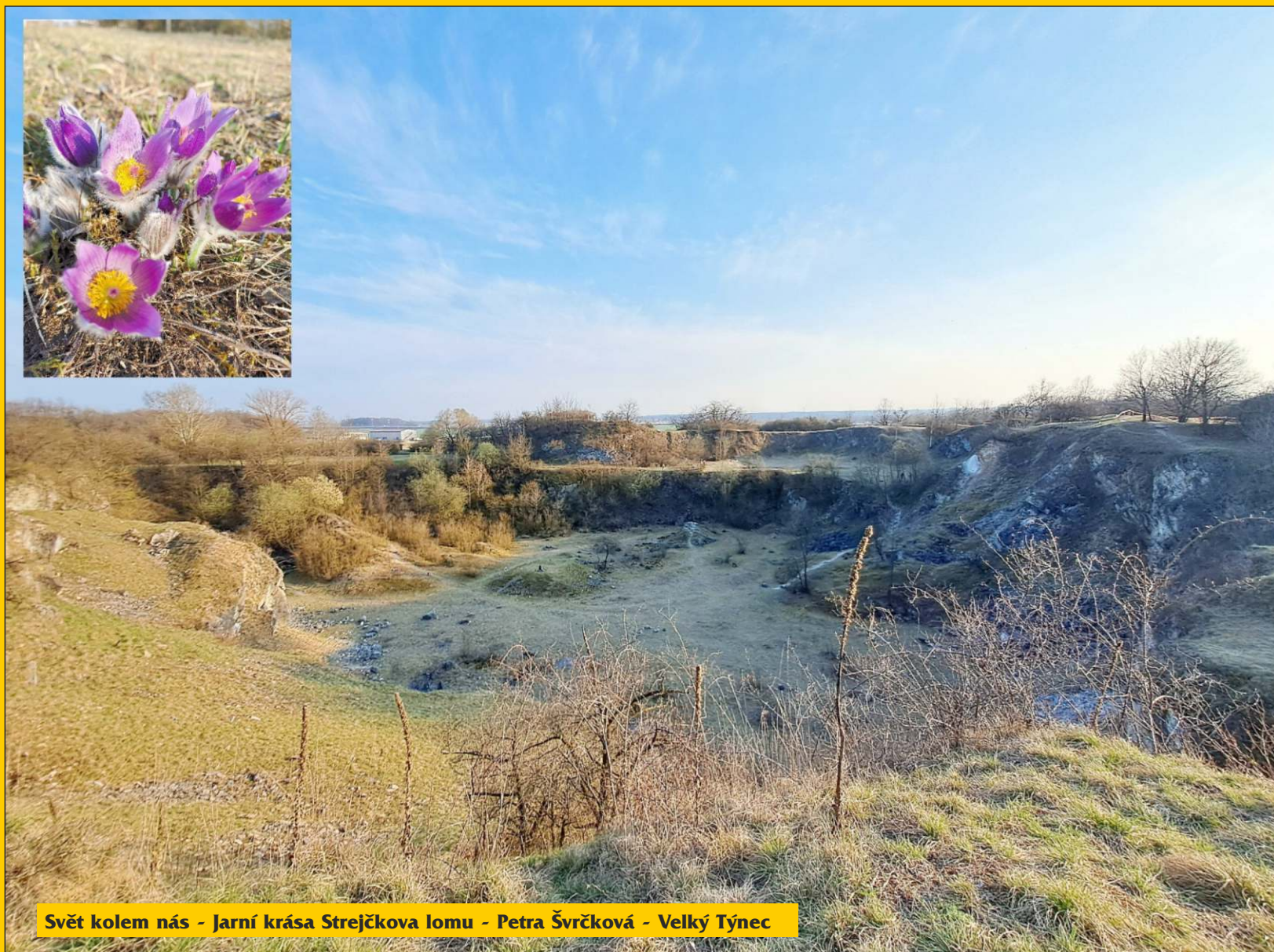
Fotku je třeba zaslat na email:

mistostarosta@velkytynec.cz

Nezapomeňte uvést jméno a příjmení autora,
adresu, věk a kategorii, ve které chcete soutěžit.

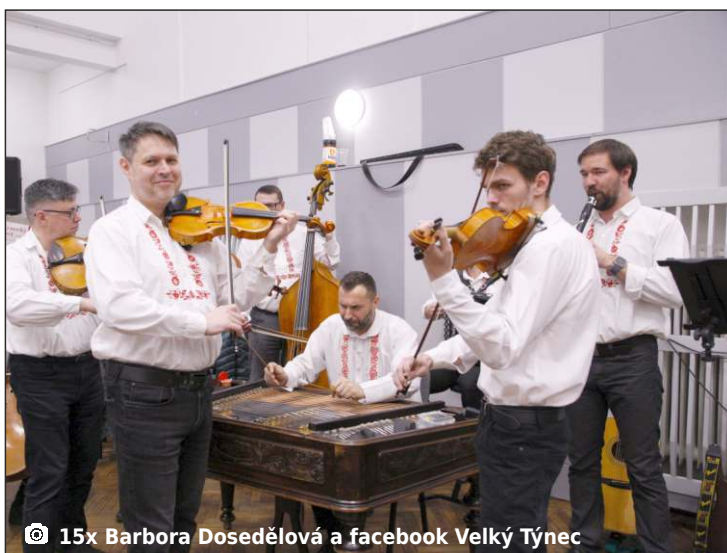

Svět kolem nás - Jaro v lužním lese - Pavel Peňaška - Velký Týnec

Svět kolem nás - Jarní krása Strejčkova lomu - Petra Švrčková - Velký Týnec

Týnecký košť 2026

© 15x Barbora Dosedělová a facebook Velký Týnec

Seniorské radovánky

Klub seniorů Velký Týnec si uspořádal v březnu zábavné odpoledne...

...ve stylu 80. let. Děvčátka na snímku právě přednášejí opravdu poetické veršičky

Pochod pro mozek a radost - druhý ročník týneckých seniorů

Krásná vycházka, a tentokrát vyšla na pěkný sluneční den 23. března 2026, které se v hojném počtu zúčastnili senioři z Čechovic, Velkého Týnce a Vsiska. Autobusem směrem Tršice jsme dojeli do Zákřova, kde jsem vystoupili u památníku Zákřovské tragédie za II. světové války, a tam jsem také pochod začínali. Pěknou vesnicí Zákřov jsme šli okolo pamětní desky mladého židovského chlapce Otto Wolfa, který se se svojí rodinou ukrývali v lesním porostu -

všichni zahynuli v koncentračním táboře. Na okraji lesní cesty nás čekal redaktor českého rozhlasu Olomouc, kde právě začínaly polední zprávy. Rozprávěl s některými seniory - s panem Přemyslem Teimerem, hlavním organizátorem Pochodu pro mozek, který nastínil různé akce, které se budou pořádat, např. Sečení lúky na Hradisku. Pan Teimer také obětavě pracuje pro taneční skupinu Poupata, organizuje jejich vystoupení, např. Setkání tanečních seni-

orských skupin, které proběhne v červenci. Další rozhovor byl s paní seniorkou z klubnu zahrádkářů, kde pracuje a co má ráda na své zahrádce. Paní Mila hovořila i o taneční skupině Poupata, kterou vede. Pan redaktor se také dozvěděl o zábavě seniorky, která je čtecí babičkou v mateřské škole. Vycházka dále pokračovala jarní přírodou, pozorovali jsme mravenčí domečky, zahlédli jsme i srnky. Došli jsme do 8 km vzdáleného Velkého Újezdu, kde jsme se ob-

čerství v restauraci. Pro postřeh a rychlost jsme si zahráli karetní hru. Parta seniorů, která se procházky zúčastnila, byla skvělá. Na závěr děkujeme panu Přemyslu Teimerovi za organizaci akce, Obci Velký Týnec a slečně knihovnici Mgr. Elišce Tomečkové.

Josefa Kopečková
Autorka je členkou Klubu seniorů VT
a čtecí babička v MŠ VT

© 5x archiv Klubu seniorů Velký Týnec

Rozvážně a bezpečně

© Petr Hanuška

Mezi vítané aktivity klubu seniorů patří i návštěva různých přednášek. Zde se seznamujeme s novinkami v pravidlech silničního provozu...

© Petr Hanuška

Byla zahájena rekonstrukce sportovního a dětského hřiště ve Vsisku

V měsíci březnu byly zahájeny práce na rekonstrukci sportovního a dětského hřiště ve Vsisku.

Rozsáhlá rekonstrukce části areálu využívaného pro sportovní aktivity byla již dlouho plánovaná, neboť stávající konstrukce již po své technické, ani uživatelské stránce nebyly vyhovující. Původní areál, který byl vybudován s velkým nasazením a přispěním občany místní části Vsisko, mnoho let skvěle sloužil svému účelu, ať již v prvních letech jako tenisové kurty, nebo následně jako hřiště pro kopanou nebo florbal. Stav areálu však již vyžadoval kompletní renovaci. Zejména pokud se jedná o vislé konstrukce, byl již v loňském roce vyhodnocen stav části z nich jako havarijní, a proto v zájmu zachování bezpečnosti muselo dokonce dojít k jejich částečnému odstranění. V průběhu loňského roku se podařilo dokončit projekční práce, zajistit částečné financování z dotačních prostředků Olomouckého kraje a v rámci výběrového řízení uzavřít smlouvu s dodavateli díla.

Nové hřiště bude realizováno jako mul-

tifunkční, tedy bude využitelné pro více míčových sportů s důrazem na využití především pro kopanou. Součástí rekonstrukce bude zpevnění břehu, který k herní ploše přiléhá, výškové rozšíření ochranných sítí tak, částečná úprava podloží a položení nového odolného koberce. Na rekonstrukci sportovní části hřiště bude navazovat rekonstrukce dětského hřiště, v rámci které dojde k výškové úpravě plochy, položení funkčního povrchu a osazení novými herními prvky. V poslední fázi prací bude provedena úprava plochy pod stávajícím přístřeškem tak, aby vznikl prostor pro odpočinek a relaxaci.

Zástupci obce jsou si vědomi, že období rekonstrukčních prací bude pro občany Vsiska omezující, nicméně věříme, že nový areál přinese svým uživatelům mnoho fajn sportovního vyžití a dětem mnoho radosti ze hry.

Děkujeme tímto občanům za pochopení a trpělivost!

Petra Kolibová

Autorka je zastupitelkou obce a členka Komise pro místní část Vsisko

mapy.com

KNIHOVNA Velký Týnec-Vsisko

NOVINKY Z NAŠÍ KNIHOVNY

Březen není jen měsícem knihy, ale stále častěji také měsícem čtenářů, který organizuje Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR (SKIP). Je to ideální doba, kdy odložit mobilní telefony, vypnout televizory a otevřít knihu, která čeká na nočním stolku. Rozvíjí fantazii, rozšiřují slovní zásobu a zlepšují schopnost soustředění. Knihovny po celé republice si pro své návštěvníky připravily bohatý program.

Knihovnu ve Vsisku navštívily v březnu děti z naší mateřské školy, a přestože je asi „nejmenší na světě“, všechny děti se do ní vešly. Dozvěděly se spoustu zajímavostí, např. jak knihovna funguje, jaké služby poskytuje, jaký program nabízí dětem i dospělým čtenářům. Prohlédly si knihy a zjistily, jaké typy knih existují, jak jsou v knihovně řazeny. Nahlédnout mohly také do miniherny, kterou mají děti velmi rády. Potom se přesunuly do úřadovny, kde na ně čekalo překvapení. Zapomenutá knížka s pohádkou: „Tři prasátka“, kterou děti vyslechly a následně plnily různé aktivity vztahující se k této pohádce. Rozvíjely přitom spolupráci, grafomotoriku, fantazii a smyslové vnímání. Pomáhaly prasátkům stavět domečky ze slámy, ze dřeva i z cihel. Zlému a hladovému vlkovi se podařilo dva domečky rozfoukat, ale do cihlového domečku se nedostal a prasátka byla díky dětem zachráněna.

Děkuji dětem i pedagogům mateřské školy za milou návštěvu a budu se těšit zase někdy příště.

Ester Šturmová

Co se dělo ve Vsisku?

Archiv Komise pro místní část Vsisko

DUCHOVNÍ SLOVO

Rozloučení s páterem Václavem Haltmarem, bývalým farářem Církve římskokatolické ve Velkém Týnci

Otče Václave, vloni koncem června jsme se s vámi loučili v naší farnosti. Po mši svaté jsme seděli na prostranství u našeho týneckého kostela. Bylo nás tam hodně, vy jste byl mezi námi, střídavě jsme u vás seděli, povídali si s vámi, smáli se s vámi, a všichni jsme vám přáli, když jste ve svých pozeňnaných 82 letech odcházel na zasloužený odpočinek do kněžského důchodu, kéž si odpočínáte od všech námah a můžete ještě užít pokojný čas! Neuplynul ani rok a doprovázíme vás na vaši poslední cestě.

A protože dobrému člověku se sluší poděkovat, tak mi dovoluňte udělat. Byl jste 42. farářem v naší farnosti, tak jak to zaznamenávají historické prameny od roku 1286. Za těch 740 let naší farnosti jste byl šestým nejdéle sloužícím knězem u nás. Vy jste u nás v Týnci byl 27 let. To je kus života. Přišel jste k nám 4. srpna 1998 na svátek sv. Jana Maria Vianeye. Přišel jste do farnosti, kde vás čekala spousta práce. Vy jste se nepolekal, nenechal se odradit, nehořkoval jste. Prostě jste se pustil do služby a do práce a v tom jste vytrval dlouhou řadu let až do vašeho vysokého věku, jak jen vám to zdraví dovolilo.

Otče Václave, co všechno jste dokázal udělat pro náš kostel, faru a naši farnost, v takovém rozsahu je opravdu obdivuhodné. V jedné místní čuhácké písni se zpívá: „Ten týnecký kostel z daleka je vidět, ten týnecký kostel věž má pěknou bílou.“ Je to pravda, náš kostel je opravdu z daleka vidět, není sice bílý, ale světle žlutý, ale pěkný je. Je krásný, moc krásný a vy na tom máte lví podíl.

Otec Václav se zasadil o celkovou rekonstrukci kostela, ať to byla fasáda, stře-

cha, restaurování interiéru, oprava varhan, maleb, obrazů, oltářů, výmalba a mohli bychom pokračovat dál a dál.

Otče Václave, když se podívám znovu do historie a u každého faráře, který u nás působil, vidím zmínky o tom, co udělal, tak u vašeho jména je výčet všech aktivit nejdleší. Dovolím si troufale říct, že v takovém rozsahu toto nedokázal nikdo před vámi.

A jaký byl otec Václav člověk? Byl to člověk opravdu pracovitý a houževnatý, byl velmi poctivý ve všem, co dělal. Byl to člověk velmi skromný. K sobě samému dovedl být až tvrdě přísný, služba pro něj byla tím nejdůležitějším. Služba a mše svatá pro něj znamenala víc než to, že se mnohdy necítil dobře. Služba u oltáře pro něj byla prioritou. Miloval modlitbu růžence, který se často modlil, o růženci často mluvil. Byl velkým ctitelem Panny Marie, dovedl se dojmout nad hloubku života svatých. Byl knězem, který se modlil a postil, a k tomu vybízel i druhé, měl velkou úctu k Eucharistickému Kristu. V Týnci mívával pět mší za týden a nezapomínal ani na kostelíky a kaple, které patřily do naší farnosti. Jezdil do Krčmaně, do Čechovic, do Vsiška i do Grygova. Byl vždy k dispozici ve zpovědnici, každý měsíc navštěvoval nemocné, mnoho let učil náboženství.

Otče Václave, zanechal jste za sebou nepřehlédnutelnou stopu. My vám moc děkujeme za vše, co jste vykonal pro naši farnost, pro náš kostel i okolní kaple. Děkujeme vám za vaši kněžskou službu, za vaše modlitby a oběti. Vaše pozemská pouť skončila, ale my víme, že to není tečka za životem, ale dvojtečka. A my vám moc přejeme, ať teď už můžete zakoušet, co oko lidské nevidí

a na mysl lidskou ani nepřišlo. Kéž zakoušíte radost z Pána, z jeho lásky a blízkosti.

Dovolte mi skončit slovy jedné modlitby za kněze: „Pane, až přijdeš soudit pastýře i stáda, dej, ať jsme jejich korunou a radostí a oni ať dosáhnou nevdanoucí koruny života věčného.“ Otče Václave, kéž to o nás platí. Nezapomeneme na vás, budeme se za vás modlit a vy se za nás prosím přimlouvajte. A až se znovu setkáme, a doufám, že nás budete všechny vyhlížet, kéž i my pak budeme jednou vaší radostí.

Pavla Strejčková

Autorka je varhanicí v kostele Nanebevzetí Panny Marie, členkou pastorační rady a vyučující náboženství

Vážený přítomní!

Přicházím se rozloučit za malé obce farnosti Velký Týnec, kam otec Václav dojížděl. Jednou z těch malých obcí je Krčmaň, za kterou chci poděkovat. Téměř čtvrtstoletí, co to jen otci Václavovi zdraví umožnilo, dojížděl každou neděli za námi do Krčmaně sloužit mši svatou.

Na nástěnce byl rozpis služeb na dovoz kněze, kdy každou neděli se naši farnici střídali, pro pana faráře přijeli, on odsloužil mši svatou a zase ho odvezli.

Vybavuji si, že jsme jednou zase takto seděli, už měla začít mše a nikde nikdo a mně najednou zvonil telefon a v něm sestra Norberta říká: „Vy nepotřebujete faráře?“

Mohli jsme se tehdy přerhnout, abychom vás co nejdříve v Krčmani měli,

prostě stala se chyba v jízdním řádu. Ano, potřebovali jsme faráře. Potřebovali jsme vás, otče Václave. Člověka opravdového a pravdivého, upřímného, přímého, přitom velmi lidského, laskavého, se smyslem pro humor, jak to mnohdy dokazoval smích v sakristii.

Vím, že jste za námi do Krčmaně jezdil rád, měl jste zájem o každého z nás, vzájemně jsme se obohacovali.

Děkuji, že jste nás táhl na tom „růžencovém laně“ - starší rodiny, mladé, kteří jako ministranti v kostele vyrůstali, zpěváky na kůru. Za to, že jste měl tak moc rád naši nebeskou maminku Pannu Marii, a i nás k ní vedl. Mě osobně to velmi posiluje dodnes.

Děkuji za nás všechny, že jsme ve vás měli opravdu dobrého pastýře, který zná každou svou ovečku jménem.

Děkuji za všechny milosti, které jsme mohli přijat skrze vaše kněžské ruce.

Děkuji i vám, sestro Norberto, že jste se po celou dobu tak vytrvale a obětavě o našeho pana faráře starala. Věřím, že on teď bude pečovat o vás.

Představuji si teď, otče Václave, jak se shora na nás usmíváte. Máme vás rádi a vše dobré uchováme v našich srdcích.

A protože smrtí společenství vzájemné podpory, pomoci a lásky nekončí, prosíme, abyste nás tahal všechny k nebi i nadále.

Přijměte naši velkou vděčnost. Vyprošujeme vám v modlitbách šťastnou věčnost a těšíme se na shledanou.

Magda Strejčková

Autorka je občankou obce Krčmaň

Poslední rozloučení s otcem Václavem Haltmarem proběhlo v bazilice Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku

Otec Václav působil ve farnosti Velký Týnec v letech 1998-2025

Mši celebroval generální vikář Arcibiskupství olomouckého Ladislav Švirák

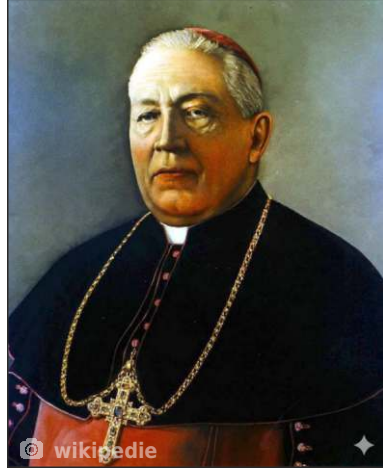
VZPOMÍNKOVÁ MŠE na arcibiskupa Leopolda Prečana a Mons. ThDr. Jana Šrámka

Mons. ThDr. Jan Šrámek
(1870-1956)

Monsignor Jan Šrámek, kněz a významný československý politik, se narodil roku 1870 v nedalekém Grygově a jeho život je tak úzce spojen i s velkotýneckou farností. Po studiích teologie v Olomouci byl roku 1892 vysvěcen na kněze a působil v duchovní správě na Moravě. Vedle kněžské služby se intenzivně věnoval sociálním otázkám a veřejnému životu. Patřil k zakladatelům křesťansko-sociálního hnutí a později stál u zrodu Československé strany lidové, kterou po mnoho let vedl.

Za druhé světové války působil v exilu v Londýně jako předseda československé vlády a spolupracoval s prezidentem Edvardem Benešem na obnově československé státnosti. Po nástupu komunistického režimu a svém neúspěšném opuštění Československa byl bez soudu internován. Zemřel roku 1956 v Praze. Je připomínán jako kněz a státník, který spojoval víru s odpovědností za společnost.

Arcibiskup Leopold Prečan
(1866-1947)

Arcibiskup Leopold Prečan se narodil 8. března 1866 ve Velkém Týnci. Po studiích teologie v Olomouci byl roku 1889 vysvěcen na kněze. Přednášel kanonické právo na teologické fakultě, pověřen byl posléze funkcí kancléře konzistoře. Olomoucký arcibiskup Stojan si jej zvolil za generálního vikáře. Roku 1923 byl jmenován olomouckým arcibiskupem a tuto službu vykonával téměř čtvrt století.

Jeho působení je spojeno s rozvojem církevního života na Moravě. Významně podporoval poutní místo na Velehradě a zasloužil se o to, aby tamní chrám získal titul papežské baziliky minor. V nelehkých letech druhé světové války usiloval o zachování života církve a existence kněžského semináře alespoň na úrovni diecézního teologického učiliště. Zemřel 2. března 1947 na Svatém Kopečku u Olomouce. Pro Velký Týnec zůstává výraznou osobností – rodákem, který se stal olomouckým arcibiskupem a metropolitou Moravy.

8x Petr Hanuška

Otec Milan Maštera vítá otce Josefa Nuzíka, arcibiskupa olomouckého

Starosta obce Velký Týnec Petr Hanuška krátce představuje život arcibiskupa Leopolda Prečana

Starosta obce Grygov Tomáš Kubáček připomíná život Mons. Jana Šrámka

Otec Milan Maštera čte text evangelia o zmrtvýchvstání Lazara

Mši svatou celebrouvali otec arcibiskup Josef Nuzík společně s otcem Milanem

V rámci mše přijali arcibiskupovo požehnání čekatelé křtu

Nesmělo chybět ani požehnání dětem

Na závěr přijal otec arcibiskup pozvání na společný oběd, který skvěle připravilo Pohostinství Ján

Poděkování otci arcibiskupovi Josefu Nuzíkovi za duchovní návštěvu

Vážený a milý otče arcibiskupe Josefe! Dovoilte, abych Vám z celého srdce poděkoval za Vaši včerejší návštěvu. Setkání s Vámi bylo pro mne velkou duchovní inspirací i nádherně prostým lidským dialogem.

Snad jste vnímal i Vy, že jsme Vás přijali s otevřeným srdcem!

Přeji Vám, abyste byl ve své službě pevným a hlavně šťastným poslem Božím. Víím, že to nemáte vůbec jednoduché, ale způsob Vašeho jednání a působení mě přesvědčuje o tom, že jste ten správný člověk povoláný přímo naším Pánem.

Srdečně Vás zdraví Váš pokorný věřící
Petr Hanuška

Velikonoční slovo

Den, který otvírá nový život

„Toto je den, který učinil Pán! Jásejme a radujme se z něho.“ Tato odpověď žalmu, kterou zpíváme o Velikonocích, není jen liturgickým zvoláním. Je vyjádřením hluboké skutečnosti: Velikonoce jsou dnem života. Dnem, kdy dobro vítězí nad zlem, láska nad nenávisť a život nad smrtí. Nejde jen o příběh z minulosti – je to nabídka naděje pro každého z nás. Cesta k životu je otevřená a my jsme na ni zváni.

Evangelium líčí jednoduchou, ale silnou scénu: Petr a Jan běží ke hrobu. Hrob je prázdný. Jan vstupuje dovnitř, vidí a uvě-

ří. V tom je jádro Velikonoc. Nestačí jen vědět, co se stalo. Křesťanská víra znamená udělat krok ještě dál – uvěřit, vstoupit do vztahu, nechat se touto zprávou proměnit.

Velikonoční víra není jen soubor informací. Je to zkušenost, která mění pohled na svět i na vlastní život. Když člověk uvěří, začne vnímat nový směr, smysl a cíl. Není náhodou, že úryvky z evangelia, které čteme o Velikonocích, zdůrazňují pohyb: lidé běží, vracejí se, vydávají se na cestu. Víra není statická – víra je dynamická. Přináší do

života nový dech, novou energii.

Možná si ale někdo řekne: „U mě se nic nemění. Necítím žádnou radost ani světlo.“ To je zkušenost, která není ojedinělá. V tomto rozpoložení se ale nabízí důležitá otázka: věřím opravdu, že hrob je prázdný? Že Ježíš žije? Že smrt nemá poslední slovo?

Velikonoce nám připomínají, že vzkříšení předchází smrt. Aby mohl začít nový život, někdy musí něco starého skončit. Může to být naše uzavřenost, skepse, pocit, že všechno musíme zvládnout

sami. Právě tam se otvírá prostor pro změnu.

Možná stojí za to si v těchto dnech položit jednoduchou otázku: Jaký první krok mohu udělat, aby pro mě letošní Velikonoce nebyly jen tradicí, ale skutečným setkáním se živým Kristem? Aby jeho vítězství bylo i mým vítězstvím?

Velikonoce totiž nejsou jen o tom, co se kdysi stalo. Jsou o tom, co se může začít dít dnes – v našem vlastním životě.

Milan Maštera

Zprávy z Arcibiskupství olomouckého

ARCIBISKUPSTVÍ OLOMOUCKÉ

Výročí Mons. Šrámka a arcibiskupa Prečana připomněla bohoslužba ve Velkém Týnci

Dva významné rodáky si připomněla obec Velký Týnec poblíž Olomouce. Na letošní rok totiž připadá 160 let od narození arcibiskupa Leopolda Prečana a 70 let od úmrtí Mons. Jana Šrámka. Leopold Prečan byl olomoucký arcibis-

kupem v letech 1923 až 1947. Mons. Jan Šrámek, rodák z Grygova, jenž územně patří do farnosti Velký Týnec, byl katolickým knězem, aktivním politikem a během druhé světové války také předsedou exilové vlády v Londýně. Mši svatou zde sloužil olomoucký arcibiskup Josef Nuzík.

Bez neděle nemůžeme žít: První pilíř projektu Propojení

Neděle je od počátků církve dnem shromáždění Kristových učedníků. Projekt „Propojení“ otevírá proto ve svém prvním pilíři diskusi o tom, jak toto společenství uchránit a rozvíjet i v době, kdy ubývá kněží a nedělní liturgie bude muset hledat nové formy.

Od počátku církve je neděle dnem shromáždění Kristových učedníků. Skutky apoštolů ukazují základní rytmus: křesťané se scházejí, aby společně lámali

chléb a modlili se, aby naslouchali apoštolskému učení a dělili se o vše, co mají. Nedělní liturgické slavení – jež se, bohužel, pro mnohé stává jen „nedělní povinností“ – je tedy první způsob, jak církev znovuprožívá přítomnost Zmrtvýchvstalého, kolem něž se shromážděné společenství znovu stává živým Kristovým tělem. Nedělní slavení křesťanů je každodenním prožíváním Velikonoc – Kristova vítězství nad hříchem, smrtí a slabostí.

Liturgie je dění, v němž Bůh shromáždí svůj lid, mluví k němu ve slově a svůj lid proměňuje. Je to dialog Boha a jeho lidu: naslouchání slovu, společná přímluvná modlitba, zpěv, sdílení darů a vyslání ke svědectví. První pilíř projektu Propojení – *Propojení ve slavení neděle* – se tak zaměřuje na prohloubení našeho povědomí o místě nedělní liturgie v životě církve a také na to, abychom zhodnotili zkušenosti a načrtli další cesty, jak ve farnostech tvořících naší arcidiecézi stále slavít nedělní setkání se Zmrtvýchvstalým i v jiné formě, než v jaké ji dosud typicky prožíváme, tedy prostřednictvím eucharistického shromáždění při mši svaté.

Trojí setkání s Kristem

Přítomnost Krista ve společenství učedníků vystihuje například úryvek ze závěru Lukášova evangelia o emauzských

učednicích, popisující tři způsoby setkání křesťanů se Zmrtvýchvstalým: jednak v naslouchání slovu („Což nám srdce nehořelo, když s námi na cestě mluvil a otevíral nám Písma?“), dále v eucharistickém slavení („Tu se jim otevřely oči a poznali ho“) a také ve společenství Kristova těla – církve („Vypravovali, co se jim přihodilo na cestě“). Potvrzuje tak Ježíšova slova „Kde jsou dva nebo tři shromážděni v mém jménu, tam jsem já uprostřed nich“ (Mt 18,20) nebo to, co píše apoštol Pavel: „Vy jste chrám živého Boha!“ (2 Kor 6,16).

Rádi bychom v našich farnostech prostřednictvím tohoto pilíře objevili oživující sílu setkávání se Zmrtvýchvstalým ať v podobě mše svaté, nebo v jiné formě liturgie – vždy však jako slavení Pánova shromážděného lidu. Je to pro nás všechny vhodná příležitost zakusit a pravidelně prožívat svátostnou sílu Božího slova, jež otvírá lidská srdce, sjednocuje a posiluje nás k poslání církve. Nedělní slavení neznamená jen „být v kostele“, ale „být spolu před Pánem“, anebo ještě lépe: společně slavit před a s Pánem, přijmout jeho dar a nechat se poslat. Aktivní účast všech není doplňkem, nýbrž zralým projevem našeho křesťanského povolání. Vyžaduje stálou formaci nás všech, která nám umožní hlubší slavení neděle.

ZE ŽIVOTA MATEŘSKÉ ŠKOLY

Včeličky ve Wonderparku

Teplé sluníčko, které nás na chvíli zahřálo, na pár dní vystřídaly mráčky a kapky, a tak jsme se rozhodli špatného počasí využít a udělat si jedno zábavné odpoledne ve Wonderparku v Olympii. Ráno po svačince jsme vyrazili na autobus, který nás dovezl přímo před Olympii. Už jen samotná jízda autobusem byla pro děti velkým zážitkem. Zábavný park byl kromě dvou maminek a jednoho tatínka s dětmi úplně prázdný a skoro celý volný pro nás. Děti skákaly na trampolínách, klouzaly se na skluzavce a prolézaly různá ludiště. Dokonce i paní učitelky se sklouzly! Byla to velká legrace a hodina utekla natolik, že byl

čas pomalu vyrazit na autobus zpátky do školky. Ve školce nás čekal výborný oběd a po obědě odpočinek, ke kterému děti poslouchaly pohádku. Pohádka se ani nedočetla a děti už krásně spaly.

*Adéla Galásková
Autorka je učitelkou ve třídě Včelky*

© 2x archiv MŠ Velký Týnec

Týden čtení dětem

Druhý týden měsíce knihy patřil v naší mateřské škole společnému čtení oblíbených knížek. Od pondělí do pátku přicházeli číst do všech tříd maminky, tatínkové a další rodinní příslušníci, aby dětem udělali radost přečtením oblíbené pohádky či knížky. Děti s radostí vítaly každou návštěvu a s nastraženými ušima poslouchaly čtení nejrůznějších příběhů. Nabídka pokryla klasické po-

hádky O Otesánkovi, O Červené karkulce, ale i modernější jako Krysáci, Ledové království a další. Čtenáře jsme pak odměnili nadšeným potleskem a drobností v podobě barevné záložky do knihy. Ještě jednou všem děkujeme a těšíme se na další ročník!

*Marta Horáková
Autorka je učitelkou ve třídě Berušek*

© 5x archiv MŠ Velký Týnec

Na svatého Řehoře...

...špatný sedlák, který neoře, praví staré české přísloví. V letošním roce nám přálo počasí, abychom se mohli řídit touto lidovou moudrostí a pomalu začít se zahradnickými pracemi. Děti ze třídy Berušek se chopily hrabiček, motýček, kyblíků, konviček a pustily se s nadšením do práce. Nejprve sázely barevné primulky do truhlíků, které jsme rozmístili kolem vchodu. Děti sázení a zalévání velice bavilo a hned pokračovaly k našemu záhonku, který potřeboval po

dlouhé a mrazivé zimě probudit a připravit na setí a sázení. Všichni okopávali, pleli, a dokonce přinášeli hlínu z kraticů, které se nám opět začaly objevovat na školní zahradě. Teď už se můžeme těšit, až zima definitivně odejde a my si budeme moct zaset hrášek, ředkvičky a mrkvičku, které rovnou ze zahrádky chutnají nejlépe.

*Marta Horáková
Autorka je učitelkou ve třídě Berušek*

© 3x archiv MŠ Velký Týnec

Dětský karneval se vydařil na jedničku

V březnu se v naší obci uskutečnil již tradiční dětský karneval, který se letos opět setkal s velkým úspěchem. Účast byla opravdu hojná a sál se zaplnil dětmi v nejrůznějších nápaditých maskách, které rozzářily celé odpoledne.

Velké poděkování patří všem, kteří se na organizaci akce podíleli. Především bychom chtěli vyzdvihnout výbornou spolupráci se Sbohem dobrovolných hasičů Velký Týnec, aktivním maminkám z rodinného centra Čmelda a dalším, kteří významně přispěli k hladkému průběhu celé akce a pomohli vytvořit příjemné prostředí pro všechny návštěvníky. Jak už bývá zvykem, jedním z vrcholů

programu bylo vyhlášení nejhezčích masek. Porota to letos neměla vůbec jednoduché – konkurence byla opravdu veliká. Nakonec se však hodnotilo především podle originality a nápaditosti, což dalo šanci vyniknout opravdu jedinečným kostýmům.

O skvělou náladu a zábavu po celé odpoledne se postarala klaunka Jožina, která svým vystoupením rozesmála malé i velké návštěvníky a vtáhla děti do pestrého programu plného her, tance a soutěží.

Na závěr bychom rádi poděkovali všem sponzorům, bez jejichž podpory by nebylo možné akci uspořádat. Zvláště

poděkování patří zejména zábavnímu parku Šikland a také obci za její finanční podporu.

Děkujeme všem, kteří přišli, a těšíme

se na setkání při dalších společných akcích.

Kateřina Parčová

Autorka je členkou vedení RC Čmelda

První karneval pro dospělé se vydařil na výbornou

V naší obci se letos poprvé uskutečnil maškarní ples pro dospělé, který proběhl pod záštitou Sboru dobrovolných hasičů Velký Týnec a Rodinného centra Čmelda.

Po celý večer panovala skvělá atmosféra, o kterou se postarala především hudba, pestrý program a dobrá nálada všech zúčastněných. Nechyběla ani bohatá tombola, která byla velkým lákadlem a přinesla radost mnoha výhercům. Velkou pozornost si zaslouží také samotné kostýmy. Účastníci se opravdu předvedli v plné parádě – k vidění byly

originální, nápadité i vtipné masky, které dodaly celé akci jedinečný ráz.

Děkujeme všem sponzorům za jejich podporu, bez které by nebylo možné tuto akci uskutečnit.

Podle ohlasů si návštěvníci karnevalu velmi užili, pobavili se a odcházeli domů s úsměvem na tváři. Už nyní se těšíme, že se z dospěláckého karnevalu stane nová tradice a budeme v něm pokračovat i v dalších letech.

Anna Bartlová

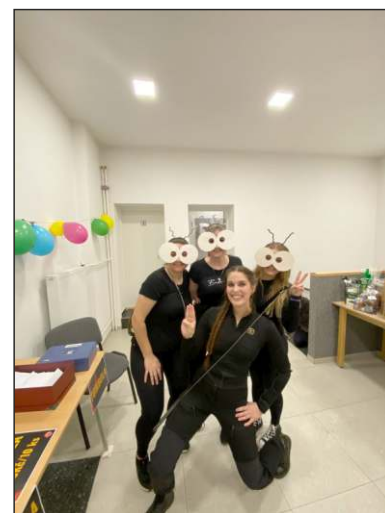
Autorka je starostkou SDH VT

© 5x archiv RC Čmelda

© 3x archiv SDH Velký Týnec

Letem školním světem

Časopis ZŠ Milady Petřkové Velký Týnec - duben 2026

STŘÍPKY ZE ŽIVOTA 1. STUPNĚ

Kulturní sezóna čtvrtáků: Od opery až po dobrodružství v džungli

Žáci čtvrtých tříd mají za sebou sérii kulturních zážitků. Jejich cesty za uměním vedly opakovaně do prostor Moravského divadla v Olomouci, kde měli možnost seznámit se s různými podobami divadelního světa.

První setkání s uměním proběhlo již koncem kalendářního roku, kdy navštívili žáci 4. třídy divadlo, aby zhlédli populární miniopery z dílny oblíbených autorů Zdeňka Svěráka a Jaroslava Uhlíře, konkrétně Šípková Růženka, Budulínka a Karkulka. Děti se zábavnou

formou seznámily se světem opery a zjistily, že i klasický žánr může být srozumitelný a velmi vtipný. Program byl pro děti příjemným kulturním zážitkem a obohacením výuky.

V únoru se k našim čtvrtákům přidali i starší spolužáci z pátých tříd. Společně prozkoumali svět moderního tance. Zhlédly balet Tarzan.

Děti zaujal napínavý příběh z džungle i působivé taneční výkony.

Hned v úvodu jsme se ocitli uprostřed divoké přírody. Z osiřelého lidského mláděte vyrostl silný a spravedlivý král džungle. Jeho dobrodružný život změnila expedice jednoho profesora.

Při prvním kontaktu s lidmi si Tarzan poprvé uvědomil, že je člověk. Navíc se zamiloval do profesorovy dcery Jane. Sledovat jejich společné objevování dvou naprosto odlišných světů byl pro nás všechny velký zážitek. Do hry však vstoupil zlý průvodce expedice, který chtěl zbavit svobody gorily a v klecích je výhodně prodat.

Pro mnohé to bylo první setkání s baletem v takto moderním pojetí. Celé představení bylo příjemným zpestřením školního dne.

Bc. Hana Menšíková

© Moravské divadlo

© Moravské divadlo

© Moravské divadlo

Od teorie k vlastnímu modelu

Víte, kolikrát se za den nadechnete? Žáci z 5. A to už vědí!

V hodinách přírodovědy se totiž s paní učitelkou Janou Dočkalovou vydali na fascinující cestu do útrob lidského těla, konkrétně za dýchací soustavou. Spojili navíc přírodovědu s kreativním tvořením a v pracovních činnostech si vyrobili vlastní funkční modely plic. K výrobě jim stačily obyčejné věci: brčka s kloubem, plastové sáčky a izolepa. Díky tomu už

chápu, jak důležitá je bránice a co se děje v hrudníku při každém nádechu. Vědí, co se děje v těle, když třeba běží při hodině tělocviku nebo když v klidu odpocívají.

Přírodověda není jen o obrázcích v učebnicích, věda je nejlepší tehdy, když si ji „můžeme osahat“.

Tak nádech, výdech a hurá do dalších projektů!

Lenka Mužíková

Pastelky, barvy a české písničky: Naši žáci zářili v Citově!

Žáci prvního stupně se letos opět zapojili do výtvarné soutěže „GALERIE NA ZÁMKU V CITOVĚ“.

Tématem letošního 18. ročníku bylo nostalgické i veselé heslo: „Ta naše písnička česká, ta je tak hezká, tak hezká...“. A že se našim mladým umělcům pod taktovkou MŠ Citov a SOM Království dařilo! Konkurence byla veliká, ale my domů vezeme úžasná umístění.

V kategorii jednotlivců okouzila porotu svou originální ilustrací k písničce „Komáři se ženili“ Amálie Sedláčková (3. A) a odnáší si 1. místo. Amálko, velká gratulace k vítězství!

Pozadu nezůstaly ani naše třídní kolektivy, které spojily síly a vytvořily společná díla:

3. místo - 5. A (za projekt My jsme žáci 5. A)

7. místo - 5. B (za téma České lidové písně)

9. místo - 4. A (za ztvárnění ústřední písničky Ta naše písnička česká...)

Všem oceněným i zúčastněným moc gratulujeme a děkujeme za skvělou reprezentaci školy! Ukázali jste, že máte nejen šikovné ruce, ale i smysl pro tradici a spolupráci.

Vernisáž a slavnostní vyhlášení výsledků s předáním cen proběhla ve středu 18. března přímo na zámku v Citově (prostory MŠ). Výstava je přístupná veřejnosti do 3. dubna, a to každý den od 13:00 do 16:00. Můžete se přijít podívat, jak vypadá písnička na papíře.

Lenka Mužíková

Amálie Sedláčková (3. A) - Komáři se ženili

Kolektiv žáků 4. B

Kolektiv žáků 5. A

Kolektiv žáků 5. B

Naši žáci se opět zúčastnili výtvarné soutěže v Galerie na zámku v Citově

Žáci naší školy se zapojili do výtvarné soutěže inspirované známým mottem „Ta naše písnička česká, ta je tak hezká...“ a dosáhli velmi pěkných výsledků. Třída 4. A vytvořila originální společné dílo - velké srdce složené z motivů známých lidových písní. Každý žák přispěl svou částí, a společně tak vznikla pestrá a nápaditá koláž. V kategorii kolektivních prací se jejich dílo umístilo na krásném 9. místě z celkových 29 soutěžních prací.

Žáci třídy 5. B vytvořili mapu České republiky, do které podle míst, o nichž se v lidových písních zpívá, umísťovali tematické obrázky. Jejich práce zaujala porotu natolik, že si vybojovala skvělé 7. místo.

Slavnostní vyhlášení výsledků proběhlo 18. března. Obě třídy si z něj odnesly nejen cenné zkušenosti, ale také zasloužené odměny a diplomy.

Bc. Hana Menšíková

Kolektiv žáků 3. A

Úsměv, prosím!

První březnový týden patřil na naší škole zářivým úsměvům. Žáci 1. a 2. tříd se zúčastnili preventivního programu „Den s dentální hygienistkou“, který pro ně připravil tým z projektu Edukace do školek.

Každá třída prožila 60 minut plných her a příběhů. Cílem nebylo jen dětem říct, že si mají čistit zuby, ale především jim ukázat jak a proč.

Důraz byl kladen na to, aby si děti odnesly zdravé návyky už od útlého věku. Program „Den s dentální hygienistkou“ skvěle propojil teorii s praxí.

Děkujeme lektorkám za skvělý přístup a už teď se těšíme na další podobné akce, které nám pomáhají udržet školu zdravou a plnou zářivých úsměvů.

Lenka Mužiková

Čisti chrup, čisti chrup, první, druhý, třetí zub...

V prvních a druhých třídách proběhl preventivní program, který žákům přinesl ucelené informace o čištění zubů hravou formou. Dozvěděli se nejen o tom, jaké existují zubní kartáčky, ale také jak je správně používat. K tomu sloužily i zábavné úkoly. Všichni žáci dostali i hezký praktický dárek – zubní kartáček, který jim udělal velkou radost. Všichni si odnesli z programu velmi cenné informace z oblasti zubní hygieny.

Mgr. Petra Mrvová

Poděkování

Rádi bychom touto cestou poděkovali Sdružení rodičů a přátel školy. Díky jejich podpoře a finanční pomoci se nám daří pravidelně organizovat preventivní programy pro žáky prvního i druhého stupně. Tyto aktivity pomáhají našim dětem

lépe se orientovat v nástrahách dnešního světa, posilují skvělou atmosféru ve třídách a učí nás vzájemnému respektu. Děkujeme, že nám pomáháte tvořit lepší školu!

Co nás čeká v prevenci na jaře?

Pátáci se v rámci finanční gramotnosti naučí správně hospodařit, zatímco čtvrtáci v dubnu ovládnou dopravní hřiště ve Štemberku. Žáci z druhého stupně čekají setkání s paní Kafkovou. Provede je tématy, o kterých je dobré vědět dřív, než bude pozdě. V dubnu se osmáci zaměří na krizové situace v bloku Aktivní střežek

a v květnu otevřou citlivé téma mravnostních trestných činů. Naopak devátáci se v květnu seznámí s trestní odpovědností, aby do světa středních škol vykoučili s čistým štítem. Tyto projekty nejsou jen teorií, ale návodem, jak se v nečekaných situacích zachovat správně a zodpovědně.

Kurz první pomoci

Žáci 4. A se v úterý 17. března zúčastnili preventivního programu zaměřeného na základy první pomoci, který vedla paní Kafková. Program byl zaměřen na situace, se kterými se děti mohou setkat v běžném životě, a ukázal jim, jak správně reagovat při různých úrazech i náhlých zdravotních stavech.

Během setkání si žáci osvojili postupy při ošetření zlomenin, řezných ran či bezvědomí. Velký důraz byl kladen na praktický nácvik – děti si vyzkoušely zotavovací polohu a naučily se, jak správně ošetřit a zavázat otevřenou zlomeninu.

Pozornost byla věnována také závažnějším úrazům, jako jsou poranění hlavy a páteře, kde je klíčové zachovat klid a s postiženým zbytečně nemanipulovat. Žáci se rovněž dozvěděli, jak správně postupovat při opaření.

Program byl doplněn i o důležitá témata alergických reakcí a bodnutí hmyzem. Děti se naučily tyto situace rozpoznat

a vědí, jak poskytnout první pomoc, aby předešly komplikacím. Celé setkání bylo pro žáky velmi přínosné. Odesli si nejen nové znalosti, ale i větší jistotu v tom, jak pomoci sobě i druhým v krizových situacích.

Bc. Hana Menšíková

Rizika on-line prostředí

Žáci 4. tříd zúčastnili preventivního programu zaměřeného na problematiku kyberšikany. Cílem bylo dětem přiblížit rizika, která mohou číhat v online prostředí, a naučit se, jak na ně správně reagovat.

Během programu se žáci dozvěděli, co kyberšikana znamená, jaké může mít formy a proč je důležité ji nepodceňovat. Společně si také povídali o tom, jak reagovat na nevhodné či urážlivé zprávy,

kdy je lepší neodpovídat a proč je důležité si takové zprávy uchovat jako důkaz.

Důraz byl kladen i na to, aby se děti neobály svěřit dospělým – rodičům nebo učitelům – pokud se s podobnou situací setkají. Program tak žákům pomohl lépe porozumět bezpečnému chování na internetu a posílil jejich schopnost chránit sebe i ostatní.

Bc. Hana Menšíková

Čtvrtáci se učili, jak čelit nástrahám internetu

V uplynulých dnech proběhl v našich třídách 4. A a 4. B důležitý program primární prevence, který pro žáky připravila společnost e-DUHA. Lektoři se zaměřili na témata, která jsou v dnešním digitálním světě pro děti čím dál aktuálnější: šikanu a kyberšikanu.

Cílem programu nebylo děti od technologií odradit, ale naučit je pohybovat se v online prostoru bezpečně a s respek-

tem k ostatním. Věříme, že získané znalosti pomohou vytvořit v našich třídách přátelštější prostředí – ať už v lavicích, nebo na sociálních sítích.

Děkujeme společnosti e-DUHA za profesionální vedení programu a našim čtvrtákům za jejich aktivní přístup.

Lenka Mužíková

Slušnost (ne)končí u klávesnice

Jedno únorové dopoledne se naše třetí třídy proměnily v digitální badatele. Místo běžného vyučování na žáky čekal preventivní program společnosti E-DUHA, který se zaměřil na téma, se kterým se dnes setkáváme skoro všichni – Netiketu.

Co se dělo ve třídách?

První vyučovací hodinu ovládli téma žáci z 3. A, hned po nich následovala třída 3. B. Pod vedením zkušeného lektora se děti ponořily do pravidel slušného chování, která platí v online světě. Lektor dětem srozumitelnou a zábavnou formou vysvětlil, jak se chovat při online

hrách, na co nezapomínat při internetové komunikaci a jaká pravidla platí na sociálních sítích. Žáci se dozvěděli: Jak poznat skrytá nebezpečí, která na internetu číhají.

Jak komunikovat s ostatními, aby nikoho neurazili.

Praktické rady, jak neriskovat své soukromí a na co si dát dobrý pozor.

Díky tomuto dopoledni už naši třetíci vědí, že být „online“ neznamená zapomenout na slušné vychování. Program jim ukázal, jak si internet užívat bezpečně a s rozumem.

Lenka Mužíková

Superhrdinové v tělocvičně aneb Jak se slavil karneval ve druhých třídách

Hodinu tělesné výchovy v maskách si užily děti z druhých tříd. Karneval jsme zahájili přehlídkou masek a tancem. Zastoupili si a zahráli židličkovanou. Na

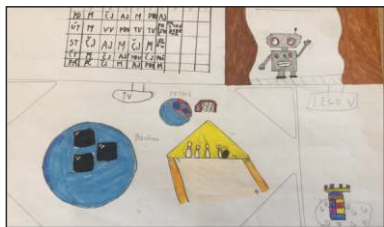
závěr proběhlo focení. Věříme, že se dětem karneval líbil a těšíme se na další společné akce!

Mgr. Petra Mrvová

Když se jaro blíží

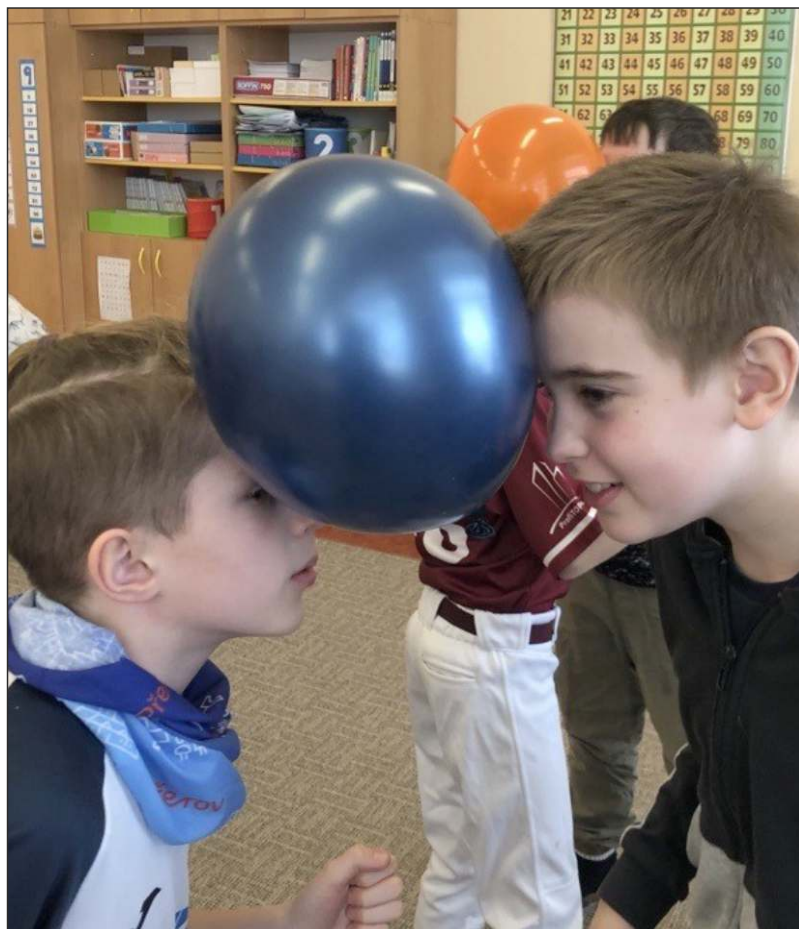
Žáci třetího ročníku po jarních prázdninách nezaháleli a s vervou se pustili do velkých výzev. Kromě týdne pro well-being, kdy se soustředili na své pocity,

Škola, jakou by si přál Patrik

podporu pozitivní atmosféry ve třídě, společné sdílení představ o škole, jakou by si přáli, také pilně tvořili a spolupracovali. Odměnou jejich úsilí byl úspěch ve výtvarné soutěži pořádané MŠ Citov. Žákyně Amálie Sedláčková se v kategorii jednotlivců umístila na 1. místě. Třetí místo v kategorii skupinových výtvarů si vybojoval kolektiv žáků 3. A třídy. Ve stejné kategorii se v první desítce umístili také žáci čtvrté a páté třídy. Slavnostní vyhlášení výsledků a předávání cen proběhlo ve středu 18. března.

Mgr. Věra Venclíková

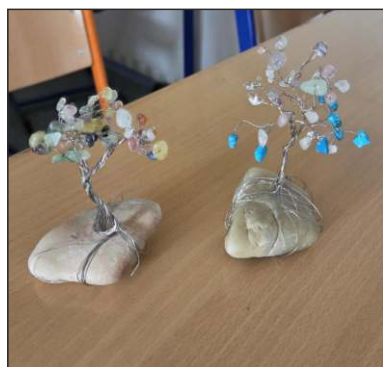

Strom štěstí

V pracovních činnostech jsme spolu s žáky a žákyněmi devátých tříd vyráběli „Strom štěstí“. Jemná motorika, klid a pohoda vystřídala vypětí před přijímacími zkouškami. Výrobky se jim velmi povedly a věřím, že i samotný strom přinese všem štěstí.

V hodinách nezástalo jen u jemných korálků. Někteří chlapci se pustili do práce se silnějším drátem a pod jejich rukama začaly vznikat různé tvary. Práce s pevným materiálem vyžadovala sílu i preciznost, ale výsledek stojí za to!

Mgr. Kateřina Komínková

Zkoušky nanečisto: Generálka na ostrou zkoušku je za námi!

Konec ledna se na naší škole nenesl jen ve znamení uzavírání známek, ale také ve znamení velké výzvy pro budoucí středoškoláky. Ve středu 28. ledna 2026 proběhly na naší škole, stejně jako na mnoha dalších školách po celé České republice, přijímací zkoušky nanečisto organizované přímo Cermatem.

Pro devátáky to byla příležitost vyzkoušet si atmosféru, časový limit a náročnost testů, které je čekají u ostrých zkoušek na střední školy. Kromě tradiční češtiny a matematiky si žáci mohli poprvé vyzkoušet také test z anglického jazyka, který byl letos zařazen jako nepovinná součást pilotního testování. Mohli na vlastní kůži otestovat nejen své znalosti, ale i práci s oficiálními záznamovými archy, kde každé špatné zaškrtnutí může hrát roli.

Výsledky „nanečisto“ slouží jako cenná zpětná vazba. Žáci nyní přesně vědí, ve kterých tematických okruzích mají přidat, aby u ostrých zkoušek uspěli co nejlépe.

Podle prvních ohlasů účastníků byla největším nepřítelem ne znalost, ale čas. Stihnout všechny úlohy v limitu je zkrátka umění, které je potřeba natrénovat. Teď už zbývá jen nepolevit v přípravě. Pokud vás výsledky překvapily, milí devátáci, nezoufejte - pořad je dost času na to, abyste v dubnu zazářili. Držíme vám palce!

Geografický triumf

Náš žák ovládl okresní kolo a míří do kraje!

V měsíci lednu proběhlo školní kolo zeměpisné olympiády, které se účastnili žáci 6. – 9. tříd. Bojovali s otázkami týkajícími se planety Země a vesmíru, kartografie a regionů světa. Polovina práce byla zaměřená na znalosti a přehled, druhá na šikovnost a důvtip při práci s atlasem. A komu se ve školním kole vedlo nejlépe a kdo reprezentoval naši školu v okresním kole?

Okresního kola, které se konalo 18. února v DDM Olomouc, se zúčastnili v kategorii A Antonín Mičoch (6. B), v kategorii B Rachel Danihelová (7. C), v kategorii C Elena Hertlová (9. A).

A my máme obrovskou radost a s hrdostí oznamujeme skvělý úspěch našeho žáka!

V okresním kole 28. ročníku Geografické olympiády, v silné konkurenci mladých geografů z celého regionu, prokázal vynikající znalosti i praktické dovednosti při práci s mapou. Díky svému nasazení obsadil fantastické 1. místo, čímž si zajistil vstupenku do další fáze soutěže. Cesta pokračuje v Prostějově, kde se uskuteční ve středu 25. března krajské kolo.

Děkujeme všem za reprezentaci školy v okresním kole a gratulujeme k vašim výkonům. Přejeme vám, ať vás chuť objevovat svět neopouští ani v dalších letech!

Redakce

Ulovili jsme vítěze okresního kola na krátké interview

Tondo, gratulujeme k prvnímu místu! Představil by ses krátce našim čtenářům? Kdo je takový Tonda Mičoch?

Skoro dvanáctiletý kluk, který není úplně nejhorším žákem, rád hraje basket, rád sportuje a baví ho skoro všechny předměty ve škole.

První místo v okresním kole zeměpisné olympiády je obrovský úspěch, je vidět, že se o zeměpis zajímáš, baví tě cestování?

Ano, ale my s rodinou nejezdíme moc do zahraničí, touláme se u nás. Mám jednu babičku ve Zlíně a druhou v Praze, takže když jedu k jedné z nich, vždy něco poznám a ujedu celkem kus cesty.

Každý druhý víkend podnikáme výlet s rodiči, celodenní se psem, aby si to hlavně užil ten pes, a to mě baví. Nejdál jsme byli zatím v Itálii, na lodi, a to mě teda bavilo hodně! Bavilo mě, že jsme se mohli plavit na lodi, pluli jsme z Itálie, obepluli jsme Elbu a vrátili jsme se zase zpátky. Pluli jsme podél pobřeží, zhruba týden, a každý den jsme se někde zastavili, poznávali jsme různá místa.

Přeneš nás na chvíli do soutěžní místnosti? Jak to tam probíhalo?

Nejprve nás čekala práce s atlasem, na tu jsme měli hodinu, dostali jsme čtyři papíry se spoustou otázek a úkolů, většínou jsme to měli najít v atlasu a zapsat souřadnice, nebo tam právě byly souřadnice a my měli najít konkrétní místo. Mezi úkoly bylo i napsat název regionu a jaké jsou tam srážky, kolik tam žije lidí a tak. Potom následoval písemný test geografických znalostí, na ten jsme měli maximálně tři čtvrtě hodiny, a nakonec na nás čekala praktická část.

Co pro tebe bylo největším oříškem?

Nejvíce mě asi potrápilo to určování regionu, protože tam jsem si nebyl jistý, co tam má být, a ani vlastně nevím, jestli jsem to měl správně, ještě jsem ten test neviděl.

S čím sis naopak poradil hravě?

Asi s tím vyhledáváním v atlasu. Taková křížovka a spousta otázek, jak se která země jmenuje apod., a z toho nám vyšla tajenka.

Zmínil jsi, že tě baví skoro všechny předměty ve škole. Které patří mezi tvé oblíbené?

Matika, zeměpis, dějepis, přírodopis, tělocvik, čeština a někdy angličtina. V zeměpisu mě hodně bavilo, když jsme se věnovali souřadnicím, jakože zeměpisné šířce a délce, paní učitelka nám napsala na tabuli souřadnice a my jsme měli ta místa hledat."

Jak trávíš, Toni, svůj volný čas? Co tě baví?

Baví mě basket. Já moc volného času přes týden nemám, protože mám tříkrát týdně basketbal, a ještě skaut do toho. Mám volné jen úterý, a to chodím na procházku s naším psem. A víkend. Někdy jsem ale o víkendu na zápase. Hraji za BCM Olomouc.

Doporučil bys nám nějaké místo, kde se ti líbilo?

Poslal bych vás do Potštejna. Je to doce-la pěkná vesnice, je tam hrad a hezký výletní okruh."

Tondo, děkujeme za rozhovor. Ještě jednou blahopřejeme a budeme ti držet pěsti, ať se ti v krajském kole v Prostějově daří stejně skvěle jako doposud!

„Zlatého geografa“ zpovídaly třídní paní učitelka Martina Šilberská a za redakci školního časopisu Lenka Mužíková

Sportovní okénko

Úspěšný okrskový turnaj v basketbalu ve Velké Bystřici

Dne 3. března jsme se my, holky, zúčastnily basketbalového turnaje ve Velké Bystřici, kde jsme opět odehrály tři zápasy.

První zápas jsme hrály proti Tršticím. Tento zápas byl pro nás celkem jednoznačný a podařilo se nám zvítězit.

Druhý zápas jsme odehrály proti Velké Bystřici. I tento zápas jsme zvládly dobře a vyhrály jsme ho celkem s přehledem.

Třetí zápas, proti Velkému Újezdu, byl pro nás nejtěžší. Byl velmi náročný. Minule jsme s tímto týmem prohrály poměrně jednoznačně, ale tentokrát jsme se hlavně v první půlce velmi držely a zápas byl pěkně vyrovnaný. Bohužel ve druhé půlce se nám přestalo dařit a soupeřky začaly získávat náskok. Po náročném boji jsme týmu z Velkého Újezdu podlehly. Skončily jsme na krásném druhém místě.

Naše mladší žačky tento turnaj ovládly a vyhrály všechny zápasy. Staly se tak vítěžkami ve své kategorii.

Další a zároveň poslední turnaj tohoto roku se bude konat koncem března u nás ve Velkém Týnci. Těšíme se!

Nikol Feriančková, 9. A

V prvním březnovém týdnu se žáci 2. stupně naší školy zúčastnili okrskového basketbalového turnaje ve Velké Bystřici. Dívky odehrály svá utkání 3. března 2026, chlapci nastoupili o den později. Obě družstva předvedla skvělé výkony, bojovnost a velkou chuť reprezentovat školu.

DÍVKY – mladší žákyně a starší žákyně

Mladší žákyně předvedly naprosto suverénní jízdu turnajem. Zvítězily nad Tršticemi, Bystřicí i favorizovaným Velkým Újezdem. Tým ukázal stoprocentní nasazení, výbornou bojovnost a obrov-

skou chuť vyhrát. Za celkový výkon si děvčata zaslouží velkou pochvalu. Také starší žákyně se prezentovaly velmi pěkným výkonem. Po výhrách nad Tršticemi a Bystřicí vstoupily do boje o první místo proti týmu z Velkého Újezdu. Zde sehrála svou roli nervozita i emoce, což ovlivnilo konečný výsledek. Přesto děvčata vybojovala skvělé 2. místo. Na domácí půdě při okresním kole věříme v ještě lepší výsledek.

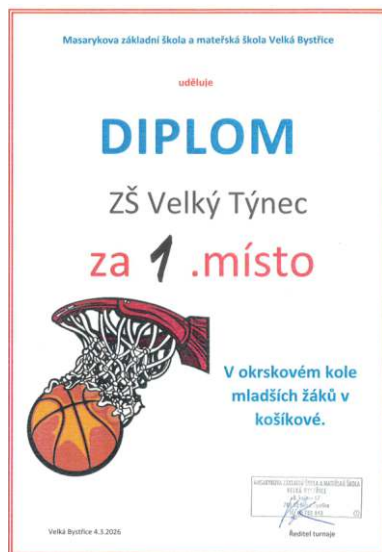
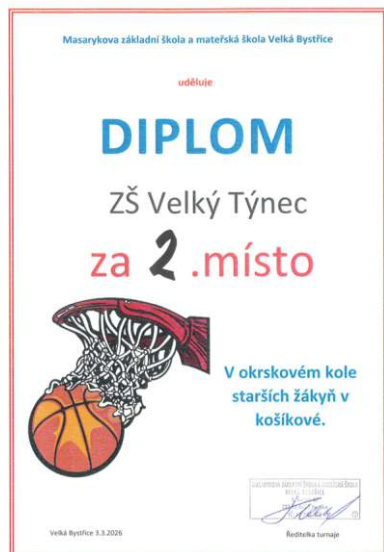
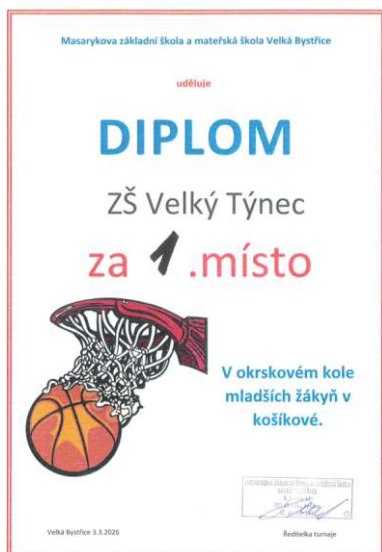
CHLAPCI – mladší a starší žáci

Mladší chlapci navázali na své předchozí úspěchy a opět obhájili 1. místo. Tur-

najem prošli bez jediné prohry a znovu potvrdili svou výbornou formu i týmový výkon.

U starších chlapců došlo oproti minulému turnaji ke znatelnému zlepšení. Tým dokázal vyhrát hned první zápas, což bylo důležité pro začátek turnaje. Následně jim však dvě utkání o pár bodů smolně utekla, a tak nakonec obsadili 3. místo. Přesto zaslouží pochvalu za bojovnost i posun oproti minulému turnaji ve Velkém Újezdu.

Mgr. Kateřina Komínková,
Mgr. Michal Prokop

Školu reprezentovaly: Zuzana Urbánková (7. A), Tereza Šišková (7. A), Tereza Stejskalová (7. A), Iveta Schneiderová (7. A), Simona Stratilová (7. B), Bára Motalová (6. A), Sylva Židáková (6. C), Anežka Beníčková (6. A), Simona Stiborová (8. A), Štěpánka Kovářová (8. A), Nikol Feriančková (9. A), Kristýna Březinová (9. A), Šarlota Hlaváčová (9. B), Gabriela Gengelová (9. B), Simona Šusterová (9. B), Adéla Rybaříková (9. B)

Školu reprezentovali: Matěj Davydov (7. B), Martin Ferianček (7. A), Václav Žádník (7. A), Matyáš Kocián (7. A), Vojtěch Frgal (7. C), Adam Levinský (7. C), Antonín Mlčoch (6. B), Tobias Wdówka (6. C), Vojtěch Wachtl (9. B), Tomáš Sláma (9. B), Vítek Lakomý (9. B), Vojtěch Řehák (9. B), Adam Urbánek (9. B), Vilém Žádník (9. A), Tomáš Dluhý (9. A), Petr Vaněk (8. B), Pavel Hruška (8. A)

Slova, která ožívají: Letošní recitační soutěž na druhém stupni zná své vítěze!

Rok se s rokem sešel a v pondělí 2. března se naše škola opět proměnila v jeviště pro oslavu literatury a umění přednesu. Po úspěšných třídních kolech se ti nejlepší z nejlepších na druhém stupni sešli na školním kole recitační soutěže, aby ukázali, že poezie a próza mají v dnešní době stále své kouzlo.

Odborná porota hodnotila nejen to, jak si žáci text pamatují, ale hlavně jejich schopnost zaujmout, schopnost předat publiku náladu textu (radost, smutek, strach, napětí, vtip, ...), správnou výslovnost, tempo, dynamiku, celkový umělecký dojem. A výběr textů byl letos opravdu pestrý – od klasických veršů až po napínavé úryvky z beletrie. Paní učitelky Gabriela Navrátilová, Klára Vomačková a Lenka Mužíková stály před nelehkým úkolem.

Všichni účastníci předvedli skvělé výkony, za které si odnesli zasloužený potlesk, diplom a sladkou odměnu.

A kdo letos zazářil? A kdo svým přednesem porotu nejvíce oslovil?

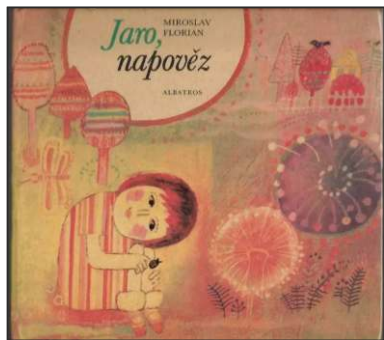
Nejmladší recitátoři vsadili na humor i dobrodružství. První místo si odnesla Veronika Malečková (6. B), ta publikum pobavila vtipným textem Bordelář od Sheila Silversteina. Stříbro vybojovala Grace Rusičová (6. B) s poutavou ukázkou z legendární Verneovky 20 000 mil pod mořem. Trojici vítězů uzavřel Antonín Mlčoch (6. C) s rytmickou básní Lečo od Miloslava Floriana.

Starší žáci sáhli po hlubších a emotivnějších tématech. Zvítězila Sofie Beilová (9. B) s procítěnou básní od Václava Hraběte. Druhé místo obsadila Gabriela Friedrichová (8. A), která zaujala silnou interpretací básně Ostrava od Petra Bezruče. Třetí místo si odnáší Natálie Prečanová (8. B), která vystoupila s poetickou Pohádkou o princezně a pávech od Jana Skácela.

Všem recitátorům děkujeme za odvahu vystoupit před publikem, za moc pěknou atmosféru a už teď se těšíme na příští ročník! Výhercům moc gratulujeme!

Recitační soutěž na 1. stupni proběhne v měsíci dubnu.

Lenka Mužíková

Miroslav Florian
LEČO

Rajčata se rozhněvala
na zelenou papírku,
boj se vede bez milosti
na syčícím rendlíku.

A pepř pálí ze všech ráží,
až se rendlík otrásá,
na kusy je rozsekána
liberecká klobása.

Vejce kráčí odhodlaně
proti dvěma cibulím -
jenom já mám místo zbraně
v ruce lžiči. A už jím.

Jan Skácel **Pohádka o princezně a pávech**

Kam zmizela nám princezna,
kam utekla, kam schovala se,
ve které zemi pávy pase,
kdo do té země cestu zná?

Je daleko a je až kdesi
za sedmi řekami a lesy,
tak daleko a ještě dál.

V té zemi za železnu mříží,
ve vysoké až k nebi věži
princeznu černokněžník střeží.

Být princem, nic bych neváhal,
jal bych se přes ty řeky brodit,
princeznu šel bych vysvobodit,
černému muži bych ji vzal.

Tomu, co za železnu mříží,
ve vysoké až k nebi věži
princeznu hlídá, přísně střeží.

A jestli vrátíme se zpátky,
s princeznou budem pásti pávy
na našem dvorku, ne až kdesi
za sedmi řekami a lesy,
tam za horou, ba ještě dál.

Petr Bezruč **Ostrava**

Sto roků v šachtě žil, mlčel jsem,
sto roků kopal jsem uhlí,
za sto let v rameni bezmasém
svaly mi v železo ztuhly.

Uhelny prach sed mi do očí,
rubíny ze rtů mi uhly,
ze vlasů, z vousů a z obočí
visí mi rampouchy uhlí.

Chléb s uhlím beru si do práce,
z roboty jdu na robotu,
při Dunaji strmí paláce,
z krve mé a mého potu.

Sto roků v kopalně mlčel mlčel jsem,
kdo mi těch sto roků vrátí?
Když jsem jim pohrozil kladivem,
kdekdo se začal mi smáti.

Abych měl rozum, šel v kopalnu zas,
pro pány dřel se jak prve -
máchl jsem kladivem - teklo to v ráz
na Polské Ostravě krve!

Všichni vy na Slezské, všichni vy, dím,
nech je vám Petr i Pavel,
mějš prs kryt krunýřem ocelovým,
tisícům k útoku zavel.

Všichni vy na Slezské, všichni vy, dím,
hlubokých páni vy dolů,
přijde den, z dolů jde plamen a dým,
přijde den, zúčtujem spolu!

Miloš Kratochvíl **Ztracená teta**

Nikdo tak rád necestuje,
jako teta Alžběta.
Každou chvíli balí kufr
a vyráží do světa.

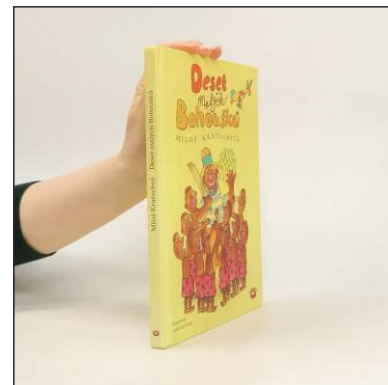
V neděli nám oznámila,
že vyráží na sever,
včera volá: „Stal se malér!
Asi jsem si spletla směr.“

Říkala, že místo sněhu
je tam poušť a velbloudi,
má strach, i když neví, kde je,
že ještě víc zabloudí.

Hned nám ale vysvětlila,
proč to takhle dopadlo:
„Nechala jsem doma brýle
a spletla si letadlo.“

Brýle leží na kredenci,
rychle mi je pošlete
a přibalte letní šaty,
snad je někde najdete.“

Našli jsme šaty i brýle,
tím však končí naše naděje.
Kam je máme tetě poslat,
když sama neví, kde je?

Voňavá výtvarka

Když se z hrnku kávy stane umění

V hodinách výtvarné výchovy se v uplynulých dnech linula neobvyklá vůně. Žáci 8. A a 8. B pod vedením paní učitelky Gabriely Navrátilové totiž odložili klasické barvy a začali malovat kávou. Cílem hodiny bylo naučit se správně nakreslit hrnek. Možná to zní jednoduše, ale trefit správný tvar a perspektivu dalo osmákům pořádně zabrat. Místo vodovek používali různě naředěnou kávu.

Postupným vrstvením vytvářeli světlé i tmavé odstíny, díky kterým vypadaly hrnky jako živé.

Největší výzvou byl čas. Na celý obrázek – od prvního náčrtu tužkou až po poslední stíny – měli žáci pouhých 40 minut. Museli se tedy opravdu soustředit, aby vše stihli. Výsledek ale stojí za to!

Lenka Mužíková

Natálie Prečanová

Vojtěch Dubský

Věděli jste, že..? aneb zajímavosti o malbě kávou

Historie: Tato technika není žádnou novinkou. Malba kávou (tzv. coffee art) se objevila už v dobách, kdy se káva začala šířit světem, a umělci ji používali jako levnější alternativu k drahým pigmentům.

Trvanlivost: I když káva časem mírně mění odstín (oxiduje), správně namalovaný obraz vydrží desítky let. Působí pak jako historická fotografie v barvě „sepia“.

Vrstvy jsou základ: Na rozdíl od vodovek se u kávy musí čekat, až předchozí vrstva zaschne. Jen tak se dají vytvořit ty nejtmaší stíny, aniž by se papír rozmočil.

Vůně jako bonus: Malba kávou je jednou z mála výtvarných technik, která zapojuje i čich. Vůně kávy navíc prokazatelně snižuje stres a pomáhá k lepšímu soustředění!

Emma Nagy

Cestovatelské okénko

Jarní zastavení u kapličky

Jaro je již v plném proudu a příroda se po dlouhé zimě znovu nadechla k životu. Nedočkavě nás láká ven k objevování a znovunalézání zajímavých míst naší domoviny. Bohužel povídání v tomto cestovatelském okénku nebude tak dlouhé, jak jste zvyklí. Nechtěla jsem vás o něj úplně ochudit, ale spoustu času jsem věnovala projektu Paměti národa - Příběhy našich sousedů, a na psaní mi tak nezbyvalo tolik času jako obvykle. Snad mi to prominete.

Ráda bych vás pozvala na své oblíbené místo nedaleko obce Majetín, a to k poutní kapličce Neposkvrněného početí Panny Marie s pramenem údajně léčivé vody. Je ukrytá v tichém lesíku s působivým názvem Olší. Ten je odvozen podle stromu olše, jež tu hojně roste. Původně se jednalo o velký les vyplňující nížinu kolem řeky Moravy, avšak do dnešních dní se z něj dochovala pouze malá část.

Zajímavostí tohoto místa je především legenda o pradávnm kázání sv. Cyrila a Metoděje. Zda je to pravda či ne, se již nedovíme. Co ale víme jistě, je to, že tu býval na dřevěném sloupku obraz Panny Marie, ke kterému se chodili modlit lidé z blízkého okolí a při té příležitosti se i osvěžili vynikající vodou ze země prýštitího pramene. Mnozí si toto místo

oblíbili natolik, že zde byla roku 1883 zahájena stavba kapličky. To však nebylo vůbec jednoduché. Mokřinatý a podmáčený terén lesa neudržel ani malou stavbu, a navíc panovaly obavy o poničení prameniště. Nakonec bylo nutné do země zatlouct dubové kůly, položit na ně trámy a fošny, vybudovat zařízení na jímání pramene a teprve poté začít stavět základy kaple. I přes veškerou snahu stojí kaplička lehce nakloněná a vypadá jako by se tiše skláněla nad pramenem. K dokončení a vysvěcení kaple došlo v roce 1885, na památku tisíce let od úmrtí sv. Metoděje, o čemž nás informuje, ale i připomíná nápis nad vstupem do kaple. Tohoto roku se zde také začala konat každoroční srpnová pouť jako poděkování za úrodu. Od roku 1950 byly poutě na několik desítek let přerušeny, ale po roce 1990 se opět obnovily. Za zmínku jistě stojí největší pouť, která se na tomto místě uskutečnila v roce 1939 jako „národní“. V nelehkém čase prvního roku protektorátu se na ní údajně sešlo až pět tisíc poutníků a po kázání zazněla i státní hymna „Kde domov můj“ jako tichý projev naděje. Voda z místního pramene je dodnes opředena pověstmi o léčivé síle. Místní farář František Prostějovský roku 1908 dokonce sepsal případy uzdravení, která se zde měly odehrát. Koneckonců zde byly plánovány i lázně, ale z jejich stavby naštěstí sešlo.

Ať už je tedy pramen zázračný nebo ne, voda je stále čistá, studená a v letních dnech příjemně osvěžující. Okolní les má pak své kouzlo v každém ročním období. Na jaře rozkvétá sněženkami a naplňuje se ptačím zpěvem, v létě poskytuje příjemný stín, na podzim hraje všemi barvami a v zimě tiše odpočívá pod sněhovou peřinou. Toto místo mám moc ráda. Je jako stvořené pro krátké procházky, pro chvíle zamyšlení i toulání se čtyřnohým kamarádem. Takže hola, hola, nesedte doma v papučích a vyjděte třeba jen za nejbližší roh, protože i malé výpravy mohou skrývat velké dobrodružství.

Nejen krásné jarní toulky, ale i příjemné prožití svátků jara, Velikonoc, vám přeje Leontýnka.

Duben - měsíc bezpečnosti

Duben je měsíc, kdy si připomínáme, jak je důležité chovat se správně v dopravě. Na silnicích, chodnicích i cyklostezkách se každý den pohybuje spousta aut, autobusů, cyklistů i chodců. Aby všichni dorazili bezpečně tam, kam potřebují, musí znát pravidla a dávat na sebe pozor.

Děti jsou v dopravě nejčastěji chodci nebo cyklisté. Proto je důležité vědět, kde správně přecházet silnici, proč se máme rozhlédnout na obě strany nebo proč je dobré nosit reflexní prvky. Stejně

tak cyklisté musí znát pravidla jízdy a používat helmu.

Zkus se zamyslet nad těmito otázkami:

- ▶ Kde je nejbezpečnější přecházet silnicí?
- ▶ Na kterou stranu se musíš podívat, než vstoupíš do vozovky?
- ▶ Proč je důležité nosit na kole helmu?
- ▶ K čemu slouží reflexní prvky na oblečení nebo na batohu?
- ▶ Jakou dopravní značku už znáš?
- ▶ Jak se musí chovat chodec na přechodu pro chodce?

Možná zjistíš, že už spoustu pravidel znáš. A když je budeme všichni dodržovat, budou silnice bezpečnější pro děti i dospělé. Protože v dopravě platí jednoduché pravidlo: když jsme opatrní a ohleduplní, můžeme předejít nehodám a všichni se bezpečně vrátíme domů.

A pokud máš chuť, načni si do mobilu QR kód a společně s Míšou si zatancuj dopravní taneček.

Připravila Vladimíra Hacsiková

Pohádka O neposlušném autíčku

Bylo jednou jedno krásné nové autíčko. Mělo červený lak, který se na sluníčku krásně leskl. Autíčko umělo rychle jezdit a jeho motor měl nádherný zvuk, a tak si to autíčko řeklo: „Proč bych mělo poslouchat takové hloupé a škaredé dopravní značky, které neumějí nic jiného než stát u silnice? Vůbec mě ty hloupé značky nezajímají! Nechci o nich nic vědět, nebudu se je učit, vždyť i bez nich umím krásně jezdit!“

A tak si představte, že to autíčko začalo jezdit a vůbec nikoho neposlouchalo. Jednou, když na semaforu zsvítila červená, autíčko nezastavilo a jelo klidně do křižovatky. Jen díky pozornosti druhého auta se nic nestalo. Auto, které mělo zelenou, rychle zabrzdilo, až gumy zahvízdaly, ale neposlušné autíčko si z toho nic nedělalo a klidně si jelo dál.

Když vyjelo z města, na silnici se objevila tato značka: (Vy, děti, ji určitě znáte a víte, co znamená). Jenže neposlušné autíčko si pomyslelo: „Hadi na silnici, ha ha, tak to mě vůbec nezajímá!“ a jelo v plné rychlosti dál. Jenže takové nebezpečné zatáčky se v plné rychlosti projet nedají, a tak se stalo, že autíčko vyletělo ze silnice, udělalo několik kotrmelců a pak narazilo do stro-

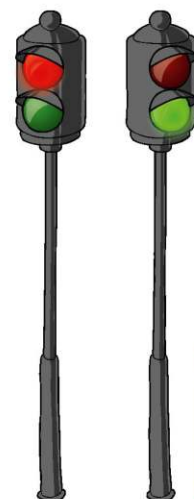
mu... Teď už autíčko nebylo krásné, ale bylo celé polámané a potlučené. Přední sklo vysypané, světla rozbitá, jedno kolo bylo ulomené a z motoru šla pára, která zlověstně syčela. Autíčko začalo plakat a naříkat, protože ho všechno hrozně moc bolelo. Naštěstí jela okolo odtahová služba, která neposlušné rozbité autíčko opatrně naložila a odvezla do nejbližšího autoservisu. To je taková nemocnice pro auta.

Tam, když to autíčko uvidělo, spráskli nad ním ruce. „Tak to nás čeká hodně práce!“ Na nic nečekali a hned se do ní pustili. Museli

opravit motor i karoserii, vše znovu seřídít, vyměnili kola a namontovali nová světla. Pak autíčko nalakovali a za několik dní tu stálo autíčko jako nové. „Hurá!“ radovalo se autíčko a už chtělo zase vyjet na silnici. Nic takového! Mechanici řekli: „Nikam tě, milé autíčko, nepustíme, nejdřív se musíš naučit všechny dopravní značky! A když nám potom slíbíš, že je budeš pěkně poslouchat, tak tě pustíme.“ Autíčko slíbilo, že se všechny značky naučí, že bude poslouchat, aby už nikdy nebouralo.

Připravila Vladimíra Hacsiková

Situace, kde se lidé chovají špatně, přiřaď k červenému semaforu a kde se chovají správně, přiřaď k zelenému semaforu.

Dopravní kvíz

1. Kde je nejbezpečnější přecházet silnicí?

- A) Kdekoli, kde je místo
- B) Na přechodu pro chodce
- C) Uprostřed silnice

2. Na kterou stranu se musíš podívat, než přejdeš silnici?

- A) Jen doleva
- B) Jen doprava
- C) Nejdříve doleva, potom doprava a znovu doleva

3. Co by měl mít cyklista na hlavě?

- A) Kšiltovku
- B) Helmu
- C) Kapuci

4. K čemu slouží reflexní prvky?

- A) Abychom byli lépe vidět ve tmě
- B) Abychom byli rychlejší
- C) Aby oblečení bylo barevnější

5. Jakou barvu má na semaforu signál „Stůj“?

- A) Zelenou
- B) Červenou
- C) Žlutou

6. Co musí cyklista udělat, když chce změnit směr jízdy?

- A) Zakřičet
- B) Ukázat rukou směr
- C) Zastavit u krajnice

7. Kde by měly děti jezdit na kole, když je to možné?

- A) Po chodníku mezi lidmi
- B) Po cyklostezce
- C) Uprostřed silnice

8. Jak se správně chovat na přechodu pro chodce?

- A) Rozhlédnout se a přecházet klidně
- B) Rychle přeběhnout
- C) Dívat se do mobilu

Správné odpovědi:

- 1B, 2C, 3B, 4A, 5B, 6B, 7B, 8A

Připravila Vladimíra Hacsiková

Básnička SEMAFOR

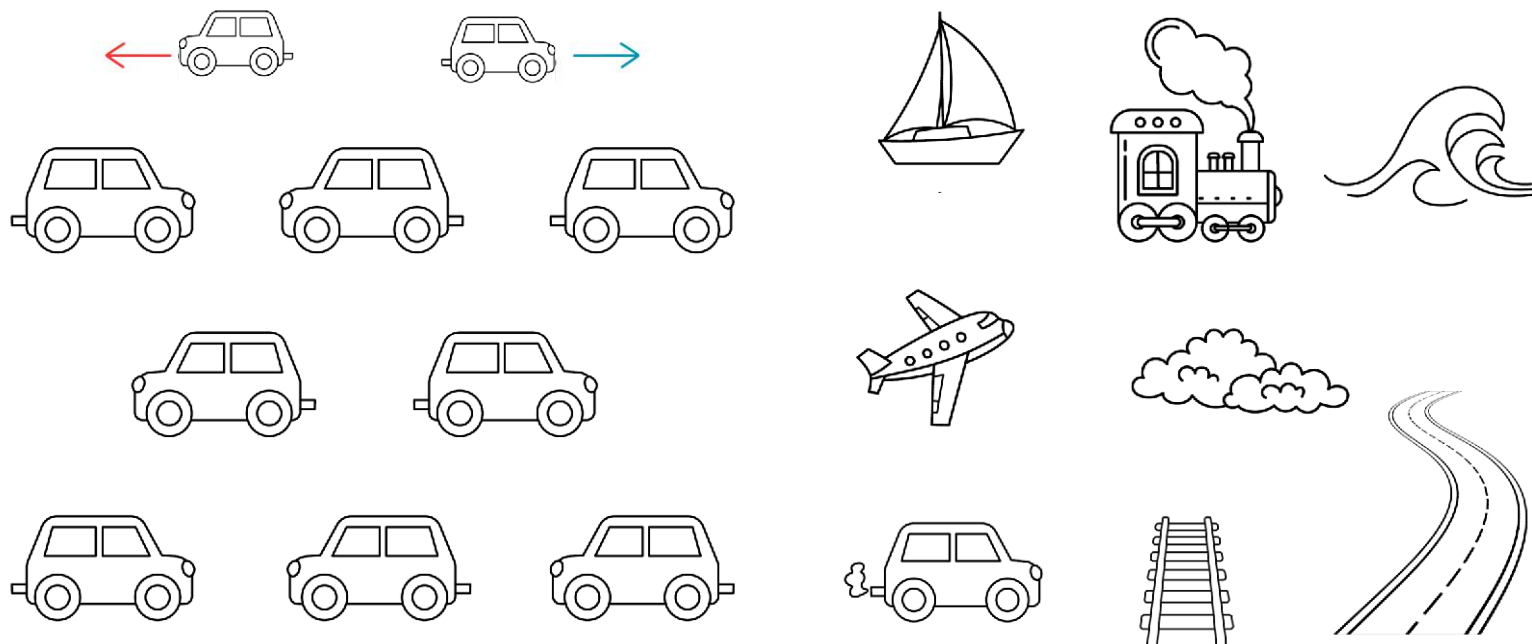
Co máš dělat na červenou, když se kolem auta ženou? Na chodníku klidně stát, do silnice nevbíhat.

Co znamená tahle změna, když je žlutá rozsvícená? Připrav se a pozor dej, čekej, nikam nespěchej.

A když svítí zelená, co to děti znamená? Malí jako velicí mohou přejít silnici.

Dopravní omalovánky

Auta směřující doprava vybarvěte červeně.
Ta, která směřují doprava vybarvěte modře.

Spojte čarou dopravní prostředky s prostředím, kde se vyskytují.

SOUTĚŽNÍ KŘÍŽOVKA PRO DĚTI

			7																	
1	3	5		9																

ÚSPĚŠNÝ PODNIKATEL

Baví se dva podnikatelé: „V čem teď podnikáš, že se ti tak daří“ ptá se jeden druhého.
„Prodávám kraslice na...“ Dokončení najdete v tajence křížovky.

Podarí-li se vám tajenku vylústit, zašlete nám její znění do redakce na e-mail sekretariat@velkytync.cz a my ze zaslaných odpovědí vylosujeme vítěze.
Správná tajenka z minulého čísla zní: „branková síť děr“. Výhercem se stává Antonín Zatloukal z Velkého Týnce.

Jarní putování za pranostikami

S příchodem jara ožívá příroda i chuť vydat se ven za poznáním. Právě to nabízí akce „Jarní putování za pranostikami“, která je určena všem objevitelům. Stezka se stanovišti provede účastníky jarní krajinou a zároveň je seznámí s lidovou moudrostí ukrytou v pranostikách.

Na trase je celkem 17 stanovišť, na kterých čekají účastníky krátké úkoly. Návštěvníci si vždy přečtou pranostiku, zamyslí se nad jejím významem a zvolí správnou odpověď, která je posune dál na cestě k vyluštění tajenky. Kartičku pro vyplnění tajenky bude možné získat na začátku cyklostezky Velký Týnec-Čechovice v obou směrech, případně je možné si písmena zaznamenávat i do mobilního telefonu.

Putování tak spojuje zábavu, pohyb na čerstvém vzduchu i vzdělávání. Zároveň vybízí k vnímání přírody – změn počasí, prodlužujících se dnů i probouzejícího se života kolem nás. Připomíná, jak naši předkové pozorovali svět a své zkušenosti si předávali prostřednictvím krátkých rýmovaných pranostik.

Vydejte se na jarní stezku plnou objevů a nechte se inspirovat moudrostí přírody.

Lenka Novotná

Autorka je zastupitelkou obce a předsedkyně KpMČ Čechovice

1.
Zima, kterou Tomáš nese dlouho námi ještě ...
 A) snese
 J) třese
 V) vznese

Význam: Tomáš má svátek 7. března. Zima má ještě sílu a může způsobit chladné počasí

2.
Březen - za kamna... ..
 P) utečem
 J) sednem
 A) vlezem

Význam: i když už je jaro, může být chladno.

V Čechovicích se hrálo o šampióna v deskových hrách!

V pondělí 23. března jsme na hasičské zbrojnici v Čechovicích uspořádali odpoledne zaměřené na hraní deskových her. Akce nebyla určena pouze pro skauty, s radostí jsme přivítali i děti, které do skautu nechodí. Návštěvníky zde čekalo nepřeberné množství populárních deskových her. Na stolech nechyběly rychlé „postřehovky“ i taktické hry, jako například Dobble, Bang!, Kočičí klub nebo strategické Carcassonne. Systém turnaje byl jednoduchý: za každou odehranou hru získaly děti jeden bod, za vítězství pak body dva. Šampionem turnaje se stala Viki a získala tematickou hlavní výhru – karty skautského Prší. Ani ostatní

hráči však neodešli s prázdnou. Kromě drobných dárek si domů odnesly skvělé zážitky a dobrou náladu. Odpoledne s deskovými hrami patří do série akcí pro veřejnost pořádaných naším střediskem Ladislava Ruska. V dalších oddílech našeho střediska skauti pořádají například Pohádkový les, Dračíadu či Velikonoční dílničky. V Čechovicích se můžete v červnu těšit ještě na tradiční kuličkový turnaj a v novém školním roce na rukodělny.

Alena Šubová

Autorka je zástupkyní vedoucího skautského oddílu Poutníci Čechovice

© 2x Poutníci Čechovice

Komise pro volnočasové aktivity ZO Velký Týnec pořádá:

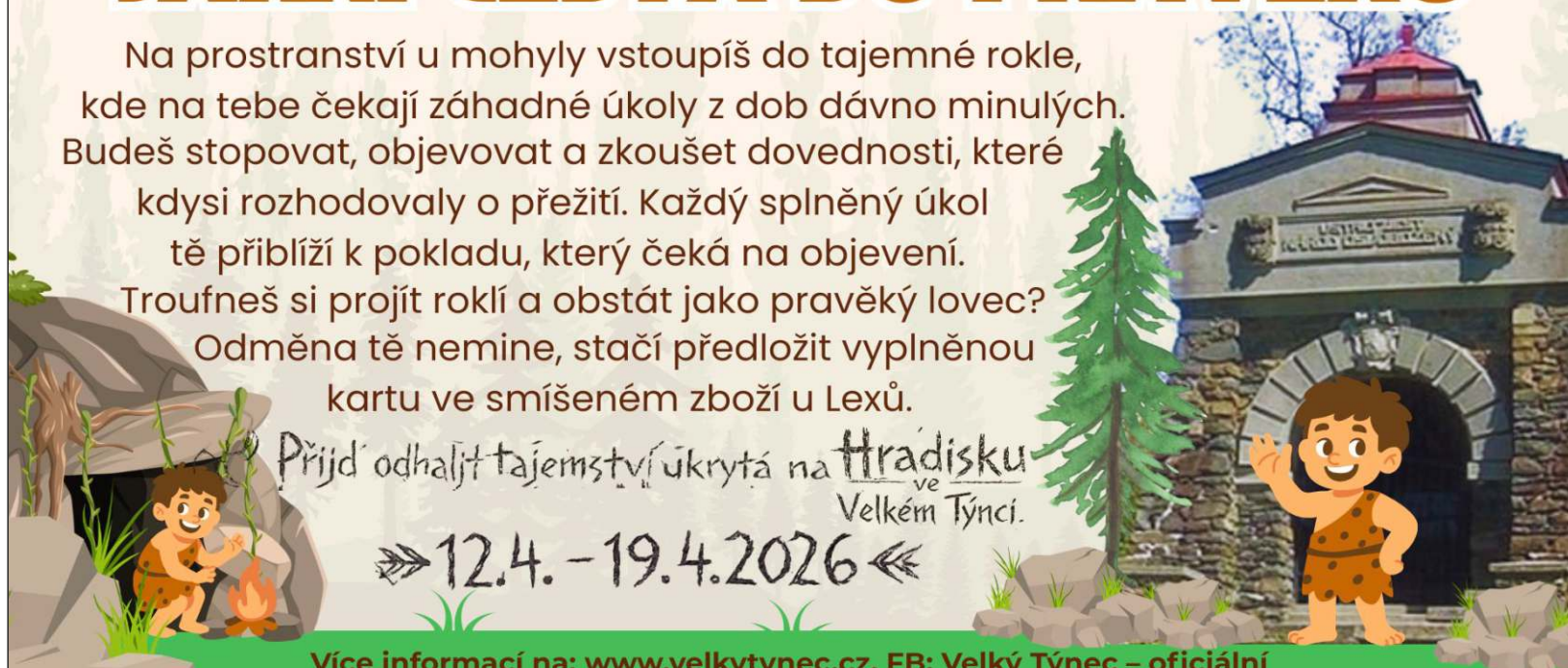
JARNÍ CESTA DO PRAVĚKU

Na prostranství u mohyly vstoupíš do tajemné rokle, kde na tebe čekají záhadné úkoly z dob dávno minulých. Budeš stopovat, objevovat a zkoušet dovednosti, které kdysi rozhodovaly o přežití. Každý splněný úkol tě přiblíží k pokladu, který čeká na objevení. Troufneš si projít roklí a obstát jako pravěký lovec? Odměna tě nemine, stačí předložit vyplněnou kartu ve smíšeném zboží u Lexů.

Přijď odhalit tajemství ukrytá na hrádisku ve Velkém Týnci.

➡ 12.4. - 19.4.2026 ⬅

Více informací na: www.velkytynec.cz, FB: Velký Týnec – oficiální

ŘSD INFORMUJE

Na D1 v Praze stoupl za pět let provoz o třetinu, denně tam projede přes 100 000 aut

Průměrná dopravní intenzita na českých dálnicích narostla mezi lety 2020 a 2025 o 12 procent. Průměrně po nich denně projede 34 400 aut.

úseku D11 směrem na Polsko, dálnice D6 u Karlových Varů, D55 na Olomoucku i D48. Soustředíme se také na výstavbu

nulému sčítání nárůst téměř o 17 procent. Ukazuje to na nevyhnutelnost rozšíření tohoto úseku na šestipruhové uspořádání, s nímž ŘSD plánuje začít již v příštím roce.

potřebné je zkapacitnění některých tahů, je 3,5 kilometru dlouhý úsek dálnice D7 kolem Pannenského Týnce v Ústeckém kraji. Ten ŘSD otevřelo v roce 2021, původní silnici I. třídy rozšířilo na čtyřpruh. Aut tam loni za 24 hodin projelo v průměru téměř 18 000, což je proti stavu v roce 2020 zhruba dvojnásobek. Zásadně pomohl i jihovýchodní obchvat Otrokovic na Zlínsku na D55, po němž se jezdí od roku 2021. Loni tam byl průměr za 24 hodin 13 200 vozidel a data ukazují, že ze silnice I/55 odvedl obchvat polovinu aut, jež tam jezdila v roce 2020.

ŘEDITELSTVÍ SILNIC A DÁLNIC

Nejzatíženějším úsekem je D1 mezi Chodovem a Průhonicemi, loni tam za 24 hodin projelo průměrně 106 976 aut. Oproti stavu v roce 2020 je to nárůst o třetinu. O pětinu stoupl ve stejném srovnání počet aut na D1 na obchvatu Brna. Vyplývá to z předběžných výsledků loňského celostátního sčítání dopravy, které vzniklo pro Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD). Data také ukazují, že nové úseky dálnice D35 nebo obchvaty měst jako Jaroměř či Otrokovice výrazně odvádějí ze sídel tranzitní dopravu. Předběžné výsledky, ve kterých dojde ještě v průběhu jara ke zpřesnění, jsou na webu ŘSD. Výsledky celostátního sčítání slouží mimo jiné i jako podklad pro přípravu dopravních staveb nebo pro plánování údržby.

obchvatů měst a obcí, kde data opakovaně potvrzují jejich významný přínos pro snížení dopravní zátěže a zlepšení kvality života obyvatel. Chceme zahájit například stavby okolo Břeclavi, Znojma, Bučovic, Pelhřimova nebo Plas," říká ministr dopravy Ivan Bednárik.

Na nejznámější české dálnici D1, kde se sčítá přes 60 úseků, vzrostl provoz po celé délce. Třeba mezi Modleticemi a Všechnou ve Středočeském kraji projelo loni v průměru za 24 hodin 102 884 aut, což je proti datům z minulého sčítání nárůst o 28 procent. Mezi exity Brno - centrum a Brno jih to bylo loni denně 91 935 aut, o pětinu víc než minule, přičemž tam loni denně projelo téměř 18 000 těžkých nákladních aut. O více než třeti-

„Výsledky celostátního sčítání potvrzují stále narůstající dopravní intenzity. To je dlouhodobý trend, který sledujeme jak z automatických sčítačů, tak i na výběru mýta či počtu prodaných dálničních známek. Nárůst je výrazně vyšší na dálniční síti oproti silniční, výrazně se projevuje stavební boom ve výstavbě dálnic v posledních letech. Tento trend lze považovat za pozitivní z hlediska bezpečnosti dopravy, neboť dálnice jsou výrazně bezpečnější než silnice. Zároveň je to pro nás závazek do budoucna dostavět v co nejkratší možné době základní dálniční síť. Výsledky sčítání na D0 mimo jiné ukazují nutnou potřebu dostavby Pražského okruhu, kde jsme na chybějící severní části od loňského podzimu obeslali kvůli výkupu pozemků již polovinu majitelů. Letos plánujeme oslovit ostatní vlastníky. Rádi bychom začali stavět už na přelomu let 2028 a 2029," řekl generální ředitel ŘSD Radek Mátl.

Predběžné výsledky sčítání také dokazují, jak důležitá je dostavba dálnice D35, která se stane alternativou k D1. Zatímco při minulém sčítání projelo za 24 hodin po silnici I/35 u Zámrsku téměř 12 000 vozidel, loni to bylo jen 5 400 aut. To znamená, že většina vozidel jezdí nyní po dálnici. ŘSD teď staví přes 31 kilometrů D35 a jen za loňský rok zprovoznilo téměř 33 kilometrů této dálnice.

Klíčové jsou, jak dokládají data, rovněž dálniční obchvaty. Po dálničním obchvatu Hradce Králové na D11, který ŘSD zprovoznilo v roce 2021, jezdilo loni průměrně za den 25 800 aut. Téměř úplně odvedl provoz ze silnice I/6 dálniční obchvat Lubence v Ústeckém kraji na D6. Loni po něm průměrně za den projelo skoro 10 000 aut, což je podobný počet vozidel, která předtím jezdila přes obec. Na II/606 byl loni u Lubence denní průměr jen 1 200 vozidel. Příkladem, jak

Co se týká silnic I. třídy, průměrná intenzita dopravy v roce 2025 na nich byla 9 600 aut za den. Oproti minulému sčítání je to růst téměř o šest procent. Nejzatíženějším úsekem mezi takzvanými „jedničkami“ je tah I/7, vyústění z D0. Loni tam projelo za 24 hodin 65 089 vozidel, o třetinu víc proti předchozímu sčítání. Jedním z příkladů, jak potřebná je středočeská D3, která by se měla začít stavět v roce 2028, je provoz na silnici I/3 u Votic. Loni tam byl denní průměr 20 630 vozidel, to je proti minulému sčítání nárůst skoro o pětinu. Předběžná data rovněž dokládají, jak zásadní je role obchvatů. Třeba po obchvatu východočeské Jaroměře, jež ŘSD zprovoznilo předloni, jezdilo loni denně v průměru 15 400 aut. To je téměř stejný počet vozidel, jež v roce 2020 jezdila přímo přes Jaroměř.

Do celostátního sčítání dopravy se loni zapojilo zhruba 2700 lidí. Sledovali provoz na víc než 6800 úsecích dálnic, všech třídách silnic a některých úsecích ve větších městech. Využívá se i 400 automatických sčítačů dopravy, které má ŘSD hlavně na dálnicích. Ředitelství silnic a dálnic zaplatí za sčítání bezmála 54 milionů korun bez DPH, sběr a vyhodnocení dat zajišťuje společnost Ipsos. Celostátní sčítání dopravy se dělá od roku 1959. V pravidelných pětiletých cyklech se opakuje od roku 1980.

Mgr. Václav Koblenc
Vedoucí oddělení regionální
a celostátní komunikace

„Dostavba páteřní dálniční sítě patří mezi klíčové priority této vlády a budeme v ní pokračovat i v dalších letech. Dopravní data jednoznačně ukazují, že provoz na českých dálnicích rychle roste, a je proto důležité držet vysoké tempo výstavby a zároveň zvyšovat kapacitu nejvytíženějších úseků. V letošním roce zahájíme výstavbu nových částí klíčové dálnice D35, posledního

nu přibýlo od posledního sčítání aut na D1 mezi Jihlavou a Velkým Beranovem, loni byl denní průměr 54 145 vozidel. Z předběžných dat také jasně plyne, jak zásadní je potřeba dostavět Pražský okruh, kde nyní ŘSD buduje 12,6 kilometru dlouhý úsek od Běchovic k D1. Na úseku D0 Ořech - Jinočany byla loni průměrná denní dopravní intenzita 85 596 aut, což je proti mi-

Nákladní vůz slaví 130. narozeniny

V roce 1896 představila akciová společnost Daimler Motoren Gesellschaft, jejímiž zakladateli byli Gottlieb Daimler a Wilhelm Maybach v Cannstattu u Stuttgartu, první nákladní automobil na světě - Daimler Motor Lastwagen. Aniž by to tehdy tušili, položili tím základ dopravnímu průmyslu a způsobili revoluci v dopravě. Nákladní vůz se brzy stal nepostradatelným pomocníkem všech, kteří potřebovali přepravovat své výrobky, zboží, materiál nebo různá užitečná

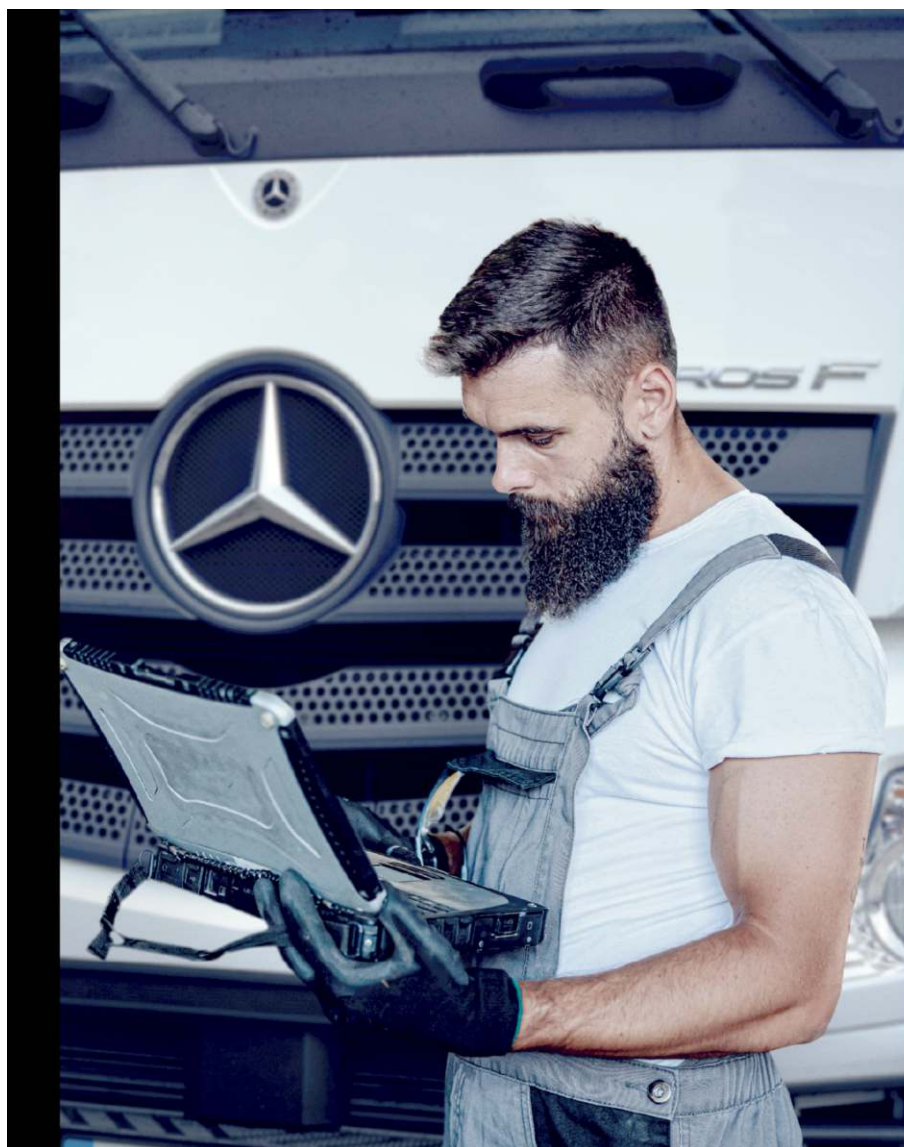
zařízení. Těžko si dovedeme představit, který z oborů lidské činnosti by se dnes obešel bez nákladních aut. Jednoduše řečeno, nákladní auta slouží všem, kdo udržují náš svět v pohybu. První nákladní vůz připomínal kočár bez oje s motorem, umístěným na zádi vozidla. Pohon zadní nápravy byl řemenový, na zadní nápravě byly použity vinuté pružiny, které chránily motor citlivý na vibrace před poškozením, protože vozidlo se pohybovalo na tvr-

dých železných obručích kol. Přední náprava s listovými pružinami se řídila pomocí řetězu. Stejně jako u kočáru seděl řidič vpředu na sedadle řidiče. Motor byl umístěn v zadní části vozidla. Vozidlo bylo vybaveno ozubenými redukcemi na poháněných kolech, které předznamenaly dodnes používané reduktory v kolech stavebních vozidel.

Vývoj šel rychle kupředu a již v roce 1898 na výstavě v Paříži společnost DMG vystavovala vůz, který měl kon-

cepce, používanou dodnes: motor vpředu s převodovkou a pohon zadní nápravy realizovaný hnacím hřídelem, který poháněl ozubené převody pohonu kol. Protože nás toto výročí bude provázet celým tímto rokem, představíme si v některých z dalších čísel letošních Týneckých listů zajímavé modely z historie nákladních aut značky Mercedes-Benz.

Připravil David Chleboun
Daimler Truck ČR

Přijmeme autodiagnostika nebo autoelektrikáře do Truck centra ve Velkém Týnci.

Hledáš zajímavou a dobře ohodnocenou práci se špičkovou technikou? Pak tě rádi přivítáme do našeho hvězdného týmu Mercedes-Benz Trucks ve Velkém Týnci. Kontaktuj nás na telefonu **733 674 730**, nebo navštiv stránky daimlertruck.jobs.cz.

Náborový příspěvek
pro mechaniky až

120 000 Kč

Mercedes-Benz
Trucks you can trust

Fotbalové zprávy

Muži - 7. liga sk. B

Úvodní utkání jara s Černovírem

Naši borci vstoupili do jarní části utkáním proti Černovíru. Černovír byl po podzimu naším sousedem v tabulce, proto se očekávalo vyrovnané utkání, což se nakonec i výsledkově potvrdilo. Černovířtí měli lepší vstup do utkání a ve 23. minutě šli do vedení, zásluhou Máčaly. Netrvalo dlouho a po krásné akci srovnal náš kanonýr Max Mazur. Do poločasu jsme stihli výsledek otočit a do kabin se odcházelo za stavu 2:1, po brance Standy Hrudníka. Po krátkém odpočinku v šatnách jsme vstoupili velice špatně do druhé půle a po chybě Lukáše Juřika černovířtí vyrovnali na konečných 2:2. Ve zbylých 40 minutách se nic zásadního nestalo a po mírné převaze soupeře můžeme být s bodem spokojeni.

1.	FC Lužice	15	10	3	2	33:16	33
2.	Sokol Velký Týnec	15	9	3	3	39:17	30
3.	Slovan Černovír	15	9	3	3	38:18	30
4.	Olomouc-Chomoutov	15	8	4	3	34:20	28
5.	FK Práslavice	15	7	3	5	30:25	24
6.	Jiskra Brodek u Konice	15	6	4	5	24:24	22
7.	SK Slatinice	15	6	1	8	31:33	19
8.	SK Haňovice	15	6	1	8	38:42	19
9.	Sokol Pňovice	15	6	1	8	27:33	19
10.	Bělkovice-Laštany	15	5	3	7	26:31	18
11.	TJ Sigma Lutín	15	4	5	6	21:25	17
12.	Sokol Doloplazy	15	4	3	8	26:38	15
13.	SOKOL Plumlov	15	3	3	9	19:34	12
14.	Sokol Vícov	15	3	1	11	11:41	10

Ostatní mužstva

Dorost

Do soutěže vstupují dorostenci prvním utkáním v Olšanech 4.4.2026 v 10 hodin.

Starší žáci

Svůj první mistrovský zápas prohráli kluci ve Vápenně s Javorníkem 2:0. První jarní domácí zápas skončil také v náš neprospěch a po výsledku 2:6 jsme všechny body přenechali sousedovi v tabulce, Dubu nad Moravou. Velikonoční víkend mají kluci volno, další utkání odehrají 9. 4. 2026 v Šumperku.

Pokračujeme ve zvyšování komfortu pro naše diváky

V zimní přestávce došlo k výměně střídaček a lavic, na straně hlavní tribuny, staré střídačky se použijí na hřišti číslo 2, dojde k výměně polykarbonátu a poté k jejich ukotvení mezi tribuny na vedlejší ploše. Zemní práce na hlavním hřišti bu-

První jarní výjezd do Slatinic skončil debaklem domácích

Ve druhém utkání jara naši muži hráli na půdě Slatinic. Od první do devadesáté minuty dominovalo jedno mužstvo. To týnecké. Již v 9. minutě se prosadil nejlepší střelec soutěže Max Mazur a první poločas skončil výsledkem 0:1, po naší dominanci ve hře. Pokud si domácí mysleli, že se k něčemu uchýlí ve druhé půli, tak náš sniper dal všem najevo, že se šeredně mýlí. 51., 55. a 67. minuta znamenala góly hostů. Střelec? Stále stejný. Jméno? Max Mazur. I po vystřídání muže zápasu jsme pokračovali v převaze a několik šancí nám zneškodnil skvělý gólman domácích, který se postaral o to, že domácí neodcházeli do šaten ještě s větší ostudou.

Velikonoční neděle bude patřit utkání s Lutínem na domácí půdě, ale to budou Týnecké listy již v tiskárně, takže reportáž přineseme až v jejich dalším čísle.

Přijďte nás podpořit i na další domácí utkání

Velký Týnec - FC Lužice 19.4. 16:00
Velký Týnec - Sokol Vícov 3.5. 16:30
Velký Týnec - Br. u Konice 17.5. 17:00
Velký Týnec - Doloplazy 24.5. 17:00
Velký Týnec - Bělkovice 7.6. 17:00

Ostatní mužstva

Všechna ostatní mužstva našeho oddílu odehrála několik halových turnajů, většinou se skvělými výsledky. Než se zapojí do svých soutěží, tak bojují také proti soupeřům v jarní lize, která zajistí dostatečné množství přípravných zápasů. Mladší žáci odehrají před začátkem soutěže přátelská utkání. Do soutěže vstupují 11. 4. v Přerově.

Do jarní části přejí všem sílu, odvahy a chuť rvát se za náš klub.

Skvělá akce s fotbalovým podtextem ve společenském domě

Sedmého března se uskutečnil fotbalový ples. Skvělá akce, se skvělým programem a bohatou tombolou pokračovala až do časných ranních hodin dne následujícího a společně s mnoha návštěv-

níky jsme oslavili MDŽ. Děkuji všem za organizaci a pomoc při pořádání fotbalového plesu a všichni se těšíme na rok následující, aby byl náš ples ještě lepší, než ten letošní.

© 6x archiv Sokol Velký Týnec

Připravil Robert Prečan,
předseda Sokol Velký Týnec

SUDOKU

1				9			2
4		2					1
8				2	6		5
		7		6			
	2		9	3			5
				8		1	
2		4	5				1
	6					5	8
9			6				3

Tajenkou dubnové křížovky je výrok, který pronesl první čínský filozof, sociální politik a státník Konfucius (551 - 479 př. n. l.).

Tajenka z březnového čísla zní: Kráva pije vodu a je z ní mléko. Zmije pije vodu a je z ní jed. Správnou tajenku zaslala a výherkyní se stala paní Jana Bujňáková z Olomouce - Holice. Správné znění tajenky zašlete poštou, e-mailem nebo ho zatelefonujte na Obecní úřad Velký Týnec, Zámecká 35, 783 72, Velký Týnec, telefon.: 585 151 111, e-mail: sekretariat@velkytynec.cz a to do konce aktuálního měsíce.

VELKÝ TÝNEC	Smeták	Římsky 1051	Tajenka 2	Potomci (slovensky)	VELKÝ TÝNEC	Iniciály zpěváka Kryla	Zkratka souhvězdí Vozka (antikva)	Tajenka 3	Cizí ženské jméno	Cizí mužské jméno		
Římsky 2495					Kachní samec							
Přítok Odry					Pomůcka kadeřníka							
					Nitrid hliníku							
Ohleduplnost					Hl. město Itálie							
					Rozkaz k podojení							
VELKÝ TÝNEC	Komora komerč. právníků	Anglicky dítě					Lehké vanutí					
		Zvuk el. zvonku					Hle					
Cyankály (chem. vzorec)				Znovu					Filmový žánr (...movie)	Anna (domácky)		
				Který								
Krajový oděv					Rybí vajíčko							
					Topivo							
Látka kterou nelze dál chemicky rozkládat							Část zvonice					
							Papež					
VELKÝ TÝNEC	Doktor věd	Svazek obilí					Však (hovorově)					
		Základ hip-hopu										
Nájemný automobí							Domácky Eduard					
							Anglicky palec					
VELKÝ TÝNEC	Chodidlo	Tajenka 1	Moje (napíš obráceně)	VELKÝ TÝNEC	Nekulturní člověk	Otrok (knižně)	Schůzka (slangově)			Čistidlo na sklo	Hloupá žena (hanlivě)	
						Druh pcháče	Tomáš (zdrob.)					
VELKÝ TÝNEC	Černý obchod (z hebr.)				Dorazit			Patřící Anně				
	Chřupnutí							Účetní formulář				
Menší kopec zpravidla zalesněný				Klávesa na PC			Měsíční fáze		Nemocná			
				Zvuk malého úderu			Rybářská síť		Kuřivo			
System			SPZ Č. Budějovic			Neo-mývat				Německý šlechtický titul		
			Čárka nad písmenem									
Uspořádat						Ženské jm. (2. 4.)				Nemoc kloubů		
						Občanské hnutí				Zkr. řec. nár. osv. armády		
Patla						Barviva na vejce		Německy ale			Pouhá	Farář
						Vojenská jednotka (zast.)						
VELKÝ TÝNEC	Čep trámu	Píšťala u dud			Otvor na vha-zování			Chuť				
		Utažení smyčky			Arzeniky			Druhý stupeň pliocénu				
Přepjaté velebení					Hovorový souhlas		Temný zvuk úderu nohou		Hornická svítlna			
					Zpívat		Špatno		Zpěvný pták			
Alternativní zdroje energie				Dlouhá kudrna						Semeno		
				Inic. herce Sloupa			Nápoj			Nesouhlas		
							Název hlásky M					
Největší evropská šelma						Člen skupiny Beatles					Zhruba jeden litr (piva)	
Včelí produkty						Opláchnout se						
Pomůcka Aber, Akut, Elas, Em, Emma, Huk, Child, Inch, Kcn, Nevod, Oset, Pont, Rap, Road, Ryan, Šmé, Voj												

ZA PLOTEM

CO SE DĚJE ZA HRANICEMI NAŠÍ OBCE

Galerie na zámku v Citově

Galerie na zámku v Citově patřila opět dětským pracím.
Letošní téma bylo: „Ta naše písnička česká, ta je tak hezká, tak hezká...“
O celé akci si můžete více přečíst v příloze Letem školním světem...

Benefiční koncert pro tršickou dominantu

LUX ET ORIGO

Světlo a původce světla

19. dubna 2026
v 17:00 hodin

Farní kostel
Narození Panny Marie
v Tršicích

Pásmo gregoriánského
chorálu a středověké
polyfonie

Kněžská
gregoriánská
chola

www.farnost-trstice.cz

QR Platba

Číslo transparentního
účtu: 6249053359/0800

Vstupné dobrovolné na
základě dobročinného daru.

Srdečně děkujeme všem
dárčům a sponzorům.

Mediální partner:

Sponzoři akce:

Vystoupení KGS je první z řady akcí, kterými si budeme v tomto roce připomínat 500 let od povýšení Tršic na městečko.

DS J.K.Tyl Brodek u Přerova. Vám zahraje
hudební pohádku

AŤ ŽIJÍ DUCHOVÉ!

12. 4. 2026 17:00

Sokolovna
Grygov

Divadlo pro vás
porádká obec
Grygov!

Čápi jsou tady...

Čápi v Brodce u Přerova sídlí už mnoho sezón. Samec většinou přiletá v období od 17. do 19. března, aby připravil hnízdo pro svoji družku a nové potomstvo. Letos byl na hnízdě první spatřen 19. března ve čtvrtek. Shodou okolností šlo o první jarní den. Čáp ho oslavil usilovnou prací na opravách

hnízd. Není se čemu divit, protože družka za ním většinou přiletí tak do čtyř dnů. S námluvami není radno otálet. V polovině května je nevhodnější doba na vyvedení mladých.

Jan Teimer
Autor je brodecký občan
a amatérský fotograf

© Jan Teimer

Sdružení obcí mikroregionu Království pořádá
pro všechny občany 17. ročník

MIKROREGION
KRÁLOVSTVÍ

Království hraje, zpívá a tančí

Sobota
18. 4. 2026 od 14⁰⁰ hodin
Majetínská sokolovna

Vystoupí amatérští hudebníci, zpěváci
a tanečníci z obcí mikroregionu Království,
kteří milují své koníčky. Přijďte se přesvědčit
o jejich talentu a podpořit je!

Děti se mohou těšit u sokolovny na skákací hrad.
Pro všechny účastníky bude připravena tombola.

Bohaté občerstvení:
řízky, makrely, cigáro z udriny, palačinky,
zákusky a další.

 Akce se koná za podpory
Olomouckého kraje a senátora Lumíra Kantora.

KONCERT

s křestem CD

v rámci turné k nedožitým 95. narozeninám Hany Hegerové

„...chytím tě,
lásko levandulová...“

velký sál
Vlastivědného
muzea Olomouc

12. května 2026,
19:00 hod sklenka sektu
zdarma

Vstupné 370 Kč v předprodeji
přes SMS ticket nebo na
místě před koncertem 420 Kč.

CD pokřtí Richard Pogoda, na kterém
budou šansony Hany Hegerové ale
i písně od autorky „Bodláku“ Lenky
Markové a také dva šansony od
autorské dvojice Richard Pogoda
a Pavel Dostál.

Dana Chytilová bude zpívat
za doprovodu kapely složené
z hudebníků, kteří dlouhá léta
spolupracovali s Hanou Hegerovou -
Zdeněk Fišer na kytaru a Vít Fiala
na kontrabas. Na piano bude hrát
Radim Linhart.

 kudyznudy.cz
CzechTourism

„...chytím tě, lásko levandulová...“

Dana Chytilová
zpívá šansony Hany Hegerové

Úterý 12. května 2026, 19:00 hod.,
Vlastivědné muzeum Olomouc, velký sál

Šansonový recitál spojený s křestem debutového CD
„V mladé duši spoutaná“

Přijměte pozvání na jedinečný
koncert - na šansonový recitál,
na kterém pokřtíme moje první
CD „V mladé duši spoutaná“. Na CD jsou jednak převzaté
šansony Hany Hegerové, ale také
původní písně od Lenky Markové -
autorky platinového „Bodláku“
a jako třetí píseň na dortu i dvě pís-
ně z autorské dílny Pavel Dostál -
Richard Pogoda. A právě Richard
Pogoda se ujme slavnostního křtu
tohoto CD.

Bude to koncert nabitý emocemi
a věřím, že si to společně užijeme.
Zaspívám pro vás neznámější
šansony Hany Hegerové - po-
pláceme si u „Lásky prokleté“,
zavzpomínáme na mladší životní
období s písní „Čerešně“, zjistíme,
že „Můj milý málo milý je“, posa-
díme se v baru na „Barovou lavi-
ci“, bude i „Levandulová“ a mno-
ho dalších písní. A věřte, že na-
koniec budete zpívat i vy! A to zda-
leka není všechno. Kytarista Zde-
něk Fišer, který nejdéle ze všech

hudebníků spolupracoval s Hanou
Hegerovou, povypráví příběhy ze
zákulí, něco k dobru přidá také
kontrabasista Vít Fiala, který stále
účinkuje v divadle Semafor a moji
doprovodnou skupinu na piano
podpoří přední český pianista Ra-
dim Linhart. A možná, že v průbě-
hu večera sedne za piano i Ri-
chard Pogoda....

A stále to ještě není vše, ale ne-
můžu všechno prozradit. Pokud
máte rádi písně s obsahem, mezi
něž šansony Hany Hegerové roz-
hodně patří, neváhejte a zajistěte
si své místo.

Předprodej už běží zde:
[https://www.smsticket.cz/
vstupenky/68148](https://www.smsticket.cz/vstupenky/68148)

Koncertem chceme vzdát hold
umění Hany Hegerové k jejím
nedožitým 95. narozeninám.

Těším se na vás. Dana Chytilová

DĚKUJEME ZA PODPORU!

Přehled dubnových kulturních a sportovních akcí ve Velké Bystřici

cecilia chiavistelli z nehlubší temnoty ke světlu

vážení milovníci umění, galeriezet vás srdečně zve na výstavu obrazů cecilie chiavistelli

v prostorách galeriezet (zámecké nám. 775, velká bystřice)

výstava potrvá do 21. 5. 2026

galeriezet je otevřena od pondělí do pátku 8.30–17.00 hodin, v sobotu a neděli zavřeno od 1. 5. od úterý do pátku 9.30–18.00 hodin, v sobotu a neděli 11.00–19.00 hodin | www.galeriezet.cz

galeriezet Město Velká Bystřice

17. – 18. 4. / orlovna / pá 14:00 – 18:00, so 8:00 – 12:00

Jarní bazárek

Sezónní dětské oblečení a obuv, těhotenské oblečení a potřeby, hračky, sportovní potřeby, autosedačky, kočárky, kola, odrážedla, potřeby a pomůcky pro miminka, nábytek a další. Přihlášky a informace: bystricky.bazarek@seznam.cz, tel.: 728 726 158

25. 4. / řeka Bystřice / so 8:00 – 12:00

Čištění řeky Bystřice

Přijďte pomoci řece Bystřici. Rukavice a pytle na odpad dostanete, je dobré se vhodně obout a obléknout.

I letos se opět pokusíme projít a zbavit odpadků celý úsek řeky, který patří k Velké Bystřici. Sraz ráno

u vlakové zastávky. Po dokončení úklidu bude pro všechny účastníky připravené občerstvení. Informace a dotazy: vaclavbrea@seznam.cz

25. 4. / sokolovna / so 9:00 – 15:00

Jarní SWAP

Výměnná burza oblečení pro děti i dospělé i dalších věcí a věcíček. „Swapování“ se těší čím dál větší oblibě, a to zejména proto, že jde o nejšetrnější způsob, jak získávat nové věci, nebo se zbavovat těch, které již nevyužijeme. Pořádá TJ Sokol.

30. 4. / Zámecké náměstí / st 18:00 – 23:00

Pálení čarodějnic a stavění mája

Oheň o filipojakubské noci má magickou sílu a moc. Zve všechny bystřické čarodějnice na bujarý rej. V předvečer 1. máje také chlapi nazdobí a postaví vysokou májku, aby byla celý květen ozdobou náměstí.

Akce cyklu Hanácký rok v Bystřici. Koná se za finanční podpory Olomouckého kraje a pod záštitou hejtmana Olomouckého kraje.

Předprodej vstupenek v Kulturním a informačním centru Velká Bystřice, Zámecké náměstí 775, tel.: 734 236 502 (platba možná pouze v hotovosti):

- Aprílové divadlení, cena 300 Kč (abonentka na 5 představení)
- Bílý kámen – autobusový zájezd (1. 5.), cena 400 Kč
- Hanácké Woodstock (1. 8.) – Tata Bojs, Vlasta Redl s kapelou, Už jsme doma a další. Cena 600 Kč (do 17. 7.). Od 18. 7. a na místě 800 Kč. Předprodej i na portálu goout.
- Duchem proti své vůli (25. 8. v amfiteátru) – duchařská detektivní komedie s Jaromírem Noskem, Ivanou Jirešovou aj. Cena 400 Kč (do 31. 7.), od 1. 8. a na místě 500 Kč. Předprodej i na portálu smsticket.
- Michal Horák (4.9. v amfiteátru) – Koncert populárního písničkáře s doprovodnou kapelou. Cena 300/350/450 Kč (do 16.8.), od 17.8. a na místě 450 Kč. Předprodej i na portálu smsticket.
- Distant Bells Pink Floyd Tribute band (11.9. v amfiteátru). Cena 250 Kč (do 31.7.), od 1.8. za 400 Kč. Předprodej i na portálu goout.

Připravil Petr Nakládal

Aprílové divadlení

12. 4. / KD Nadační / ne 18:00 – 20:00

Aprílové divadlení: Když se zhasne

Komedie olomouckého autorského dua Michaela Doležalová a Roman Venci.

Mrazivá, tak trochu vánočně laděná komedie, která zaručeně knokautuje vaše bránice. Vánoční večírek se promění v rozvodové bitevní pole, kde se bojuje zbraněmi nejtěžšího kalibru a kde vítěz může být jen jeden... Hraje divadelní soubor Zdobničan z Vamberka.

Abonentní vstupenky (5 představení) v ceně 300 Kč v předprodeji v Kulturním a informačním centru ve Velké Bystřici, vstupenky na jednotlivá představení v ceně 100 Kč na místě.

Aprílové divadlení 2026

uvádí

neděle 12. 4. 2026 v 18 hod.

Kulturní dům Nadační

19. 4. / KD Nadační / ne 18:00 – 20:00

Aprílové divadlení: Tři na lavičce

Světznámá divadelní hra italského dramatika Aldo Nicolaje. Trochu veselá, trochu smutná, jako v životě. Na lavičce v parku, uprostřed ruchu velkoměsta, mezi tisíci bezejmennými lidmi, se setkávají tři lidé. Tak začíná hra, která je z autorovy tvorby snad nejtýpější pro jeho umění dialogu a zaznamenala největší úspěch a širokou odezvu. Je v ní znepokojivé světlo velké mravní myšlenky. Osamělost starých, jejich úzkosti a někdy i chudoba se týkají především generace nastupující, neboť takové stáří, jaké vytvářejí děti pro své rodiče dnes, čeká zítra i je. Hraje Divadlo „Václav“ z Václavova.

Abonentní vstupenky (5 představení) v ceně 300 Kč v předprodeji v Kulturním a informačním centru ve Velké Bystřici, vstupenky na jednotlivá představení v ceně 100 Kč na místě.

Aprílové divadlení 2026

uvádí

Divadlo VÁCLAV z Václavova

neděle 19. 4. 2026 v 18 hod.

Kulturní dům Nadační

Aprílové divadlení 2026 uvádí bonusové představení

Romeo, Julie a tma

DS bratři Mrštíkú Boleradice

sobota 18. 4. 2026 v 18 hod.

Kulturní dům Nadační

18. 4. / KD Nadační / so 18:00 – 20:00

Aprílové divadlení: Romeo, Julie a tma

Divadelní adaptace slavné novely Jana Otčenáška. Tragický příběh lásky studenta Pavla a židovské dívky Ester v temné atmosféře Prahy. Inscenace připomíná publiku události, které by se neměly zapomínat zvláště dnes, kdy vzrůstá vliv různých nenávistných, xenofobních až rasistických stran. Novela byla vydána v roce 1958 a zaznamenala obrovský světový úspěch. Hraje divadelní soubor bři Mrštíkú Boleradice. Bonusové představení přehlídky.

Abonentní vstupenky (5 představení) v ceně 300 Kč v předprodeji v Kulturním a informačním centru ve Velké Bystřici, jednorázová vstupenka na bonusové představení v ceně 200 Kč na místě.

Aprílové divadlení 2026

uvádí

neděle 26. 4. 2026 v 18 hod.

Kulturní dům Nadační

26. 4. / KD Nadační / ne 18:00 – 20:00

Aprílové divadlení: Nevěra ve stádiu přípravy

Komedie o tom, že i když si člověk myslí, že je na vše připraven, neznamená to, že nemůže být překvapen. Osud si totiž rád pohrává s našimi plány, a tak situace dostávají úplně jiný spád a směr, než se původně zdálo. Hraje Divadelní spolek Tyl Drahotuše.

Abonentní vstupenky (5 představení) v ceně 300 Kč v předprodeji v Kulturním a informačním centru ve Velké Bystřici, vstupenky na jednotlivá představení v ceně 100 Kč na místě.

Na Bílý kámen opět i autobusem

Letošní Bílý kámen se uskuteční v tradičním prvomájovém termínu, který letos připadá na pátek. Město Velká Bystřice opět organizuje autobusový zájezd, který je určen zejména pro starší účastníky, případně rodiny s dětmi. Jde o celodenní průjezd vojenským výcvikovým prostorem Libavá s deseti zastávkami na nejzajímavějších místech akce, jako je vlastní skalisko Bílého kamene, výstup na vyhlídkový bod Stražisko, zastávka u zámečku Bores, zpřístupněná místa s památníky v bývalých obcích Velká Střelná, Smilov a všechny pamětihodnosti Města Libavá (kostel, větrný mlýn, náměstí...).

Navštívíte areál poutního kostela ve Staré Vodě s kapličkou Královského pramene, znovuobnovený Jahnův kříž, památník a hřbitov v Nové Vsi nad Odrou, Zelený kříž i nově zbudovaný areál dvou pramenů řeky Odry u obce Kozlov. Průvodci po těchto trasách vám budou zkušení a znalí členové spolku Lubavia, kteří poskytnou všechny zajímavé informace o nejen místních památkách, ale i o pohnuté historii dnešního vojenského újezdu Libavá a jeho původních obyvatel.

Autobus z Velké Bystřice bude vyjíždět v 8:15 ze zastávky u radnice. Pro případné cestující z Olomouce je odjezd v 8:00 ze stanoviště na Jeremenkově ulici, naproti budovy České pošty. Cena zájezdu je 400 Kč a je stejná pro odjezdy z Velké Bystřice i z Olomouce.

V ceně je zahrnuto vstupné 100 Kč, barevná mapa s propozicemi a mnoha dobovými fotografiemi, itinerář průjezdu trasy a výklad průvodce po celé trase zájezdu.

Děti do deseti let mají cenu zájezdu sníženu o vstupné, které neplatí. Děti do patnácti let se mohou zúčastnit jen v do-provodu dospělé osoby. Místa můžete objednávat do obsazení kapacity au-tokaru. Kočárky do autobusů neberte, terén, ve kterém se budete pohybovat, není vhodný pro jejich použití. Předpokládaný návrat kolem čtvrté hodiny odpolední.

Zájemci se mohou přihlásit:

- osobně na Kulturním a informačním centru V. Bystřice,
- e-mailem na adrese kultura@muvb.cz,
- telefonicky na č. 734 236 502

Při přihlášení uveďte

- příjmení a jméno osoby, která zájemce přihlašuje,
- celkový počet osob
- nástupní místo
- kontaktní e-mailovou adresu a číslo mobilního telefonu.

Rezervace bude žadateli potvrzena e-mailem a stává se platnou po úhradě ceny zájezdu.

Veškeré aktuální informace budou k dispozici na webových stránkách bilykamen-libava.cz nebo na facebooku „Bílý kámen“.

Na vaši účast při letošním Bílém kameni se těší pořadatelé z Velké Bystřice.

PŘEDPRODEJ VSTUPENEK

Kulturní a informační centrum, tel.: 734 236 502

Aprílové divadlení
duben / KD Nadační
300 Kč / 5 představení

Bílý kámen 1. května
autobusový zájezd
400 Kč

Hanácké Woodstock
1. srpna / amfiteátr
600 Kč

Duchem proti své vůli
25. srpna / amfiteátr
400 Kč

Michal Horák
4. září / amfiteátr
300/350/450 Kč

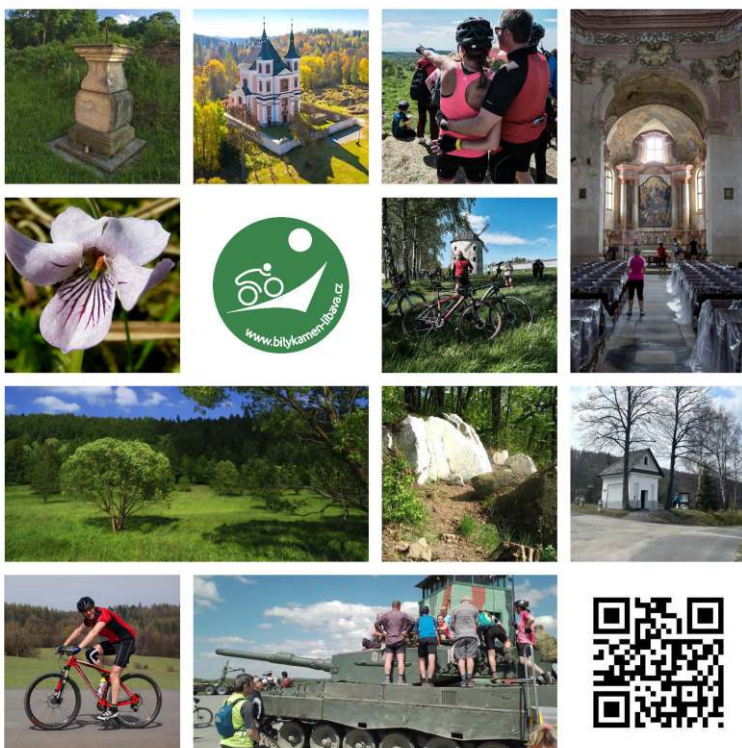
Distant Bells Pink Floyd
11. září / amfiteátr
250 Kč

BÍLÝ KÁMEN®

cykloturistická akce

1. května 2026
7 – 16 hod.
vojenský prostor Libavá

Akce Bílý kámen® se koná pod záštitou hejtmana Olomouckého kraje.

www.bilykamen-libava.cz

Olomoucký kraj MIKROREGION KRÁLOVSTVÍ

Sdružení obcí mikroregionu Království pořádá fotografickou soutěž pro všechny své občany

KRÁLOVSTVÍ OBJEKTIVEM OBČANŮ KRÁLOVSTVÍ

Vyhlášeny jsou dvě kategorie:
1. KOUZLO OKAMŽIKU
2. NĚMÁ TVÁŘ

- 19. ročník -

- autorem je občan mikroregionu Království
- fotografie velikosti A4 musí být vytištěny na fotografickém papíru
- fotografie musí být pořízeny na území mikroregionu Království
- jeden občan může do soutěže přihlásit až 4 snímky v každé kategorii
- na zadní straně musí být každá fotka označena jménem autora, adresou, mailovou adresou a místem pořízení snímku

Fotografie můžete odevzdat na kterémkoli OÚ mikroregionu Království do 31. října 2026

Vernisáž a vyhlášení výsledků se uskuteční
v neděli 15. listopadu 2026 ve 14:00
v Kulturním domě v Císařově

Vítěze vybere komise Sdružení obcí mikroregionu Království. Vítězové převzou na vernisáži hodnotné ceny! Akce se koná za finanční spoluúčasti Olomouckého kraje.

PŘESAHY | $\frac{4}{26}$

do světa historie a kultury

Vlčkovi
Jirků
Rauwolf
Jareš
Zatloukal
Kain
Drvota
Přidal
Ševčíková
Henk
Vránová
Hanuška

55 minut s Katarínou a Ondřejem Vlčkovými

Když vyděláváme dost, můžeme se rozdělit

Zvol si práci za koníček a už nikdy nebudeš muset pracovat. Ondřej a Katarína Vlčkoví žijí v tomto módu. Založili nadaci a poskytli 40 procent ze svého majetku na paliativní péči, budují dětský hospic na pražské Cibulce, a přitom se naplno věnují svým profesím. Prostě akční filantropové.

Na co se těšíte v tomto roce?

Ondřej: Já teď stavím nový startup. Jde o kyberbezpečnost v novátorské podobě. Jednak chráníme před útoky vedenými umělou inteligencí a zároveň používáme umělou inteligenci k této ochraně, přičemž je rychlejší a různorodější, než jak ji dělají lidé. Je to první fáze, vše se rozvíjí a mě to moc baví.

Otevřete letos také dětský hospic na Cibulce?

Ondřej: Doufám, že pokročíme hodně dopředu a na konci roku už domy budou opravené a postavené, budeme pořizovat vybavení, aby se v roce 2027 mohl spustit provoz.

Katarína: Je to moc hezký i náročný čas. Jsme motivovaní, rozechvělí. Já také doufám, že v Cestě domů, kde vedu lékařský tým hospice, budeme mít nového ředitele a podaří se spousta věcí. A pro Cibulku právě pomáhám s hledáním zaměstnanců pro přímou péči, protože v terénu chceme začít pracovat ještě dříve, než hospic otevřeme. Není ovšem jednoduché najít správné lidi, v paliativní péči je důležité, aby jednotlivé profese spolu dokázaly dobře fungovat. To je pro mě největší úkol, moje přání.

Tomáš Nosil

Katarína Vlčková (46)

Narodila se v Bratislavě, studovala na 1. LF UK v Praze. Po absolutoriu krátce pracovala v roce 2004 na oddělení LDN v nemocnici Beroun.

Po osmileté rodičovské dovolené nastoupila jako lékařka v domácím hospici Cesta domů, kde pečuje o pacienty v závěru života. Od ledna 2023 je primářkou.

S manželem mají tři syny ve věku 15, 18 a 20 let, žijí v Praze.

Proč si – s prominutím – už vy dva nedáte pokoj? Vždyť máte vyděláno, mohli byste si hezky užívat.

Katarína: To je dobrá otázka. Proč si neužíváme, Ondřej?

Ondřej: Užívání má různé definice. Co se týká mě, mám všechny aktivity nastavené tak, že jsou, dalo by se říct, v ener-

Tomáš Nosil

getické rovnováze. Některé věci mi energii dodávají, některé ubírají, ale ne drastickým způsobem, takže jsem vlastně šťastný a spokojený člověk. Jsem v záprahu, není to devastující, ale trvale udržitelné, naplňující a milé.

Máte to také tak, Kataríno?

Katarína: V rovnováze úplně nejsem, ale pokoj si stejně nedám. V mé práci se těžko respektuje hranice „udržitelnosti“, pečujeme přece o lidi, o nichž víme, že mají strašně málo času. Jako primářka v Cestě domů mám „ošetřovat“ tým, aby fungoval udržitelně, zároveň si ale uvědomuji tu obrovskou potřebu na straně nemocných a jejich rodin. Chceme-li jim rychle pomoci, je to často na úkor lidí v týmu. To je dilema, které mě poměrně vyčerpává, občas trpím výčitkami, že jsem kolegy moc zatížila.

Ondřej: Jako že se cítíš jako vykořisťovatelka?

Katarína: Tak trochu, možná. Sama nemám problém pracovat „přes čas“, klidně ještě večer zajedu za pacientem. Víím, že kdybych si řekla, že už je pozdě a otočila to domů, bude mě to stejně trápit. Vždycky mám víc výčitky z toho, že jsem něco neudělala než kvůli tomu, že jsem přišla domů pozdě. Těžší pro mě je ale úkolovat kolegyně.

Může takovými výčitkami trpět i manažer, podnikatel?

Ondřej: Moje zkušenosti říkají, že když mám správný tým, nemusím brát přehnané ohledy. Ti lidé se přece také chtějí realizovat, také touží po pocitu naplnění z dobře vykonané práce. Podle mě jsou sami schopni si určit hranice.

Každopádně mi z toho vychází, že jste oba workoholici.

Katarína: Naše děti nás tak rozhodně vnímají a moji rodiče taky.

Ondřej: Zvol si práci za svůj koníček a už nikdy nebudeš muset chodit do práce. Tohle úsloví mám rád a myslím, že my to tak praktikujeme. Jako mladí jsme si vybrali obory, které nám i dnes přijdou extrémně zajímavé, čímž pádem jim

věnujeme drtivou většinu času, možná občas i na úkor jiných aktivit. Tohle asi splňuje definici workoholismu, ale není to toxický workoholismus. Dělán to, co mě baví, a tak přece nehrozí vyhoření.

Vyhořet může i ten, kdo se stará o umírající. Vy se jim věnujete už hodně dlouho, Kataríno. Vyhoření se ještě nedostavilo?

Katarína: Doprovázet blízkého je extrémně těžké, my jsme ale v trochu jiné situaci. Pomáháme umírajícímu a jeho rodině, podáváme tedy nejen léky, ale i know-how, doslova rodinu zkompetentňujeme pro péči, a tedy vidíme každý den větší úlevu a zklidnění. A to nás silně nabíjí, pomáhá nevyhořet. Pro mě jsou vysilující spíš ty práce okolo – administrativní, výkazy práce, rozpočet, maily, prezentace, granty. Proto večer ještě ťukám do počítače, o práci přemýšlím od rána do večera, nevypnu, čemuž naše děti těžko rozumí.

Někteří mladí lidé si myslí, že my, starší, to s prací přeháníme. Je to v generačním nastavení?

Ondřej: Možná, kdyby se zprůměrovaly zástupci generací Z, Y a té naší, vyšli bychom z toho jako workoholici. Ale průměry jsou zrádné. Když jsme my končili školu, vše se měnilo, doba skýtala obrovské příležitosti. Tím pádem jsme měli asi větší motivaci. Po dnešní mladé generaci se taková superaktivita a superproduktivita asi tolik nežadá, ale v našem firemním týmu máme stejné řadu motivovaných dvacátníků. Vidím na nich stejný zápal a stejnou chuť, jako jsme měli my. Nezevšebecňoval bych.

Když pracujete s mladými lidmi... Jsou stejní jako my, nebo přece jen jsou mezi generacemi nějaké rozdíly?

Katarína: Když přijímáme do Cesty domů mladé lékařky, jsou motivované, precizní. Jen mi někdy přijde, že si neuvědomují, že některé situace vyžadují víc času, nejsou řešitelné hned. Jako by generace našich dětí měla vše instantní, v krátkém videu. Když by něco mělo

trvat déle, zdá se jim to nudné. A tak nevydrží ani u dvouhodinového filmu...

Ondřej: ... nečtou knihy. To je také nestravitelně dlouhý formát.

Katarína: I když! Náš prostřední syn, kterému je osmnáct, teď začal číst a vydrží nad knihou hodiny. Pravda, bereme to jako malý zázrak.

Vy stiháte číst?

Ondřej: Čtu, ale ne beletrii, spíš pracovní vzdělávací knihy.

Katarína: Alespoň o dovolené se snažím jeden román přečíst, ale ne každý rok se to povede. O to víc čtu – v rámci naší nadace – žádosti o granty.

Do Nadace rodiny Vlčkových jste před pěti lety vložili zhruba 40 procent svého majetku, takže se řadíte mezi nejvýznamnější filantropy v zemi. Jak jste k takovému rozhodnutí dospěli?

Ondřej: Začalo to standardně, občas někomu pomůžeme, tu přispějete. Člověku v tísní, Amnesty International, Greenpeace... Milníkem se stal rok 2014, kdy jsme si uvědomili, že máme víc peněz, než potřebujeme. Založili jsme tedy organizaci Zlatá rybka, která měla přinášet radost vážně nemocným dětem.

Katarína: Šlo nám o emocionální podporu, na kterou při léčbě nejsou kapacity, čas ani peníze. Dát dítěti kolo, po kterém touží, nebo výlet k moři se samozřejmě zdá v takové těžké situaci nepodstatné, ale splněný sen může být impulsem. Až později jsme se dozvěděli o jedné srovnatelné izraelské organizaci, která na základě svých dlouhodobých zkušeností prokázala, že takové radosti mají skutečně pozitivní vliv na průběh léčby.

Zlatá rybka ještě funguje?

Ondřej: Samozřejmě! Dělá radost nemocným dětem i nám už přes deset let. Založení rodinné nadace byl jen další logický krok.

Média tedy informovala, že Nadace rodiny Vlčkových má k dispozici 500 mili-

onů na rekonstrukci pražské usedlosti Cibulka a miliardu jako jistinu. Z jejích výnosů bude tedy financován provoz dětského hospice a příslušných služeb?

Ondřej: Vložili jsme do nadace akcie Avastu, které v té době měly hodnotu zhruba jeden a půl miliardy, ale při prodeji se zhodnotily na dvě celé dvě miliardy korun. Takže finanční část jistiny je více než jeden a půl miliardy, což dává naději dlouhodobé udržitelnosti z výnosů. Ty půjdou na paliativní péči. Další část peněz je určena na stavbu, která je formálně sama také součástí jistiny, takže i výnosy z nějakých přidružených aktivit (jako je pronájem některých prostor atd.) opět jsou určeny pro paliativní péči.

Líčíte to jako logický krok. Berete tedy filantropii jako součást odpovědnosti firem?

Ondřej: O filantropii přemýšlím spíše v kontextu fyzických osob než právnických. A přijde mi přirozené, že když vydělávám víc než dost, mohu se rozdělit s ostatními. To je přece základní pravidlo, není na tom nic zvláštního.

Věnovat přes dvě miliardy na paliativní péči není zrovna obvyklý jev. Tedy alespoň u nás.

Ondřej: Asi jsem byl takhle vychován, nicméně přiznám se i k jisté zřítnosti. Mně totiž přijde hrozně fajn pomáhat. Ten hřejivý pocit mě pohání. Hormonální mix, který to ve mně vyvolává, je extrémně příjemný, všem to doporučuji. Možná to zní divně, ale já to asi jinak neumím popsat. A nejlepší na tom je, že to funguje i v malém. O celkový objem financí až tak nejde.

Katarína: Já jsem k tomu přišla jako „slepek k houslím“. Ty peníze vydělal Ondřej, já určitě ne, nicméně si užívám radosti, že je můžeme použít na dobrou věc. Nespočívám jen v obdarování, ale prakticky pomáháme rodinám nést to těžké břímě. Rodiče hodně nemocných dětí si obvykle nestěžují a nenařikají, jak je osud nespravedlivý. Dělají maximum. Jsou na to sami a jestliže my můžeme přispět k tomu, aby se jim žilo snáz, tak investovat peníze do jejich podpory je to nejmenší.

Investujete peníze, ale jak říkáte, sami se do chodu nadace také aktivně zapojujete. Jak jste si rozdělili role?

Ondřej: Katarína žije paliativou, já jsem víc zainteresován v rekonstrukci Cibulky. Tenhle proces vstávání něčeho z popela mě také hodně baví. Oživujeme i cibulecký kopec, je to vzpruha pro celé okolí a dává to naší práci další rozměr.

Nazvala bych to, co děláte, akční filantropie. Souhlasíte?

Ondřej: To je asi dobrý termín. Naproti tomu donátorství nás vlastně moc neoslovuje. Posledních deset let vstupujeme do filantropických projektů nejen finančně, ale i vlastní aktivitou, nebo alespoň systematickým zájmem. **Katarína:** Člověk by chtěl být ještě akčnější, ale nemohla bych pracovat v Cestě domů, kdybych se do toho chtěla ještě víc opřít.

Projekt na Cibulce nazýváte „odlehčovací centrum“. Takže to nebude jen hospic?

Katarína: Když se podíváte na Anglii, která je kolébkou paliativní péče, dětský lůžkový hospic tam charakterizují jako zařízení sloužící pro zdravotně odlehčovací služby. Většina dětí tam tedy jezdí jen na kratší pobyty, v závěru života je rodiče chtějí mít vždy u sebe. Ta to bude i u nás, myslím. Umírat doma je lepší. Ale

pokud by to z nějakého důvodu nešlo, budeme na Cibulce připraveni.

Ondřej: Budujeme centrum komplexní péče, jehož součástí bude kromě lůžkové části s dvanácti pokoji i denní stacionář, fyzioterapie, či třeba stomatologická ordinace. Ta zpočátku vůbec nebyla v plánu, ale při diskusích s rodinami jsme zjistili, že kvůli zdravotnímu omezení nechce tyto děti nikdo ošetřit a na těch několika specializovaných pracovištích, která je přijímají, se za proceduru s jednou plombou platí desítky tisíc. Takže tady budou dvě stomatologické ordinace.

Tomáš Nosil

Ondřej Vlček (48)

Absolvoval ČVUT a v roce 2015 také Stanford Executive Program na Stanford University.

Už během studií pracoval ve společnosti Avast, od července 2019 byl jejím generálním ředitelem a do května 2024 pak působil jako prezident softwarové společnosti Gen, která vznikla spojením Avastu s NortonLifeLock.

Od srpna 2024 vede vlastní globální firmu Aisle, která se zaměřuje na oblast kybernetické bezpečnosti s využitím umělé inteligence.

Bude stačit dvanáct lůžek?

Ondřej: Filozofie Cibulky spočívá v tom, že každá rodina zde bude moci pobýt maximálně čtrnáct dnů v roce. Když to vynásobíme, jde plus mínus o tři sta rodin za rok, což je asi slušné číslo pro Prahu, možná i pro střední Čechy, ale rozhodně není dostatečné pro celou republiku. Takových Cibulek by bylo potřeba alespoň pět.

Nedávno se otevřel Dům pro Julii v Brně, takže zbývá ještě postavit tři další...

Ondřej: To už nemáme v plánu, ale jsme připraveni podpořit jiné provozovatele. Je dobře, že minulá vláda stihla schválit novelu zákona o zdravotních službách, v níž se objevuje pojem „centrum komplexní péče“. Doufáme, že by to mohlo motivovat další lidi, protože by jim na takové projekty už mohla aspoň částečně přispívat pojišťovna. Uvidíme.

Tomáš Nosil

Usedlost Cibulka - opravený domek zahradníka

Cibulka bude dostávat také peníze od pojišťovny?

Ondřej: Bude mít více zdrojové financování. Nejvíc peněz bude představovat grant od Nadace rodiny Vlčkových, počítáme ale i s částečným financováním od zdravotních pojišťoven, dárců, jiných filantropů. A v neposlední řadě tam bude i nějaká spoluúčast rodin.

V soukromých seniorských domech už měsíční pobyt stojí okolo padesáti tisíc měsíčně, někde spíš víc. Na to rodiny s malými dětmi nemusí mít.

Ondřej: U nás se budou platit řádově stokoruny denně. Musíme to ještě přesně spočítat, aby to fungovalo, ale pro případy, že si ani tohle nebude moci rodina dovolit, budou další pomocné instrumenty, granty. Rozhodně nestavíme elitní sanatorium. Chceme, aby Cibulka byla maximálně dostupná.

Paliativní péče bývala dlouho společenským tabu. Mění se atmosféra?

Ondřej: V téhle zemi je asi patnáct tisíc rodin s dětmi, které trpí život ohrožující nebo omezující nemocí. To je fakt, o němž se nikdo nechtěl moc bavit, nebo se ostýchal. Dnes bych řekl, že společnost dospívá, víc se o tom píše a mluví v médiích. Tyto rodiny trpěly velkou mírou izolace a stigmatu, a to se snad už mění.

Mění se i přístup lékařů a zdravotníků v nemocnicích?

Katarína: Jsem velmi vděčná, že konečně vznikla koncepce dětské paliativní péče. Je to důležitý materiál, po jehož vzniku bylo patrné, že i specialisté, kteří ty děti mnoho let léčí, si už uvědomují, že paliativa je součástí jejich oborů a že chtějí do péče o své pacienty v závěru života také mluvit. A zvláště radost mám, že se o paliativu zajímají studenti.

Budou se nevylicitelně nemocným chtít věnovat i po promoci?

Katarína: Medici, budoucí sestry či sociální pracovníci se na školách dnes učí komunikovat s nemocnými i o tom, že se nemusí vyléčit. A učí se také plánovat pro ně péči, což medicínu celkově posouvá. Jednak to posouvá lékaře, který si v jisté fázi musí říct: pacienta neuzdravím, ale pořad můžu pro něj něco dělat. Nemusí tedy znovu a znovu prožívat krizi se selhání. A tím pádem to posouvá i nemocné. O závěru života si s nimi lékaři otevřeně povídají, navrhuji možnosti...

Musím vám namítnout, že znám dost nemocnic, kde lékaři hlavně nemají čas.

Katarína: Samozřejmě, záleží na situaci, na lidech. V mnoha nemocnicích jsou už ale paliativní týmy, které s komunikací závažných zpráv a s plánováním péče o nevylicitelné pacienty pomáhají. Lékaři už rozumí také tomu, že lidé mohou umírat doma, nemusí být připojeni ke všem těm přístrojům. A naše nadace podpořila také mnoho škol, aby mohly do výuky implementovat paliativní péči. Těším se, že za dva, tři roky

k nám novopečené sestřičky a sociální pracovníci budou už přicházet poučení. Také mnoha medikům tento obor připadá smysluplný a naplňující.

Proč vy jste si jej vlastně zvolila?

Katarína: Vždycky jsem tíhla k lidem, kterým se v nemocnici věnovalo nejméně pozornosti, nic se s nimi už nepodnikalo. Tehdy paliativa neexistovala, myslela jsem si tedy, že se budu věnovat geriatrii. Až v hospici jsem pochopila, že paliativa je víc než jen medicína a rozhodně se netýká jen lidí v pokročilém věku.

Ondřej: Já se zase domníval, že v medicíně jde hlavně o mechanickou nebo chemickou aplikaci něčeho na biologický materiál, když to řeknu takhle drsně. Paliativa je unikátní v tom, že hlavní roli v ní hraje člověk, jeho psychické a spirituální potřeby.

Katarína: Přesně! Žiju teď intenzivně také integrativními terapiemi, k nimž patří aromaterapie, muzikoterapie, terapie se zvířaty, masáže. Ono to vypadá trochu jako šarlatánství, ale ze světa víme, jak tyto nemedicínské postupy mohou výrazně změnit kvalitu života i efektivitu úlevných léků. Některé postupy už zavádíme v Cestě domů, posléze budou i na Cibulce. Paliativa je prostě kreativní, dobrodružný obor. Nejdůležitější je najít pro každého pacienta jeho vlastní cestu.

Ani jednou jste nezapochovala o své volbě?

Katarína: Já jsem na první pohled pochopila, že to je obor přesně pro mě. Stejně jako jsem na první pohled věděla, že Ondřej je pro mě ten pravý muž.

Máte tři syny. Co myslíte, půjde některý z nich ve vašich stopách?

Katarína: Je jim patnáct, osmnáct a dvacet a myslím, že jsou skvělí, každý rok nám dělají větší radost. Doufám, že je jim s námi také tak dobře.

Ondřej: Inklinují spíš k technickým oborům, matematice, počítačům.

Katarína: No ano, nebude to asi medicína. I když nejmladšího teď při biologii bavila pitva kapra... Já se také rozhodla pro medicínu až v maturitním ročníku. Nikdy neříkej nikdy.

Co si pro vás všechny teď přejete?

Ondřej: Statistiky říkají, že rodiče tráví s dítětem devadesát pět procent času do jeho osmnácti, zbytek života pak už se rovná jen pěti procentům. Jinými slovy – moc dobře si uvědomujeme, že čas nám ubývá, nejstarší syn už s námi nebydlí, nastupuje etapa vylétávání z hnízda. Proces osamostatňování je velmi radostný, ale je to i nervák. A tak si přejeme, aby vykročili tou správnou nohou.

Irena Jirků

autorka je šéfredaktorkou časopisu Finmag

Rozhovor vznikl pro přílohu deníku Právo a novinky.cz

Vizualizace haly

KNIHA, O KTERÉ SE MLUVÍ

Legandy a pověsti staré Šumavy

Vybral a přeložil Josef Rauvolf

Od každého něco

Rodiče šumavských stromů

O prastaré obří stromy není na Šumavě nouze. Mezi Horní Planou a Hodňovem stojí mohutný smrk, který je vidět už z dálek.

V takzvaném Německém lese, který přiléhá u Kozí stráně k hornorakouským hranicím, vypínala ještě před dávnými lety svoje silné větve mohutná jedle. To byl praděd šumavských stromů. Podobný ob, taky jedle, rostl tehdy v Bavorském lese u Dětochova. To byla prabába. V den, kdy praděd klesl pod sekerami dřevorubců, otřásl se i tělo prabáby a při příštím slabém závanu větru padl ze smutku k zemi také její vrchol.

Podzemní chodby

Kašperské Hory byly s Kašperkem spojeny podzemními chodbami. Jedna z nich měla končit pod radnicí, druhá v kostele. Třetí východ měl ústít v jednom domě, kterému se dodnes říká Hrádek. V tom domě i na radnici byly odkryty zbytky chodeb. Chodby jsou ale už dávno zavalené.

Těmito skrytými cestami prchali obyvatelé hradu, když obklíčeni nepřítelem už nedoufali v záchranu.

Jednou uvrhli kašperští rytíři nevinného měšťana z Kašperských Hor do hladomorny. Chtěli ho tam nechat bídně zahynout hladem. Jednoho dne pak šla nějaká žena sbírat do Zámeckého lesa dříví. Najednou se před ní objevil blýskavý had s kouskem zlata v tlamě. Žena si myslela, že někde leží hrouda zlata, a tak se plížila za hadem. Sledovala ho až k hradu. Tam ale najednou zmizel ve štěrbině mezi zdmi.

V tom samém okamžiku ale slétl ze zamřížovaného okna kus papíru. Protože bylo bezvětří, snadno ho chytila. Bylona něm napsáno: „Sem nevinnej. Jestli mi nepomůžeš, zemřu tu hladem. Jdi hned do kostela. Za oltářem zvedni šedej kámen. Pod ním najdeš tajnou chodbu. Vem si lampu a tou chodbou mi přines jídlo a pití sem do žaláře. Bůh ti to oplatí!“

Žena se nad ním slitovala a rychle se vrátila do města. Kdykoli ale přišla do kostela, byl plný lidí. Proto se neodvážila kámen zvednout a vězeň musel bídně zahynout. Ve stejné chvíli, kdy vypustil duši, padla i ta žena mrtvá k zemi.

V těch rozvalených chodbách není vůbec bezpečno. Jeden muž kdysi vlezl v radnici do chodby a nikdo ho už víc nespátl.

Lidé pracující na polích mezi městem a hradem často ze země slyšeli temný rachot a vzápětí pak v zdálený pláč a nářek. Ví Bůh, jakému strašidelnému duchovi se tam zachtělo rámusit.

Jedna chodba má vést až na hrad Velhartice. Tomu ale věří jenom málokdo.

Založení Sedla

Jeden trubač, který se vyznamenal ve službách hraběte Mansfelda, dostal od

svého pána povolení najít si kus půdy, na které by hospodařil. Tu mu chtěl jeho pán jako odměnu za věrné služby zakoupit. Trubač putoval podél Otavy stále proti proudu k ležení Mansfeldských. V Anníně si odpočinula vyprávěl tam lidem o svých úmyslech. Tu ho někteří skláři začali horlivě přemlouvat, ať prý se usadí hned na-

proti vsi, na druhém břehu Křemelné. Tam že jsou krásné staré lesy. Oni všichni by mu pak pomohli půdu zúrodnit. Trubač byl pro a Mansfeld mu kopl celý korec půdy. Tam pak vznikla osada, kterou trubač na památku svého vojevení nazval Sedlo.

Králova spása

Jednou krále pronásledovali Švédové. Mezi Nicovem a Tejmlovem došlo k boji. Král byl poražen a musel prchnout.

Hnal se ve spěchu přes horský hřbet severně od Řetenic, v těch dobách ještě porostlý divokými houštinami. Král se v nich ukryl, zatímco jeho doprovod prchal dál. Švédové si v zápalu pronásledování ani nevšimli, že král zůstal vzadu. Hnali se dál za prchajícími. Tak byl král zachráněn. Kamenný blok, na kterém tehdy seděl, dodnes ukazují. Celý vrch pak dostal jméno Královský kámen.

Založení Srní

V místech, kde je nyní ves Srní, klučilo kdysi sedm sedláků prales. Přišli z Bavor a chtěli se tu usadit. Půda byla ale samý kámen a vzduch tak ostrý, že ztratili úplně chuť do další úmorné práce, která nenesla žádné ovoce. Chtěli to nehostinné místo opustit a hledat si štěstí někde jinde.

Než ale odešli, usedl nejstarší z nich, Adam Weber, na kámen před svým domkem. Celý sklíčžený myslel na všechnu tu dřinu, která byla k ničemu. Najednou zaslechl, jak v lese vesele tluče datel. Napadlo ho: „Když tu může živořit pták, najde se tu jistě nějaké živobytí i pro nás.“

Radostně vyskočil a přemluvil své druhy, aby to ještě nějaký čas zkusili. Vytrvali a položili tím základy dnešní osady.

Nešťastník

Jeden muž z Kašperských Hor měl dar předpovědět, ve kterém domě bude svatba nebo někdo zemře na mor. Stačilo, aby vyšel na Šibeniční vrch, a vždy viděl, jak z domu vychází ke kostelu buď novomanželský pár, nebo vynášejí máry.

Když jednou opět stanul na vršku, pln hrůzy spatřil, jak vynášejí máry z jeho vlastního domu. Sotva se vrátil domů, dostal horečku a zemřel.

Jak vznikla osada Peklo

Může to být již čtyři sta let, co pokrýval jižní svah hory, kde nyní stojí ves Peklo, děsivě temný prales. V něm se skrývali loupežníci, kteří se báli světla. Drancovali a sužovali celý kraj. Nikdo je nemohl z jejich skrýše vypudit a obyvatelé ve strachu houfně opouštěli kraj.

Jednou přišel z Bavor muž jménem Ertl. Býval dřív hejtmanem lancknechtů. Když se o všech těch neplechách doslechl, sebral pořádný houfec neohrožených mužů. S nimi pak celou bandu v mžiku pochytil.

Když byla celá tlupa upálena, dostal od

krále za odměnu tolik půdy, kolik mohl s šesti voly zorat za den.

Po šest lidských věků byla ta půda zbavena daní. Každý rok ale musel odvádět černou slepici, která měla jen jedině bílé péro.

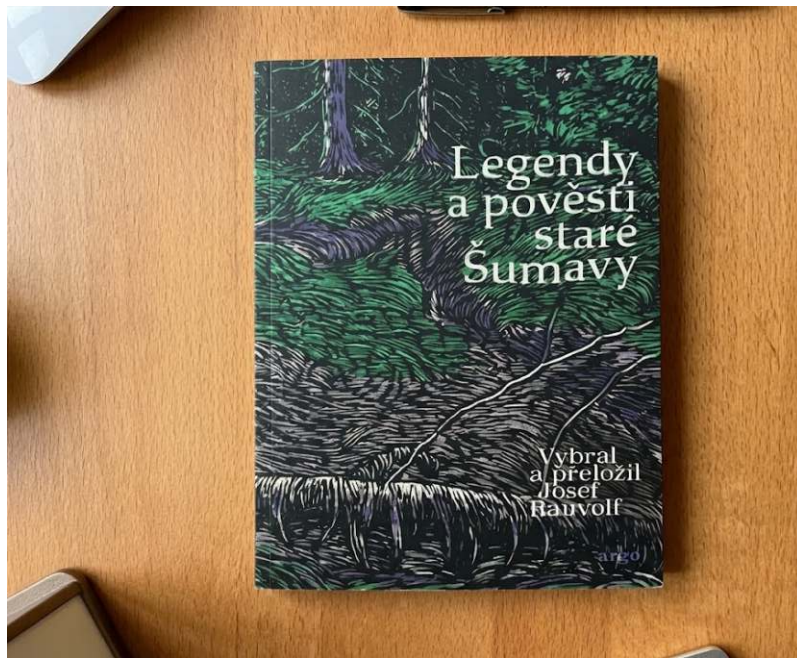
Cikánské umění

Jednou šel cikán se ženou od domu k domu a prosil o přístřeší. Žena měla horečku. Odevšad je ale vyhazovali. Jen jeden rolník z Dlouhé uličky se nad nimi slitoval a nechal jeve stodole.

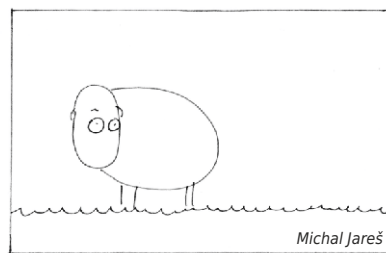
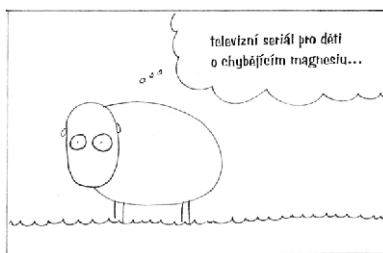
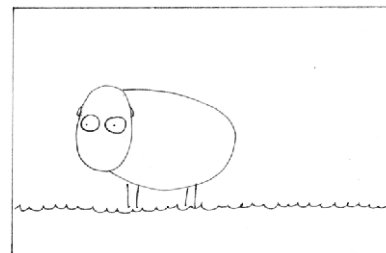
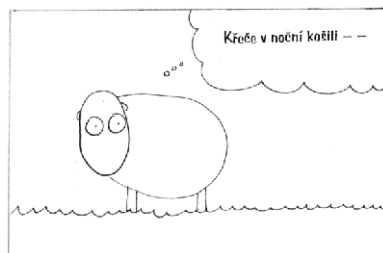
V noci ho ale probudilo nějaké světlo. Celý zděšený viděl, že si cikáni vaří ve stodole na otevřeném ohni večeri. Když cikánovi pro jeho neopatrnost pořádně vynadal, zvedl cikán mlčky věchet slámy a zapálil v něm jedno stéblo. Rolník s údivem viděl, jak prohořelo celým víchem a nepodpálilo ho.

Pak mu cikán řekl: „Utiš se, za své milosrdenství nesklidíš žádný nevděk. Tak jako shořelo jenom to jedno stéblo a nezapálilo celý věchet, tak shoří i celé město. Jenom tvůj dům nelehne popelem.“

A dům byl skutečně od té doby chráněn před ohněm, i když hořelo v samé jeho blízkosti.

KOMIKS - Zlá ovce

Michal Jareš

„Ten člověk, který nám vykradl chatu, byl velmi schopný, ale nenechal tam žádný propagační materiál.“

„Takhle také nevzbudím u žádného zloděje důvěru,“ staral se Farr. „Prosím tě, udělej se mnou něco, ať nevypadám tak uhlazeně.“

Národohospodář by nenáviděl paní Farrovou.

„Au! Ou! Tu vázanku musíš trochu povolit.“

„Jsi příliš čistý.“

„Mám se otírat o stěny?“

„Nesmiš vypadat jako motýlek. Zkus to s podlahou. Cilka spotřebuje k úklidu víc národních písniček než cididla.“

Podlahu ovšem není možno podat. Farr musel k ní.

„Cilko!“ zavolal Farr, stále se upravuje.

Přišla ihned. Steží zadržela oči ve svém vlastnictví. Pak se jí roztrásl ruce. Nakonec plakala jakýmisi zoufalými stříky.

„Cilko, promastíte něčím můj šedý klobouk místo toho cákání,“ pravil Farr. Choval se na podlaže tak nenuceně, jako by nikdy nebyl ničím jiným než ušlápnutým plazem.

„Klesnout tak doslova,“ nařkala Cilka, „že by vás člověk uklidil na dva základy.“

„Uklidněte se,“ řekla Farrová. „Můj manžel totiž začíná nový způsob života.“

„Dostaneme ho ještě někdy nahoru?“

„Až budeme pastovat. Teď jděte promastit klobouk.“

Strašné podezření kmitlo Cilce: „Lokomotivu vám nemám pocukrovat?“

„Chceš pocukrovat lokomotivu?“ obrátila se Farrová na svého chotě.

„Prosím tě, zodpovídej sama všechny patologické otázky v naší domácnosti.“

„Rozhodne se později. Zatím trvá jen na klobouku,“ oznámila Farrová Cilce.

Služební síla hbitě využila nehlídané cesty ke dveřím.

„Cilka je nějak pořeštěná,“ řekl Farr vstávaje. „Jak vypadám teď?“

„Mohl bys od minuty kočovat.“

„Zbývá rozřešit, jak najdu zloděje.“

„Poznáš ho podle toho, že mu chybí vratiprst. Jinak označení nejsou.“

„To nestačí.“

„Musíš být státem uschování, protože by se přepracovali.“

„Kde se shromažďují?“

„Jsou všudy přítomní jako alkohol. Četla jsem o případu, kdy bylo odcizeno nemluvně i s kojnou. Dítě bylo později vráceno.“

„Jak mám oslovit takového člověka?“

„Říkej mu brachu a nedrž si ruku na srdci, protože oni pasou jen po cenných předmětech.“

„Půjdu si stoupnout do průchodu.“

„To je zbytečné. Průvan ti je nepřineše.“

„Hodím na zem bankovku a budu ji nenápadně pozorovat.“

„Ztratíš peníze a ilusi o lidstvu. Každý první je nepoctivý nálezce, každý druhý chce být prvním.“

„Kde tedy mám hledat?“

„Navštív vykríčené lokály. Představuji si, že se nazývají U hrbaté dogy nebo nějak podobně.“

„Pojedu na periferii.“

„Ano. Ale neříkej cestou nikomu, že se znaš s jistou paní Farrovou. Drž si šátek na obličej a pravou stranu chodníku.“

„Snad se všechno podaří.“

„Doufáme. Jedinou překážkou jsi zatím ty.“

„Jednej! Jdi někam! Způsob něco!“

„Mohl bych jít ke kartáče.“

„Ach Bože. Ubalde, nebude-li dnes Marta doma, skočím s okna.“

„S kterého?“

„Přála bych si muže, jehož počinání bych teď mohla pozorovat na seismografu.“

„Máme stejná přání.“

„Nic se tě nedotkne?“

„Tvůj hlas je zbytečně pronikavý.“

„Ubalde, tvoje dcera nebyla celou noc doma, uvědom si to!“

„Neboj se, vezmu si z toho odstrašující příklad.“

„Víc nemáš, co bys řekl?“

„Je to první noc.“

„Chceš říci – konec konců je to první noc?“

„Chci říci, že první noc bývá rozhodující. Mám tušení, že Marta jedná správně.“

„Jako žena?“

„Jako dcera. Žena nikdy nejedná správně.“

„Co ospravedlňuje tvá tušení?“

„Důvěra. Marta se vrátí sama.“

„Není automat.“

„Právě proto. Žena-automat vyslechne vyznání, nastaví rty, později řekne několikrát ne, udělá ano a druhý den na odchodu se zeptá, je-li plochý klíč od výtahu či od bytu.“

„Odkud víš tohle?“

„Zajimal jsem se kdysi o zámečnictví.“

„Svět klesá.“

„Musíme s ním. Stáli bychom ve vzduchu.“

„Nefilosofuj. Ubírá ti to léta.“

„Kam jdeš?“

„Budu volat o pomoc.“

„Zastavíš dopravu.“

„Použiji telefon. To je ta černá krabička, kterou jsi patrně dosud pokládal za bonboniéru.“

„Komu řekneš, že naše dcera spí mimo dům?“

„Oznámím policii, že došlo k únosu.“

„Přivedou tě do rozpaků, až se zeptají, ve kterém poschodí bydlíme.“

„Máš lepší nápad?“

„Rozvážíme celou věc.“

„Nestačí mi zemřít v přesvědčení, že jsem se neunáhla.“

„Musíme najít ideální zásah.“

„Cíl ideálního zásahu by byl na bradě toho člověka.“

„Budu muset kontrolovat tvou četbu.“

„Žádnou ženu nenadchne muž, jehož uvažování je delší než čin.“

„Mým ideálem nejsou kreslené grotesky.“

„Ať je tady po tvém. Ale opakují, že Marta musí dnes večer jet doma.“

„Pochybují, že ji nalákám na jídlo.“

„Také chci vědět co podnikneš, než něco podnikneš.“

„Přejímáš moje zvyky.“

„V posledních dnech mám dojem, že žiji pod hladinou slivovice.“

„Slušela by ti změna.“

„Já už na vdávání nepomyslím.“

„Zkus myslet vůbec na něco. Bude se ti líbit jako každá novinka.“

„Líbilo by se mi slyšet tvůj plán. I když nejsem naladěna na šprýmy.“

„Nuže, můj plán je prostý.“
 „O všem. Nečekala jsem, že překročíš své schopnosti.“
 „Nejprve zjistím, kde Marta spala.“
 „Tam.“ Farrová nevyprovodila své slovo gestem. Měla obavu, že by se dotkla jakéhosi slizu.
 „Tam nebyla. Víš už proč.“
 „Ubalde, já mám nápad.“
 „To není možné. Zadrž její všemi prostředky a zvolna mi její řekni, jako by se nedělo nic zvláštního.“
 „Marta byla u Petra.“
 „Nesmysl. Slaly bys v podobné situaci ke mně?“
 „Ne.“ bylo řečeno zklamaně.
 „U žen nikdy nesmíš předpokládat, že zvolí nejlepší možnost.“ poučil ji ještě Farr.
 „Jak se tedy dozvíš, kde byla Marta?“
 „Kladeš mi neustále malicherné otázky. Nevím. Snad budu osvícen nebo šlápnu její bytině na nohu.“
 „Ona chudinka bydlí v podnájmu.“
 „Nedělej scény, nevím to jistě. Předpokládám pouze, že neprochodila noc ve šlapací studni.“
 „To ty jsi ji vyhmal.“
 „Řekl jsem ji zřetelně, aby zůstala doma.“
 „Ale jakým tónem. Lidé na ulici po tom zvolání couvali do svých příbytků.“
 „Nemohl jsem ji přemlouvat áriemi.“
 „Jak si počneš potom, Ubalde?“
 „Potom ji mnohokrát uderím.“
 „To neuděleáš! Býváš nikdy polovlivitář. To je moje práce.“
 „Vystačí nám oběma.“
 „A pak?“
 „Pak navštívím jeho.“
 „Dám ti na to starší šaty.“
 Farr se zvysoka pousmál. „Vidíš tyhle ruce?“
 „Ano. Mohly by počítat kníny.“
 „Tyto ruce nikdy na nikoho nesáhly.“
 „Jsou odpočaté. Ten se bude míť. Nesmíš ho opustit, pokud nebude úplně vláčny.“
 „Nedočknu se ho. Řeknu mu pouze...“
 „Ty s ním budeš mluvit?“
 „Řeknu mu pouze: Vy! a odběhnu s podivným výrazem.“
 „To je všechno?“
 „Budu se snažit být brzo doma.“
 „Pomyslí si, že jsi se zmyšlil ve dveřích.“
 „Nikoli. Nasadím mu tím brouka do hlavy.“
 „Zdá se mi, že nějaký chroust nemůže vhodně vykonat něco důkladného. Je to velmi chudokrevná pomsta.“
 „Nejsem Arab.“
 „Nerozčiluj se. Nezáleží na státní příslušnosti. Četla jsem o Seveřanu, který oběhl šestkrát ledovec, když jeho vyvolená slibla stát se jeho chotí.“
 „Hledal možná průchod. Ostatně nic by nám nepomohlo, kdybych utíkal přes celé ústřední sady.“
 „Samozřejmě. Zchvácený člověk potřebuje lůžko. Očekávala jsem od tebe pouze něco stejně nespoutaného.“
 „Měla jsi se vdát za akrobata.“
 „Nesnesla bych manžela, který tráví půl života nohama vzhůru, zavěšen jako kolík na prádlo.“

„Pohleď, máš mě pěkně na zemi, co tedy ještě chceš?“
 „Jiný způsob, jak rozřešit Martinův případ.“
 „Snadno se řekne. Nevíme ani, nebudeme-li muset vzít toho člověčka do rodiny.“
 „Ubalde! Rod mé krve by už další pohromy nesnesl.“
 „Budeme muset zjistit, jak Marta dopadla.“
 „Zachránila jistě, co se dalo.“
 „Co se jednou dalo, je už ztracené.“
 „Teď umíš být nespoutaný.“
 Jejich osobní spor odešel stranou. Rýžovali svou životní zkušenost hledající zlatou radu. Přerušil je telefon. Zvonkem, nikoli pádem.
 „Haló, tady Farr.“ přiznal se.
 „Zkrať ten rozhovor na polovinu,“ řekla Farrová.
 „Ano. – Ne. – Ano. – Ne. – Ano.“
 „Řekni také něco jiného. Bude si myslet, že tě zezadu kopu.“
 „Kdo?“
 „Já.“ vpletla opět Farrová.
 „Jlustroval Prsten. Haló... ne prstem, Prsten! Prsten!“ křičel Farr.
 „Njako nudle,“ pomohla Farrová.
 „Ano. – Ne. – Ano. – Ne.“
 „Nemluv tak dvoutaktně,“ kritizovala Farrová.
 „Co je jinde nového?“
 „Nestačí ti jedna událost? I když, doufám, nebude radostná?“ zlobila se Farrová.
 „Ne. To není možné. Jste si jistí?“
 „Vý něco o Martě?“ přiběhla Farrová s dotazem.
 „Ne, ne. Manželka hledá kartu. Ano. Tedy to nemůže být omylem? – Děkuji. Na sledanou.“
 „Mluv, co je?“
 „Je zle. Ten malíř bude míť výstavu u Berky.“
 „Nepřeješ mu to?“
 „Vystavil Ležící ženu. Naše Marta bude viset očíslována na zdi.“
 „Probolhal! Lidé si na nás budou ukazovat, pohleďte, to jsou rodiče tě dívky, která umí tak trpělivě viset.“
 „Marta nesmí účinkovat. Buď zničím obraz nebo on nás.“
 „Uvažuj dříve, než proskočíš tím plátnem.“
 „Obraz se nesmí dostat k Berkovi.“
 „Chceš překážet v jeho převozu?“
 „Uloupím jej.“
 „Nemáš ukrást ani šišku v lese.“
 „Kdo mě tomu může rychle naučit?“
 „Přiležitost dělá zloděje.“
 „Přines mi starší šaty.“
 Farr se převlékl a šel si pro schválení k zrcadlu.
 „Svatá dobroto, pomoz mému muži, ať umí krášt. Ukradne jen to nejdůležitější a opět se vrátí k obchodu.“
 „Jak vypadám?“
 „Jako muž zapomenutý na ostrově.“
 „Kterak to jen provedu?“
 „Budeš-li šplhat po okapu, dávej pozor, vede-li všude tam, kam polezeš.“
 „Musím si najmout zloděje.“
 „Kde ho teď seženeš? Jednotkové obchodní domy jsou zavřeny.“
 „Nevíš o někom?“

SLOUPEK

Takové krásné ráno

Naše ulice se jmenuje Pod Vinohradem a přesně taková je. Poklidná, venkovská. Ráno po osmé, když se přežene smršť školáků a poslední soused odfrčí do práce, se ulice

nadechne a dlouze zívne. Jako kdyby se chtěla ještě zavrtat pod peřinu. Teď se ale nad střechami vyhoupllo sluníčko, mrklo a olízlo okenní tabulky. Kos se usadil na špičce antény a nadšeně ho vítá, na protější plot se vykoupla kočka, vedle z cukrárny zavoněl med.

Jdu tím laskavým ránem a skoro bych si pískala, dokonce i z plných plic zpívala. Pak se ale zvedne oblak prachu, zakvílí brzdy.

„Kterej...?“

Podvědomě se příkrčíte, znáte to, čekáte ráno, létící plechy. Ale nic. Ticho. Zakoktaný kos se zase nadechne, kočka vykukne mezi plaňkami. Ta dvě auta ani jednoho nezajímají.

Stojí proti sobě, motory běží, nikdo nevystupuje. Narazili do sebe? Je někomu špatně? Doběhnu k robusnímu džípu. Nebo SUV? Kdo se v tom má vyznat! Zahlédnu ruce. Svírají volant, dva prsty lehce poklepávají do taktu. Muž mi věnuje studený pohled, pak se zase obrátí k protější kapotě. Za ní se rozpačitě usmívá mladá žena. Asi právě vyklopila děti ve školce. Automaticky začnu počítat hračky na zadním sedadle.

„Vrrrrm!“ ozve se džíp. Nezdržuj! Žena se bezradně ohlédne. Sedmdesát, možná sto metrů couvání po úzké ulici. Z obou stran ji lemují řada zaparkovaných aut. Není kam uhnout, žádné volné místo, musí se dojet až na křižovatku. To je hodně, když si se zpátečkou zrovna moc nerozumí. Chápu. A tak udělá přesně to, co by udělala každá z nás: ještě víc se usměje.

„Vrrrrm, vrrrrm!“ džíp nesmlouvá. Naladím tedy také Budhovu tvář, rovnám si větu: „Pane, promiňte, asi jste si nevěštil, když vy couvnete o dva metry, vejdete se mezi ta dvě auta vlevo...“

„Vrrrrm,“ nenechá mě domyslet a drcne do protějšího nárazníku.

V malém autě propukne panika. Motor škytne, chčípne. Řidička se marně snaží nastartovat. Její zoufalé oči mě strkají dopředu. Udělám další krok. „Haló, nejsme přece v Japonsku! Tady, uprostřed Evropy, ba dokonce v celé Evropě mají ženy na veřejných místech přednost před muži, starší osoby před mladšími...“

„Vrrrrm, vrrrrrrm!“ džíp nemá smysl pro humor. Zařve a otáčí kola na mě. Kde jsem to jen viděla? Opilý podnikatel. Janoušek. Málem tu ženu, která se mu postavila před auto, zabil. Figurína, co ji představovala, vyletěla při policejní rekonstrukci do šílené výšky! Uskočím na chodník, zastavím až za rohem. Ježíš, já jsem ale srab! Nechala jsem ji tam samotnou! Vytáčím 158 a utíkám zpět. Z džípu zahlédnu už jen koncová světla. Necouval. Právem silnějšího.

Naše ulice je tichá, ani živáčka. Jako každé ráno. Černá kočka se vyhřívá na slunci, kos někam uletěl. Tak to tady teď máme, milí přátelé.

Irena Jirků

BÁSEŇ MĚSÍCE

Světy náhodných domovů

Tomáš Přidal

To, co oči nespatrily,
bylo zahaleno tajemstvím.

To, co se zjevilo
jako nebeská malba,
promluvalo hlasem bouře.

Tisíce věčností vzdálené domovy,
nebo miliony let staré
uskupení náhodných domovů,
které definují podstatu *všeho*?
Všechny cesty
vedou k pravdě,

k Boží směrnicí,
do zahrad rajských pokušení & příslibů.

A každý, *věřte*,
stejně jako vy nebo já,
si neseme vlastní odkaz
ve sdílené konklávě Osudovosti.

Sdílíme jedno *neskutečné* místo,
v *srdci* společně obývaného domova,
jež formuje naše postavení i mateřský původ.

Nic není náhoda.

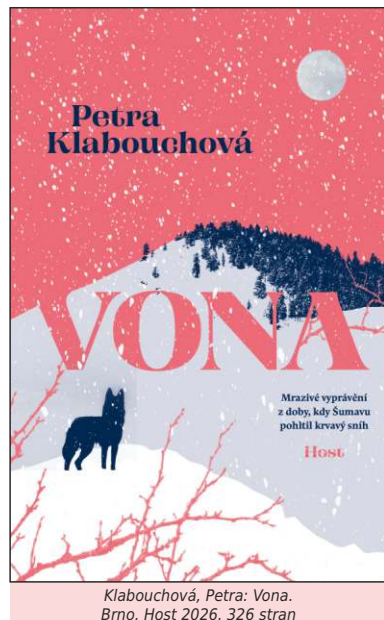
KULTURNÍ KURÝR

NOVINKY ZE SVĚTA KNIH, AUDIOKNIH A HUDBY

KNIHY

Mrazivé vyprávění z doby, kdy Šumavu pohitil krvavý sněh

Příběh inspirovaný jedním z největších přírodních i lidských neštěstí Šumavy. Odlehle osady pod Huťským štítem čekají v dubnu 1853 na příchod jara. Marně. Dočkají se jen přivalů sněhu, který všechno a všechny pohřbí. A taky hladu, neznámé epidemie, hrůzy a šílenství. Někteří si vyberou smrt, jiní se v boji o přežití zřeknou vlastního lidství. Ozvěnu té dávné tragédie si dodnes předávají potomci jednoho z rodů, zatímco hrůzné dědictví čeká na své odhalení. Román, který ctí horor i detektivku, vypráví prastarý příběh o boji dobra proti zlu a odpuštění proti nenávisti. Příběh o strachu a nepochopení, co přechází z otců na syny. Alespoň do momentu, kdy na scénu vstoupí ta, jež v mužském světě nemá ani právo na jméno — Vona.

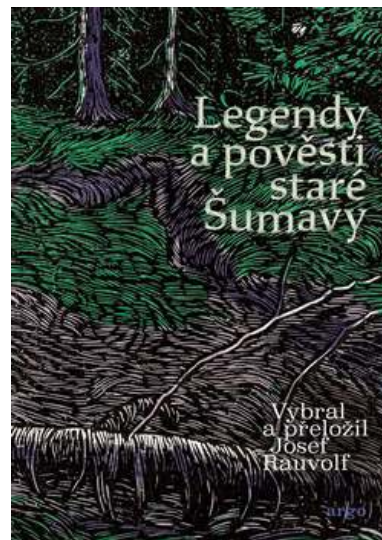
Klabouchová, Petra: Vona. Brno, Host 2026, 326 stran

Lidově a drsně o životě na Šumavě

Lidová vyprávění ze staré Šumavy nejsou jen tak ledasjakou kolekcí příběhů – především jsou mimořádně syrovou vý-

povědí o životě, strážnících i radostech obyvatel překrásného, ale hodně tajemného a nevyzpytatelného pohoří. Ovšem očekávat nějaké Zlatovlásky či hloupé Honzy by bylo omylem, šumavská vyprávění jsou plná krutých zvratů, kdy se člověk stává pouhou hříčkou osudu. Není proč se divit, život je zde tvrdý i dnes, natož pak před dvěma, třemi sty i více lety.

V hlubokých hvozdech tak přebývají čarodějnice, řádí zde se svou smečkou krutý divoký lovec, nezřídkou narazíme na samotného satanáše – vše je ovšem nesené zvláštní, nehledanou poezií, protože „tam, kde se i to nejnepravděpodobnější stává skutečností, kde se vše reálné rozplývá ve vzduchu, oparu a mlze, kde štěstí i tíseň splývají, stává se vše opojením a snem, snem o Šumavě“.

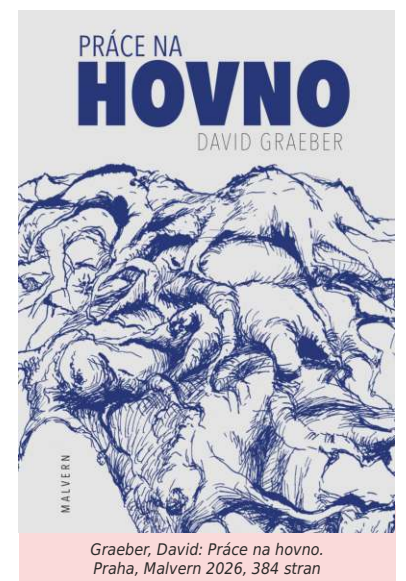

Rauholf, Josef: Legendy a pověsti staré Šumavy. Praha, Argo 2026, 216 stran

O práci, která může zmizet, a nikdo si toho ani nevšimne

Pokud vám vaše práce nedává smysl, možná je to proto, že skutečně žádný smysl nemá. David Graeber, americký antropolog a autor bestsellerů jako *Dluh* či *Úsvit všeho*, vychází z provokativního zjištění, že až 40 % lidí má podezření, že kdyby jejich zaměstnání zmizelo, nik-

do by si toho pořádně nevšiml. Meziváleční ekonomové přitom věřili, že technologický pokrok nás dovede k patnácti-hodinovému pracovnímu týdnu. Výsledkem je pravý opak: exploze „práce na hovno“, tedy zaměstnání, která nevyrobí nic než pocit zmaru – a podle Graebera i společenskou nevráživost, která dnes nachází politické vyústění v autoritářských a krajně pravicových hnutích.

Graeber, David: Práce na hovno. Praha, Malvern 2026, 384 stran

Graeber s typickým vtipem a lehkostí popisuje zákon nepřímé úměry mezi společenskou užitečností práce a výdělkem: zatímco učitelé, zdravotní sestry, hudebníci či investigativní novináři sotva vyžijí, armády středních manažerů, HR konzultantů, koordinátorů komunikace a firemních právníků pohodlně předstírají činnost v podivně sadomasochistické kancelářské hře, v níž všichni vědí, že ve skutečnosti vlastně nedělají nic. Kniha vychází ze stovek neuvěřitelných svědectví, která Graeber obdržel po virálním úspěchu eseje *Práce na hovno z roku 2013*, a která se snaží vysvětlit pomocí velkých společenskovedních teorií pracovní hodnoty, psychologie smyslu i moralistických představ o práci jako svaté povinnosti. *Práce na hovno* tak není jen satirou, ale i pokusem o skutečnou antropologickou

teorii podivného světa, v němž považujeme nesmyslnou práci za samozřejmost. Český překlad navíc vychází právě v době, kdy umělá inteligence slibuje automatizovat — spíš dříve než později — velkou část práce na hovno. Graeberova utopická vize společnosti volného času, péče a kreativity tak nabývá ještě větší naléhavosti.

AUDIOKNIHY

120 let od narození Jaroslava Ježka - objevte hudebního génia tak, jak ho neznáte!

Tato audioknižní verze velmi úspěšné memoárové knihy Františka Cingera (již vyšla ve třech vydáních), uznávaného popularizátora odkazu Osvozeného divadla, čerpá z Ježkových dopisů, méně

Cinger, František: Šťastné blues aneb Z deníku Jaroslava Ježka. Čte: Radek Melša. Celkový čas: 09:33:00 hodin

známých archivních materiálů a odhaluje i jeho soukromý a milostný život. Zavede nás do života skladatele, jehož melodie zná každý, ale jeho osud zůstává plný překvapení. Z téměř nevidomého chlapce ze slepeckého ústavu se stal skvělým skladatelem, uznávaným umělcem i bojovníkem proti fašismu.

V exilu čelil dramatickým zvratům, které změnil jeho život. Zemřel jako uprchlík v New Yorku na Nový rok 1942. Osud mu vyměřil, stejně jako Mozartovi, pouhých pětadvacet let. Jeden z největších skladatelů moderní české vážné i populární hudby – věčné dítě, milovník piva, hovadin i temně modrých blues. Kluk ze Žižkova, který se dalekohledem díval vysoko do světla velkoměst a svůj milovaný pokoj si musel přidržovat blízko před očima. Žil a hrál vždycky naplno. Všem omezením, trápením a bolestem navzdory. Radek Melša – herec nominovaný na Cenu Thálie 2025 za titulní roli v inscenaci Divadla ABC „Ježek“ – vtiskl vyprávění citlivost a hloubku, která vás vtáhne do atmosféry tehdejší doby. Poznejte neznámá fakta, intimní okamžiky i chvíle, kdy hudba byla víc než umění – byla zbraní. Audiokniha je doplněna nahrávkami písní Jaroslava Ježka z archivu Ultraphonu a Supraphonu.

HUDBA

Pestrost, autenticita, lidskost, humor a spousta zajímavých hostů k tomu

Michal Horák přichází se svou čtvrtou řadovou deskou Jsem asi boomer, která navazuje na úspěšný, zlatým albem IFPI oceněný předchozí počin Ideální čas se nezbláznit (2023). Novinka potvrzuje Michalovu výjimečnou pozici coby jednoho z nejvýraznějších a neoriginálnějších písničkářů tuzemské hudební scény i jeho oblibu napříč generacemi. Album Jsem asi boomer je mimořádně pestré – střídají se na něm různé žánry, producerské přístupy i výrazné hudební osobnosti. Právě tato otevřenost a chuť objevovat nové polohy patří k Michalovým nejsilnějším stránkám. Hosté jako Vypsaná fiXa, Radůza, Slavíček, Kato, Gentlemen Singers nebo Sandra Nováková dodávají každému songu vlastní barvu, aniž by album ztratilo jednotný autorský rukopis. Název alba je zároveň sebeironickým vyjádřením sa-

motného autora. „Boomer“ zde neznamená generační nálepkou, ale spíš postoj – Michal Horák se nebojí dělat věci po svém a trochu po staru. Volá místo psaní zpráv, vyhýbá se zbytečným anglicismům, nosí oblečení, které už dávno není v módě, a do písní nahrává živé nástroje. Právě tahle autenticita, lidskost a důraz na řemeslo prostupují celou deskou. Michalova všestrannost se dlouhodobě odráží nejen v jeho studiové tvorbě, ale i v online prostoru – důkazem je například předvánoční a capella hit Ponožky, který na sociálních sítích nasbíral několik milionů zhlédnutí.

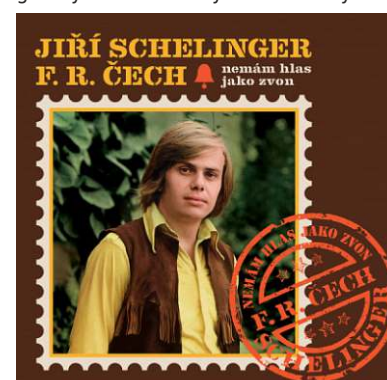

Horák, Michal: Jsem asi boomer. Praha, Supraphon 2026. Celkový čas: 42:35 minut

Poslední dílek do vinylové skládačky: pantonské album z roku 1975

V době dvojího půlkuatého výročí Jiřího Schelingera (1951–1981) vychází reedice alba, na němž je poprvé uveden jako jediný sólový zpěvák. Po předchozí repertoárové dělbě s Viktorem Sodomou je to sestava písní podobně stylově různorodých, ale již s jasnějším výhledem vpřed. Vedle podstatou ještě bubble-gumových songů je to zkušený výběr skladeb od kytarového boogie až po vhodné country či luxusní baladu z pera Oldy Říhy. Nechybí tu ani vydařené kompoziční pokusy Schelingera

samotného nebo další rytmická pohoda z repertoáru kapely Santana. Průlomem je, pod lehké budovatelské textové téma F. R. Čechem šikovně schovaná, hardrockové zásadní verze písně od Black Sabbath, v půli sedmdesátých let v normalizačním Československu značně nečekaná. Ozdobou původního alba byla i cover verze songu Neila Younga Heart of Gold (Pojd), s bohužel trvale zpětně neziskatelnými právy k využití české podoby. Malou náplastí za tuto nutnou vynechávku je v bonusové pozici umístěná písnička Lásko, dej mi sílu, krátká, leč mimořádně silná melodie Karla Svobody pro Schelingerův unikátní hlas a akustickou kytaru. Původní foto/grafická obalová východiska se v tiskové kvalitě nezachovala, vznikla tedy ze záběrů O. Dlaboly připravená rekonstrukce, doplněná zasvěceně informativním textem Miloše Latislava. Remasterovaný zvuk a aktuálním vinylovým reedicím přizpůsobený vzhled titulu je ideální výzvou k doplnění celé kolekce: tohle je poslední položka do Schelingerovy a F. R. Čechovy albové sbírky.

Schelinger, Jiří+Skupina Františka Ringo Čecha: Nemám hlas jako zvon. Praha, Supraphon 2026. Celkový čas: 40:27 minut

Sestavil Petr Hanuška

Křest nových knih

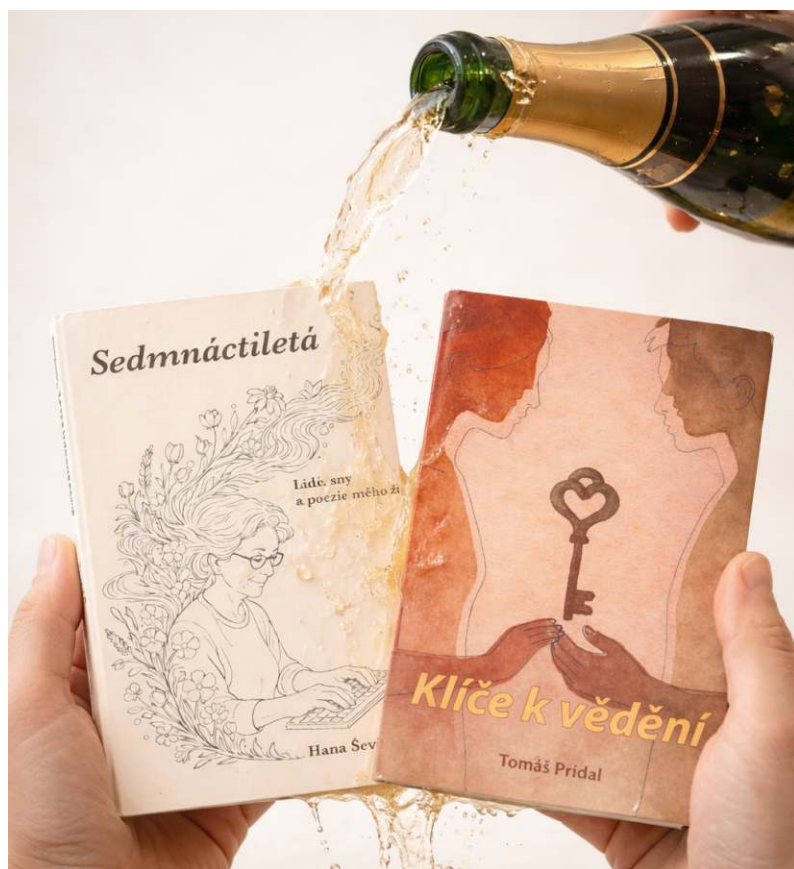
Olomoucké rodinné nakladatelství CULTUM uspořádalo ve spolupráci s Vlastivědnou společností muzejní v Olomouci ve čtvrtek 25. února 2026 v Radeckého sálu v 1. patře muzea neobvyklou akci. Pozvalo pracovníky kultury i pedagogy, jakož i milovníky knih na křest nových titulů, které byly vydány v roce 2025.

Majitelka rodinného nakladatelství Dr. Hana Dziková napekla výborné ořechové a tvarohové koláčky a připravila prý vynikající chlebičky se škvarkovou pomazánkou, aby přítomní byli napojeni nejen duševní potravou. Místnost byla naplněna do posledního místečka. Zprvu byli představeni autoři: PhDr. Miloš Kvapil z Prostějova (1947), Ing. Jára Zlámalů Ph.D., jeho kamarád a spolužák (1947) a donedávna vysokoškolský pedagog UPOL, dále mladý básník Tomáš Přidal (1990), dvorní básník Týneckých listů, a Hana Ševčíková (1945), která od roku 2001 zásobuje stejný měsíčník biografickými údaji o životních osudech významných osobností středomoravského regionu. Autoři pohovořili o svých knihách i o tom, co plánují do příštích let, a přečetli ukázky z tvorby. Mezi jednotlivými autory a jejich prezentací zněla hudební improvizace Mgr. Jakuba Knípka. Po přestávce zazněly verše Tomáše Přidala v uměleckém přednesu Mgr. Aleny Trunečkové z Jeseníku, která přijela na tuto událost, protože má jeho poezii

ráda. Sám autor pohovořil o skutečnosti, že se připravuje další jeho kniha, kterou už nosí v hlavě několik let. Kniha Klíče k vědění udělala radost mnoha čtenářům, kteří ji dostali pod stromček.

Jako poslední byla představena kniha Sedmnáctiletá. Jde vlastně o výběrové přenesení do knižní podoby kulturního deníku Otavinky, což je pseudonym Hany Ševčíkové, která začala blog psát v únoru roku 2008. Tak jak to vycházelo na internetu, tak je to poskládané do knihy i s barevnými fotografiemi dvou milovaných regionů – Hané a Písecka. Svou ukázkou uvolila vzpomínkou na jubileum Ing. Petra Šafránka s názvem Jak jsem poznala básníka a pak ukázky tří veršů z tvorby spisovatelky Jaroslavy Pechové, které rovněž přednesla paní Trunečková. Knihy se křtily jednotlivě zabalené ve folii, aby se vínem či vodou nezneškodnotily. Akci navštívilo kolem sedmdesáti milovníků literatury. Škoda jen, že olomoucká média nejeví jakýkoliv zájem informovat obyvatele stotisícového města, že se něco podobného bude konat nebo že se uskutečnilo.

Petr Henk

RECENZE

Říkání dětem (a hlavně sobě)

To, že se v letošních nominacích na Magnesii literu v kategorii poezie objevila nová sbírka Daniela Hradeckého (* 1973) s názvem *Náměstí Práce* bylo trochu překvapivé hlavně proto, že sbírka, byť má vročení loňské, vyšla reálně až skoro na konci února. Jinak samozřejmě není důvod být proti rozhodnutí poroty – Daniel Hradecký je spisovatelský svéráz a pokaždé dovede zaujmout, takže jeho každá nová kniha přitáhne a leckdy rozčílí, když už ne nadchne.

Je to jako pokaždé stejná dávka autorova sarkasmu, odboček, přintelektualizovaného hádání se se světem, názorově vybrousený a vytesaný kus sochy osobního vztku cizelovaný výpůjčkami a citacemi. Nic, co bychom už od básníka neviděli již předtím, od obžaloby rodičů a výchovy až po úvahy nad stavem národa, světa a Evropy zejména. Proloženo výpisky z četby, s obudnou znalostí tradice a s potměšilou hrou skládat ty koucky poznání do souvislostí někdy až nemsylně vzdálených, ale přesto fungujících. Jde básníkovi o spravedlnost, anebo jen o to pojmenovat burlesku dnešního života a nenechat si svůj názor jen pro sebe? Jde mu o vidění pravých úhlů z odstupu a chce být ještě znovu

a přesně zaangażovaný, anebo už je to jen jeho osobní rozepře s jiným světem, který jde kolem něj a který ho spíše rozčíluje, než aby mu byl hostejný? Možná tomu, co se kolem něj děje chce rozumět, ale má na to jen svou zkušenost a svou inteligenci, která ho při tom chápání zrazuje. Sběrka (nebo možná skladba) *Náměstí Práce* je hutná a v mnohém navazuje na nejlepší básnickou tradici a linii řečnicko-holanovskodivišovskou – což ostatně Daniel Hradecký nikdy nepopíral a od svých prvních textů se k ní hlásil. Je to sbírka příkladně rozčilená, ale potměšile si lebedí v tom hnacím motoru, kterým je hlavně rozhorlení.

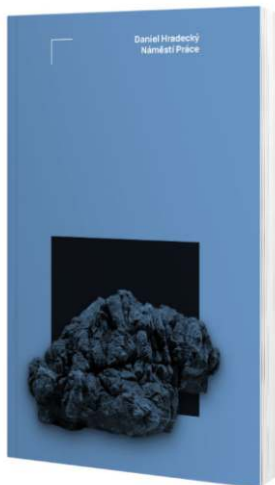
Zároveň je to ale kniha až rozkladně užvaněná a v mnoha chvílích nesnesitelná. Jak už to u Hradeckého poezie bývá zvykem, je třeba se do ní ponořit a leckdy vydržet s dechem, abychom až na konci a dně našli celkové poselství. Už jen vstup: „*Mládí rovná se budouc-*

nost a radost, / ale básník není mladý“ nám ukazuje co autora stále více vzrušuje i trápí. Potměšile se dohaduje se současnou svazáckou generací, aby východisko ze všeho dnešního a poklesle hloupého viděl hlavně v jisté anarchické vzpouře dětí proti rodičům a učitelům. Na příkladech z minulosti a ze současnosti ukazuje, že to důležité pro budoucnost leží ve způsobu výchovy. Jako bychom znovu a jinak četli pojednání o tom, že výchovu lze zkazit i ty nejodolnější mozky a že budoucí „spravedlnost“ – alespoň v očích básnickových – je v nějakém typu anarchie a osobitosti, svévoli a touze hrát si. Výsledek je spatřován v triádě naděje, radost a smích, což jsou dle Hradeckého „tři hlavní ctnosti“, které se neustále oživují „*skrze odvahu dětí sehrát se skutečností vždy novou / a nebývalou hru na nový svět*“. Vlastně jako bychom pod tím vším četli: já už jsem na odpis, ale budoucnost má ještě šanci být dobrá. Anebo že je třeba vidět i skrze špatnou a pokroucenou výchovu, vedoucí k jistému deprivantství, cestu k pochopení a možné lepší nápravě.

Ovšem zatím je všude kolem jen a jen marnost, kterou autorovy pochyby nejen reflektují, ale i ironizují: „*a to je ta krásná země, ovšem čert ví, / co uvidíme, až nám vysadí léky*.“ Hradecký se dovede rozkatit, dovede krásně vykroužit nadávku, že si skoro nevšimnete, že vás poplival a ponížil. Umí bezvadně poletovat kolem hlavního sdělení a ne-

chává si čas, aby všechny napnul a zároveň naštal, že ještě nic není řečeno naplno a že je vše jen v mlze a náznacích. Pluje si se slovíčky a leckdy je má tak rád, že náhle zapomene, proč je vlastně vypouští. Prostě leckdy je to jeho psaní jen a jen bohapusté mletí a chrlení, protože to jinak nejde a jinak to Hradecký snad ani neumí: „*čas se nachyluje, čas se nachyluje neustále, / byl snad vůbec někdy čas, jenž by se nenachyloval?*“ Proč to tak je? Proč se nedokáže odpoutat od toho, aby dělal tyhle skopičiny? Protože chce sám v sobě najít tu anarchii, podle které nemusí dělat nic, co mu bylo nakázáno, ale podle které zůstává viditelná radost, když už není moc velká naděje a leckdy i ten smích trochu mrzne? Široce a s vášní Hradecký popisuje leccos, nenechá nit suchou na sobě, své rodině, svých dojmech ze současného pobytu v Brně, kam se přestěhoval („*do Brna jsem přišel / jenom umřít*“). Ale zároveň se tak až obsedantně vyhýbá sdělení, proč to tak je, a proč musí tohle všechno vypustit, abychom se dočkali katarze. Je to bolestivě vzdorné a vtipně nenávistné, jako bychom jedli střepey posypané cukrem. Možná, že nám to všem patří a že je to naše odměna za jakoukoli práci, kterou děláme a odvádíme.

Michal Jareš

Daniel Hradecký: *Náměstí Práce*
Opava, Martin Kubík - Perplex 2025

FRANKOFONNÍ KUKÁTKO

Frankofonní kukátko? K čemu? Ale nakonec proč ne...

Zhruba před třemi lety mi do mobilu brnkla smska od pana starosty. Nabízel mi, jestli bych nechtěl mít v Týneckých listech rubriku věnovanou Francii a její kultuře. S díky jsem odmítl. Práce jak na kostele na všech frontách, a koho by to probůh zajímalo, myslel jsem si. Nechal jsem si ale pootevřená vrátka, zakončuje svou odpověď slovy, že moje „ne“ nemusí být definitivní.

Vůbec netuším, proč jsem si na tuto nabídku vzpomněl o posledních Vánocích. A poněvadž na náhodou tak úplně nevěřím, bral jsem to jako jakési vnuknutí, které se postupně začalo proměňovat v přesvědčení, že nazrál čas. Byl to ovšem proces.

Když na samém konci minulého roku zemřela ikona francouzského filmu, které Francouzi familiárně přezdívalí BB, tedy Brigitte Bardot, uvědomil jsem si, kolik lidí na světě, kolik Čechů (a Týneckáků) si na ni tehdy asi zavzpomínalo, na její křivky, sex appeal, na role, které ztvárnila, na filmy, ve kterých hrála...

A když už jsme u filmů, tak co si na dny pohody o Vánocích dopřát v televizi, když už se přejídáme pohádek? Stačí přepnout na ČT2, kde se obvykle střídají slavné komediální série s geniálně se pitvořícím Louisem de Funèsem, nebo filmy stavějící na chlapáckém rošťáctví Bébela (tak říkají Francouzi Paulu Belmondovi), případně na šarmantní eleganci Alaina Delona. Vždyť to jsou opravdu věci, na které se mnozí rádi podívají zas a znova...

Žijeme v době překotných změn, v době, která je řečeno se Shakespearem vymknuta z kloubů. A v této přelomové době ke mně zároveň dotíraly myšlenky ještě zcela jiné. Nelze nevidět, že i v současnosti zůstává Francie na evropské, ba světové scéně důležitým hráčem. Prezident Emmanuel Macron, i přes tíhu druhého mandátu a značně nestabilní vnitropolitickou situaci, vypadá mezi všemi těmi vládnoucími geronty docela svěže (vždyť je o desítky let mladší než americké duo Biden - Trump i než náš Babiš), a vedle všech těch současných populistů, nebo rovnou diktátorů, vypa-

dá jeho politika vcelku rozumně a snesitelně. V zahraniční evropské politice je bezpochyby jedním z těch, kdo udávají tón a hrají první housle.

Nakonec nedávny článek o tom, že Francie opět (jako už tolikrát) obhájila titul nejnavštěvovanější země na světě, rozptýlil zbytky mé nerozhodnosti. Země, do které minulý rok zavítalo rekordních 102 milionů turistů, si rozhodně zaslouží mít rubriku v Týneckých listech, nemyšle?

Takže, Petře, jestli o to máš ještě zájem, jdu s kůží na trh a s chutí budu více či méně pravidelně zásobovat naše čtenáře více či méně dlouhými texty o něčem, co se z blízka, nebo z dálky, z výšky, nebo z hloubky bude dotýkat Francie a frankofonního prostoru, kultury, literatury, nebo zkrátka jen mých nesčetných zkušeností a zážitků, kterých mi bylo dopřáno díky francouzštině a Francii prožit.

A nejspíš si, že jsem nějaký nekritický obdivovatel „douce France“, oné „sladké Francie“, která je dávným mýtem a iluzí. Spíše bych si přisvojil citaci jed-

noho z těch, kteří prošli francouzskou zkušeností Carnotova dijonského lycea (jako ostatně někteří naši mladí týneckí spoluobčané), Jiřího Voskovce, který ve Francii spatřoval svou duchovní vlast, která zásadně ovlivnila jeho vnímání světa. V úvaze o vztahu k cizí kultuře k tomu říká: „Milovat Francii neznamena milovat ji slepě a nekriticky. Naopak, čím lépe ji člověk zná, tím jasněji vidí její chyby, její malost i její slabosti. Ale právě v tom poznání kladů i záporů tkví skutečné porozumění. Skutečná láska k zemi není v obdivování jejich pohlednicových krás, ale v pochopení jejího lidského rozměru, se vším, co k němu patří.“

Svoji mnohovrstevnatou, nečernobílou zkušenost bych vám chtěl ve „Frankofonním kukátku“ nabízet. A je jen příznačné, že svůj první příspěvek píši v březnu, měsíci frankofonie. Tak à la prochaine!

Jan Zatloukal
Autor vyučuje na Katedře romanistiky
FF UP a řídí Francouzské centrum UP

**Philosophons,
Philos'enfants!
Filozofujme!**

14. 4. – 14. 6. 2026

Francouzské centrum FF UP
Křížkovského 10, Olomouc
Vernisáž: 13. 4. od 17:00

PIK BOX Les petits plats Francouzské centrum Univerzity Palackého Filozofická fakulta

MIXZÓNA

Zaspívejte si! V hrdle máme lék, který posiluje imunitu, odbourává stres a umí i další zázraky nejen pro delší život

HN

Představte si lék, který je zcela zdarma, nemá žádné negativní vedlejší účinky, je okamžitě dostupný a prokazatelně posiluje imunitu, tlumí bolest a zpomaluje

stárnutí mozku. Tento „zázrak“ přitom lidstvo provází od nepaměti. Není to žádná nová molekula z laboratoří farmaceutických gigantů, ale pouhé mechanické vlnění vytvářené našimi hlasivkami – zpěv.

Díky vědeckému výzkumu víme, že když zpíváme – ať už v zaplněné koncertní sí-

aktivitu v oblastech, které se zabývají jazykem, pohybem a emocemi. V kombinaci s tím, jak se při zpěvu soustředíme na dýchání, to z téhle aktivity dělá velmi účinný prostředek k uvolnění stresu.

Srdce bijí stejně

Není divu, že se lidé po zpěvu cítí klidnější a šťastnější. Tento efekt je ještě silnější, když lidé zpívají skupinově. Členové sborů často popisují pocit emocionálního uvolnění a zlepšení nálady po zkouškách, bez ohledu na hudební styl nebo úroveň dovedností.

Výzkum dokonce ukázal, že zpěv v ko-

zpěv a muzikoterapie používají k pomoci pacientům, kteří se vyrovnávají s chronickou bolestí či pooperačním zotavením.

Mezi těmi, kteří podle výzkumů těží ze zpěvu nejvíce, jsou lidé s chronickými respiračními onemocněními. Zpěv tyto nemoci sice nevyлéčí, ale může sloužit jako účinný holistický přístup, který doplňuje konvenční léčbu. Dokládá to například výzkum Keira Philipa, který přednáší respirační medicínu na Imperial College London. Jedna z jeho nejvýznamnějších studií zahrnovala dýchací program, který byl vyvinut ve spolupráci s profesionálními zpěváky v Anglické národní opeře. Když tento pro-

často poškozena akutní mozkovou mrtvicí. Zpěv také podle všeho zvyšuje neuroplasticitu mozku, což mu umožňuje vytvořit nové neurologické sítě.

Odolná hudební paměť

Jak hluboce je zpěv vrytý do našeho mozku, dokládá i příběh, který kdysi autorovi tohoto textu vyprávěla Jaroslava Jůzová, spoluzakladatelka sítě zařízení Alzheimercentrum. Vzpomínala na pacientku, která byla již v poslední fázi Alzheimerovy choroby, kdy nevnímala a nekomunikovala. „Jednou jsem ji sledovala v kroužku dalších pacientů, kteří zpívali písničku Skákal pes. Seděla tam zapolohovaná do křesla a cumlala si palec. Najednou ho vyndala z pusy a zazpívala refrén písničky. Pak si ten palec zase vrazila do pusy a neúčastněně hleděla do dálky.“

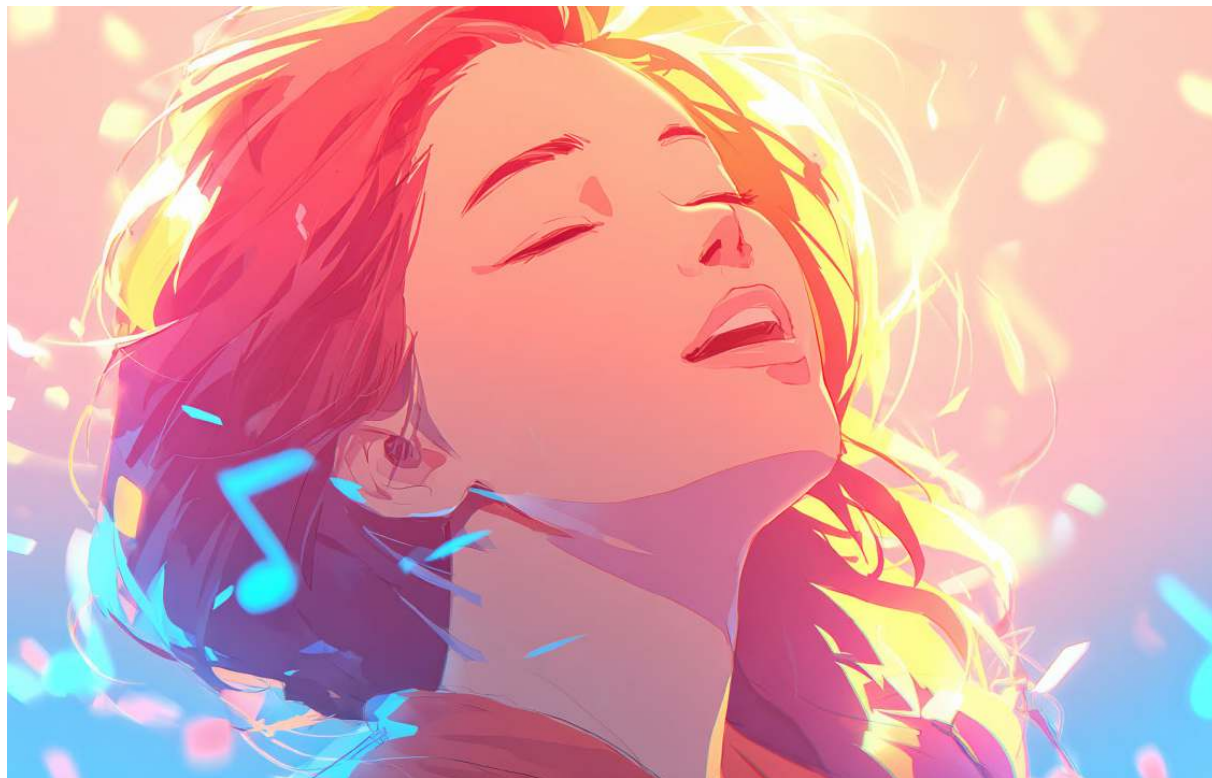
Není divu, že právě v gerontologii se zpěv stává revolučním nástrojem. Studie z Harvardu a mnoha dalších institucí potvrzují, že hudební paměť je jednou z nejdolnějších částí naší mysli. Pacienti s pokročilou Alzheimerovou chorobou, kteří již nejsou schopni verbální komunikace, si často dokážou bezchybně vybavit texty písní ze svého mládí. Děje se tak díky tomu, že zpěv aktivuje obrovské množství mozkových center naráz. Zatímco levá hemisféra zpracovává text a rytmus, pravá hemisféra se zase stará o melodií a emoce. Motorická kůra pak ovládá dýchání a svaly hlasového ústrojí. Tento „celomozkový trénink“ vytváří nové neurální cesty a doslova posiluje kognitivní schopnosti. Výzkum publikovaný v Journal of Alzheimer's Disease ostatně uvádí, že pravidelné zpívání zlepšuje náladu, orientaci a krátkodobou paměť u seniorů mnohem účinněji než pouhý poslech hudby.

Podle několika výzkumů má zpěv na naše tělo podobné pozitivní dopady, jako kdybychom šli sportovat. Jak naznačila jedna studie, zpěv, spolu s různými hlasovými cvičeními, která používají trénovaní zpěváci ke zdokonalení tónu a rytmu, je pro srdce a plíce srovnatelnou zátěží jako chůze mírným tempem na běžecském pásu.

S tím, jak objevujeme mechanismy, kterými zpívání pomáhá našemu zdraví, vyvstává ale i otázka, proč tyto pozitivní přínosy existují. Podle některých antropologů jsou za tím hluboce zakořeněné důvody. Domnívají se, že naši hominidní předkové zpívali ještě předtím, než se naučili mluvit, a pomocí vokálních projevů napodobovali zvuky přírody. To mohlo hrát klíčovou roli ve vývoji komplexní sociální dynamiky a rituálů.

Říďte se tedy příkladem našich předků a nestyďte se občas si zabroukat ve sprše. Není důležité, že nemáte hlas jako operní hvězda. Vašemu tělu je jedno, jestli udržíte čisté C. Důležitý je fyzický akt tvorby zvuku, hluboký nádech a vibrace, které se šíří vaší hrudní kostí. Zpěv je evoluční dar, který nám pomáhá zůstat zdravými, propojenými s ostatními a – co je nejdůležitější – lidskými.

Petr Kain
šéfredaktor týdeníku Ekonom

ni, nebo falešně ve sprše –, uvádíme do pohybu komplexní kaskádu biochemických procesů, které doslova opravují naše tělo.

Jedním z nejpřesvědčivějších důkazů o fyzickém dopadu zpěvu je studie vědců z Univerzity Johanna Wolfganga Goetheho ve Frankfurtu, publikovaná v časopise Journal of Behavioral Medicine.

Výzkumníci analyzovali krev profesionálním sboristům před hodinovým nácvikem Mozartova Requiem a po něm. Jak se ukázalo, koncentrace imunoglobulinu A – protilátky, která chrání sliznice a bojuje proti infekcím horních cest dýchacích – se po zpěvu dramaticky zvýšila. Zajímavé je, že když sboristé hudbu pouze pasivně poslouchali, na imunitu to vliv nemělo – ale snížila se jim hladina stresového hormonu kortizolu.

Poslech hudby je tedy relaxační, ale zpěv samotný navíc posiluje imunitu. Existují pro to různá vysvětlení. Z biologického hlediska se předpokládá, že zpěv aktivuje bloudivý nerv, tedy nejdelší nerv těla propojující mozek s klíčovými orgány, který je přímo spojen s hlasivkami a svaly v zadní části hrdla. Dlouhé a kontrolované výdechy při zpěvu také uvolňují endorfiny spojené s pocitem radosti a pohody. Zpěv též aktivuje širokou síť neuronů na obou stranách našeho mozku, což vyvolává

lektivu dokáže sblížit cizí lidi mnohem rychleji než jakákoliv jiná kreativní činnost (třeba psaní nebo malování). Vytváří se při něm totiž pocit souzářnosti, který byl pro naše předky otázkou přežití. Může za to oxytocin, často přezdívaný „hormon lásky“, který je klíčem k sociální vazbě a důvěře. Právě tenhle hormon náš mozek při zpěvu vyplavuje. Při sborovém zpěvu navíc dochází ještě k jednomu fascinujícímu úkazu – srdce zpěváků bijí v jednom rytmu. Zjistili to vědci z University of Gothenburg ve Švédsku, když si všimli, že u zpěváků ve sboru postupně dochází k synchronizaci srdečního tepu. Může za to melodická struktura písní a nutnost nadechnout se v určitých intervalech, které v podstatě diktují srdci jeho rytmus. Tento jev má podobný účinek jako jóga nebo hluboká meditace. Synchronizované dýchání snižuje krevní tlak a zlepšuje variabilitu srdečního tepu, což je klíčový ukazatel kardiovaskulárního zdraví a schopnosti těla zvládat stres.

Aby toho nebylo málo, zpěv má navíc úžasnou schopnost zmírňovat bolest. Endorfiny uvolňované během zpívání působí doslova jako přírodní léky proti bolesti, zatímco soustředěné dýchání a rytmická struktura mohou odvádět pozornost mozkem od nepříjemných pocitů. V lékařském prostředí se proto

gram začali využívat pacienti s dlouhodobým covidem-19, tak se již za šest týdnů zlepšila kvalita jejich života a zmírnily některé aspekty jejich dýchacích potíží.

Snad nejpozoruhodnějším přínosem zpěvu je to, že zřejmě pomáhá mozku zotavit se z poškození. Napříč světem vědci studují, jaký účinek má zpěv na osoby, které přežily rakovinu nebo mozkovou mrtvici, pro lidi s Parkinsonovou chorobou a demencí a pro jejich pečovatele. Z těchto pozorování vyplývá, že zpívání například zlepšuje schopnost pacientů s Parkinsonovou chorobou artikulovat, což je něco, s čím se v průběhu nemoci potýkají. Pozitivní vliv zpěvu na rekonvalescenci po těžkém poranění mozku ilustruje ostatně i příběh bývalé americké kongresmanky Gabrielle Giffordsově, která přežila střelbu do hlavy při pokusu o atentát v roce 2011. V průběhu mnoha let se Giffordsová znovu naučila chodit, mluvit, číst a psát, přičemž terapeuti využívali písně z jejího dětství, aby jí pomohli znovu získat verbální plynulost. Vědci použili podobné přístupy, aby pomohli lidem po mozkové mrtvici znovu získat řeč, protože zpěv může poskytnout hodiny a hodiny opakování potřebného k podpoře nové konektivity mezi oběma hemisférami mozku, která je

HISTORIE

Dubnová výročí středomoravského regionu

Před 110 lety - dne 1. dubna 1916 se narodil v Prostějově Miroslav HANÁK, numismatik a publicista.

V Olomouci žil od r. 1937. Publikoval v závodním časopisu ČSD a ve Stráži lidu Olomouc. Autor regionálních pověstí. Literární pozůstalost je uložena ve Vlastivědném muzeu Olomouc. Psal pod svým jménem i pseudonymem Jan Říha. V r. 1974 vydal knihu Povídky z Olomoucka. Spolu s kamarádem Richardem Hanzlíkem (1917-2000), který emigroval do Kanady, napsal román Lafayette, vězeň v Olomouci, který vyšel v Torontu (1991 a v Olomouci (1999)). Zemřel 6. 2. 1987 v Olomouci.

Před 100 lety - dne 2. dubna 1926 se v Čečejovicích u Košic na Slovensku narodil doc. JUDr. Miroslav LIBERDA, právník, děkan Právnické fakulty UP a vysokoškolský pedagog.

Studoval Obchodní akademii v Olomouci, kde r. 1945 maturoval. Doktorát obojího práva získal r. 1951 na UK v Praze. V l. 1965-71 pracoval na Generálním ředitelství VJH Sigma v Olomouci. Poté až do r. 1988 pracoval v Ostravě v pojišťovně. Od r. 1990 spolupracoval s UP, kde byl pověřen řízením přípravných prací v souvislosti se vznikem právnické fakulty a funkcí děkana fakulty. Vědecky a pedagogicky působil i v zahraničí, zvláště na právnických fakultách v Grazu, Curychu, Drážďanech, Petrohradě, Kyjevě, New Yorku a ve Washingtonu. Za jeho působení získala Právnická fakulta UP v r. 1996 prestižní cenu Hannah Arendt, udělovanou Koerberovou nadací. Zemřel 7. 1. 1998 v Olomouci. Ve stejném roce obdržel Cenu města Olomouce in memoriam.

Před 170 lety - dne 3. dubna 1856 se v Kutné Hoře narodil Richard NAVRÁTIL, chemik, asistent a později ředitel cukrovaru ve Velké Bystřici.

Otec Anny Navrátilové (1886-1969), spisovatelky a překladatelky, která užívala literární pseudonym Eva Jurčinová. Zemřel 31. 3. 1911 ve Velké Bystřici.

Před 270 lety - dne 4. dubna 1756 se narodil v Hranicích Josef Heřman Agapit GALLAŠ, moravský lékař, malíř a spisovatel.

Jeho otec byl řezbář a sochař podílející se na výzdobě kostelů. Studoval na piaristickém gymnáziu v Lipníku nad Bečvou, odkud odešel do Olomouce, kde studoval bohosloví. Po dvou letech opustil školu a odešel do Vídně, kde studoval uměleckou akademii. Zabýval se krajinnářstvím a figurální malbou. Kvůli nemoci musel studia ukončit a začal se zabývat ranhojčstvím. V r. 1786 byl jmenován vrchním lékařem u generálního štábu a přidělen k císařovu generálnímu štábu. Získal si oblibu a uznání u císaře Josefa II., který ho pověřil funkcí tajného inspektora vojenských nemocnic. V této těžké službě onemocněl a byl nucen požádat už v pětácti letech o penzionování. Vrátil se do rodiště, kde žil až do smrti 15. 2. 1840. Literárně začal tvořit až ve 40. letech.

Před 125 lety - dne 11. dubna 1901 se v Doloplazích u Olomouce narodil JUDr. Josef STÝSKAL, právník a pedagog.

V r. 1921 maturoval na Arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži a poté tři roky studoval teologickou fakultu v Olomouci. V r. 1925 odešel studovat do Brna na právnickou fakultu, kde promoval v r. 1929. Zprvu pracoval u soudu v Brně a na zemském úřadu, v r. 1931 nastoupil na olomoucký magistrát. Po okupaci v r. 1939 byl předčasně penzionován a od r. 1940 působil v advokátní kanceláři. Krátce učil na Obchodní škole Pöttingea hospodářsko-právní předměty a němčinu. Koncem války byl totálně nasazen. V r. 1946 se vrátil na olomouckou radnici, kde působil až do odchodu do důchodu v r. 1961. Od r. 1945 byl členem ROTARY klubu, Klubu přátel výtvarného umění a jiných kulturních uskupení. Koncem let 60. l. spolupracoval s UP na přípravě Academia filmu. Publikoval v odborném a celostátním tisku k odborným otázkám. Zemřel 1. 2. 1977 v Olomouci.

Před 100 lety - dne 11. dubna 1926 se v Brně narodil doc. PhDr. Libor PECHA, CSc., vysokoškolský pedagog a spisovatel.

R. 1950 absolvoval učitelské studium filozofie a ruštiny na MU, r. 1952 složil rigorózní zkoušky u profesora Otakara Chlupa. Zprvu učil v pohraničí na severu Moravy, v l. 1955-58 působil ve Vzdácném ústavu pedagogickém v Brně. Na základě empirických výzkumů a studia v sovětských archívech vydal r. 1968 svou první monografii Makarenko a současná kolektivní výchova, kterou po dobových peripetiích obhájil r. 1980 na FF UK jako habilitační spis. V l. 1959-91 působil na katedře pedagogiky FF UP, kterou deset let vedl a kde přednášel teorii výchovy. Napsal řadu skript, odborných článků a knih. Zúčastnil se mnoha mezinárodních makarenkologických konferencí, většinou v SRN. Zemřel 24. 3. 2002 v Olomouci.

Před 15 lety - dne 11. dubna 2011 zemřel v Brně doc. Ladislav LAKOMÝ, herec, dabér, rozhlasový pracovník a vysokoškolský pedagog.

Pocházel z Náměště na Hané, kde se narodil 14. 11. 1931. Dětství strávil v Náměšti na Hané a v malé vesnici Loučka u Litovle. Asi čtyři roky pobývala rodina v Přerově. Již od dětství jevil zájem o divadlo, pro jeho umělecké směřování však rodiče neměli pochopení. V r. 1948 začal v Brně studovat Vyšší průmyslovou chemickou a tehdy také začal hrát s divadelními ochotníky, zároveň začal soukromě studovat základy herecké

práce. Po maturitě v r. 1952 na průmyslovce nakonec zahájil studia herectví v Brně na JAMU, absolutoria dosáhl v r. 1956. Po studiích získal angažmá v Divadle bratří Mrštíků (dnešní Městské divadlo Brno), kde působil v l. 1956-65. Jeho začátky jsou spojeny s postavami mladých hrdinů, které zosobnil například ve hrách Strýček Váňa, Jak je důležité mít Filipa nebo Manon Lescaut. Překvapivě ale dostal i příležitosti neadekvátní svému věku (Maryša, Jan Hus). V mezičase krátce hrál ve Státním zájezdovém divadle v Praze (1960). V r. 1965 změnil působiště, ale jen v rámci Brna, přešel na scénu Státního divadla (dnešní Národní divadlo Brno), kde pak strávil více než třicet let. V l. 1967-68 byl krátce šéfem činohry Slovákého divadla v Uherském Hradišti, tehdy také přišla nabídka z Národního divadla v Praze, jednání ale skončilo na půli cesty, takže zůstal již natrvalo spojen s Brnem. Na scéně největšího brněnského jeviště odehrál více než stovku stěžejních rolí domácího i světového repertoáru (Maryša, Král Krysa, Idiot, Car Fjodor, Ivanov, Dvanáct rozhněvaných mužů), více než sto padesát repríz v průběhu pěti let spojených s velkým úspěchem představovala hra Komedie o umučení a slavném vzkříšení Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista. V r. 1991 odešel do penze, na scéně brněnského Národního divadla ale vystupoval nadále pohostinsky. Vyučoval na JAMU v Brně, v r. 1990 byl jmenován docentem. Jeho filmografie (1962-2008) obnáší více jak osmdesát titulů. V r. 1998 získal Cenu Františka Filipovského za celoživotní mistrovství v dabingu. Daboval Maraise a Delona. Často účinkoval v rozhlase a jezdil také do Olomouce, aby zde promlouval svou hanáčtinou. Do rodiště se taky vracel, měl zde rodinný domek a plno příbuzných, protože ač byl jedináček měl hodně bratřanců a sestřenic.

Před 80 lety - dne 13. dubna 1946 zemřel v Olomouci akademický malíř František HOPLÍČEK, organizátor výtvarného života na Moravě, sportovec.

Pocházel z hanáckého selského rodu. Narodil se 23. 4. 1890 ve Zvoli u Zábřeha. Výtvarné nadání u něj rozpoznal už na obecné škole učitel Jakub Lolek (1845-1917), který učil ve Zvoli v l. 1888-1905. První lekce z kreslení získal od prof. O. Lochmanna na reálce v Litovli, kde maturoval v r. 1907. Poté odešel do Prahy na Akademii výtvarného umění, kde studoval především figurální malbu. Po studiích trvale žil a tvořil v Olomouci. První soubornou výstavu měl už v r. 1910 v Litovli. Delší studijní pobyty absolvoval ve Vídni a v Antverpách. Od r. 1914 byl členem Sdružení výtvarných umělců moravských v Hodoníně, jehož členové se snažili navazovat na tradice

národopisné se smyslem pro lyrickou bezprostřednost. Několik let vedl i jeho časopis Umělecké listy. V Olomouci se podílel na založení Klubu přátel umění. Maloval portréty, krajiny a žánrové výjevy se smyslem pro hanácký folklór. Vedle obrazů a grafiky se sociálními náměty z prostředí venkova se věnoval i práci člověka v krajině na Hané, v podhůří Jeseníků i Dražanské vrchoviny. Obecné uznání se mu dostalo jako portrétistovi. Zajímal se též o malby nástěnné a sgrafita i návrhy na exlibris, sportovní diplomy, plakáty, pohlednice a řady různých námětů v oblasti užitého umění. Inspiroval se také sportem. Od mládí aktivně hrál hokej, zajímal se o atletiku. Od r. 1909 sportoval v SK Slavia jako všestranný vrhač. V r. 1917 se stal mistrem země Koruny české a v l. 1919-20 byl mistrem ČSR v hodů diskem. Jako jeden z prvních českých umělců se věnoval sportovní tematice. Jeho obraz Běžci u cíle s názvem Finish byl odměněn medailí v umělecké části olympiády v Los Angeles v r. 1932. Závodil do r. 1939. Vlastní malířskou školu založil v Olomouci v r. 1928. Velký úspěch měla jeho souborná výstava ve Vsetíně v r. 1945.

Před 110 lety - dne 14. dubna 1916 se narodil v Heršpicích u Slavkova František BŘÍZA, ředitel Městské knihovny ve Šternberku.

Na místo nastoupil v r. 1945. Zprvu pracoval jako úředník okresního soudu. Do knihovny nastoupil v r. 1960 a ve funkci ředitele pracoval až do odchodu do důchodu, tedy šestnáct let. O činnosti knihovny psal do knihovnického tisku v regionu. Poté pracoval v Okresním pedagogickém středisku v Olomouci, kde do r. 1982 zpracovával knižní fond. Ve Šternberku založil Sbor pro občanské záležitosti, kde byl dlouhodobým členem. Ve volném čase se plně věnoval zahrádce a byl aktivně činný ve Svazu zahrádkářů. Pěstoval ovoce a sbíral a upravoval samorosty. Zemřel 31. 10. 2004 ve Šternberku.

Před 35 lety - dne 15. dubna 1991 zemřel v Olomouci RSDr. Zdeněk MIČKA, kulturní a politický pracovník.

Narodil se 21. 7. 1927 v Kopřivnici. Studoval gymnázium ve Valašském Meziříčí, za války byl totálně nasazen na letišti v Prostějově a po osvobození žil s rodiči v Mořkově. Když se v r. 1953 oženil, pracoval ve státní správě v Novém Jičíně, Ostravě, Frenštátě a Olomouci. V průběhu let dále vystudoval vysokou školu v Praze. V r. 1969 byl vyloučen ze strany a zbaven všech funkcí. V l. 1970-90 pracoval v olomoucké okresní knihovně. Od r. 1974 byl pověřen výstavbou a estetizací knihoven v okrese. Úzce spolupracoval s Ing. Arch. Jiřím Procházkou (1913-89), významným scénografem Divadla Oldřicha Štíborna a architektem kulturních institucí. Nesměl publikovat v celostátním tisku, ale jeho články najdeme v odborných časopisech: Čtenář, Čítatel, Z knihovnické praxe a Naše knihovna. V r. 1990 byl plně rehabilitován, ale pracovní poměr mu byl ukončen koncem téhož roku. O víkendech jezdil do milovaného Mořkova, kde byl i pohřben.

Před 85 lety - dne 16. dubna 1941 se narodil v Kroměříži Mgr. Emil Jan HAVLÍČEK, kněz, literární kritik, překladatel a publicista.

Po absolvování Husovy čs. bohoslovecké fakulty v Praze byl farářem v Hosticích a Hanušovicích na Šumpersku. Od r. 1971 pracoval jako dělník v Prefě Postřelmov a potom na poště v Šumperku, podílel se v utajení na církevních aktivitách a publikoval pod pseudonymem v církevním tisku. V l. 1990-2006 pracoval v Odborovém svazu zaměstnanců poštovních, telekomunikačních a novinových služeb, byl členem Sněmu ČMKOS a zástupcem šéfredaktora odborového časopisu PTN Echo. Zároveň působil jako výpomocný duchovní v Olomoucké diecézi Církve čs. husitské. V r. 2008 byl oceněn čestným uznáním za dlouholetou duchovní činnost ve Štitech, o rok později jmenován významnou osobností Rudy nad Moravou. Nyní je opět farářem v Hosticích a je členem církevního zastupitelstva. Podílel se na publikaci ČSSD Náboženství a sociální společnosti, časopisecky publikoval řadu odborných prací, časopisecky i knižně rovněž překlady poezie a prózy ze slovanských jazyků. Mgr. Emil Jan Havlíček byl členem Obce překladatelů. Zemřel 26. 4. 2012 v Rudě nad Moravou.

Před 35 lety - dne 16. dubna 1991 zemřel v Olomouci Rudolf POGODA, novinář, kritik, dramaturg, kulturní pracovník a zakladatel Divadla hudby a poezie v Olomouci.

Pocházel z Kroměříže, kde se narodil 10. 3. 1922. Do Olomouce se přestěhoval s rodiči v pol. 30. l. Maturoval na České reálce v r. 1941. Poté byl totálně nasazen. V r. 1945 vstoupil jako mladý nadšený redaktor do KSČ a působil v periodiku Stráž lidu. Publikoval zde zejména recenze na divadelní představení a mapoval koncerty Moravské filharmonie. Jako mladý perspektivní kádr byl záhy dosazen do funkce zástupce šéfredaktora. Psal občas i úvodníky. V r. 1955 byl ze dne na den odvolán z funkce a ze strany vyloučen. Pracoval pak čtyři roky jako dělník v n. p. Prefa. Hned poté byl s velkou slávou zase do partaje přijat. I při této profesi se ve volném čase věnoval zakládání divadelních, loutkových a recitačních souborů na střední Moravě i v oblasti bývalých Sudet. V Olomouci stál u zrodu Klubovny hudby a poezie, která sídlila na Kolárově náměstí a v r. 1966 se přestěhovala do Domu armády. Zřizovatelem klubovny byla Lidová konzervatoř Okresního domu Osvěty, kde od r. 1966 pracoval jako vedoucí programového oddělení. Pozitivní výsledky tohoto uskupení vedly k rozhodnutí zřídít v Olomouci Divadlo hudby a poezie. Jeho vybudováním byl pověřen Rudolf Pogoda, jemuž se podařilo získat prostor v objektu Denisova 47, který byl adaptován podle projektu Ing. arch. Jiřího Procházky (1913-89). Divadlo hudby bylo slavnostně otevřeno 24. října 1968. V r. 1969 byl vyškrtnut z KSČ a zbývající čas do odchodu do penze, tedy do r. 1982, dožil v kanceláři Okresního kulturního střediska v Olomouci. Organizoval Filmový klub, redigoval filmový bulletin a vybudoval odbornou knihovnu a dokumentární archiv. Byl také členem organizačního štábu Academia filmu Olomouc.

Před 80 lety - dne 17. dubna 1946 zemřel v Bílé Lhotě Quido RIEDEL, dendrolog česko-německého původu a předseda zemského spolku pro chov koní ve Slezsku.

Pocházel z Bílé Lhoty u Litovle, kde se narodil 7. 2. 1878. Byl vnukem Jana Riedela, který r. 1870 koupil panství Bílá Lhota a budoval park kolem svého sídla. V parku rostlo na 500 druhů stromů. Nejvýznamnější osobou pro vznik Arboreta v Bílé Lhotě byl jeho vnuk Quido, který od útlého dětství se věnoval pěstování různých druhů rostlin. Už v patnácti letech vytvořil skalku pod staletými duby. Na dvacet let odešel pracovat do Nového Dvora u Opavy, kde vybudoval další arboretum. Do rodiště se vrátil v r. 1926 a přetvořil park ve sbírku exotických i domácích dřevin. Po jeho smrti park chádl, až v r. 1965 park převzalo Vlastivědné muzeum v Olomouci, které ho otevřelo pro veřejnost v r. 1968. Nyní slouží jako romantické místo pro svatby, koncerty i jiná kulturní pořady.

Před 75 lety - dne 17. dubna 1951 se v Olomouci narodil Petr JOCHMAN, výtvarník, historik umění a vysokoškolský pedagog.

V r. 1969 maturoval na Slovanském gymnáziu v Olomouci. V l. 1970-75 studoval na FF UP výtvarnou teorii a výchovu. Svůj talent prezentoval na samostatných výstavách v Kroměříži (1978), na Sovinci (1985), v Olomouci (1987, 1991). V r. 1990 vystavoval také v Drážďanech. Od r. 1991 působí na Katedře výtvarné výchovy PdF UP.

Jubilujícímu umělci přejeme hodně zdraví, štěstí a trvalou přizeň Múz!

Před 75 lety - dne 18. dubna 1951 se v Olomouci narodila Bronislava MILLÁ, roz. BEČÁKOVÁ, propagátorka kroje a lidové kultury Hané, významná Osobnost Moravy (2019).

S rodiči žila ve Velké Bystřici, od r. 1957 v Uničově, kde chodila do ZŠ. V r. 1965 se rodina vrátila opět do Velké Bystřice. Studovala Střední ekonomickou školu v Olomouci a po maturitě pracovala v n. p. Moravia Mariánské Udolí. Po několika letech získala místo na OÚ ve Velké Bystřici, kde dělala matrikářku a organizovala svatební obřady. Od

dětství se zajímala o krásu lidového kroje i lidové zvyky, a tak není divu, že v r. 1976 stála u zrodu souboru Haná ve Velké Bystřici, kde tancovala. V l. 1983-2003 vedla soubor Slaměnky. Lidové zvyky Hané přivedla zpět do života. Ve spolupráci se spisovatelkou Helenou Lisickou a dalšími odborníky z Moravy propagovala až do r. 2009 hanácký lidový tanec. Zajímala se o správnou historii lidového kroje a založila ve Velké Bystřici Slavnost kroje, aby každým rokem o slavnostech Lidového roku ve Velké Bystřici se uváděla pravá součást kroje. Naučila se paličkovat, aby mohla vyrábět ozdobné límce. Studovala i tvorbu zvykoslovného pečiva. Jak organizovala svatby podle lidových zvyků Hané, tak se snažila, aby se vrátil onen pravý lidový rituál svatebního koláče, což byl nejedlý umělecký kus, který musel být u každé svatby a poprvé byl představen veřejnosti v r. 1992 v rámci festivalu Lidový rok ve Velké Bystřici. Postupem let zhotovila svatební koláč nejen pro četná muzea na Moravě, ale také pro Národní muzeum v Praze. V r. 2000 upekla a instalovala 2 koláče v Paříži na výstavě věnované lidovému obřadnímu pečivu v Evropě. Byl to koláč vysoký 120 cm, nesměl být menší, vážil 40 kg, obsahoval 500 holubiček a jeho příprava trvala přes 70 hodin. Paní Millá napsala knihu Hanácký svatební koláč (2024). V r. 2021 spolu s etnoložkou Markétou Hnilicovou z Kroměříže napsala úžasnou knihu Hanácký lidový oděv. O knize se říká, že je to jednoduší slabikář hanáckých krojů podle oblasti. V r. 2019 byla nominována na Osobnost Moravy. Jubilantka připravuje přednášky pro děti i zájemce o lidovou kulturu po celé Moravě. Její zájem a láska k lidové kultuře je opravdová, protože tak byla vychovávána od útlého dětství. Slyšet její vyprávění o historii rodiště či hanáckých lidových zvyčích je něco tak úžasného, že to pro posluchače je nezapomenutelný zážitek.

Jubilantce přejeme hodně zdraví a sil k předávání regionálního dědictví těm nejmladším, aby její životní lásky se mohly rozvíjet i nadále!

Před 140 lety - dne 20. dubna 1886 se narodila v obci Studeněves u Slaného Eva JURČINOVÁ, roz. Anna NAVRÁTILOVÁ, česká spisovatelka a překladatelka.

Mládí prožila ve Velké Bystřici. Po smrti tatínka v r. 1911 přesídlila s maminkou do Prahy. Od mládí se pokoušela o literární tvorbu. První prózu zveřejnil přítel jejího tatínka redaktor Moravské Orlice J. Merhaut v r. 1906. Byl to koláč vysoký 120 cm, nesměl být menší, vážil 40 kg, obsahoval 500 holubiček a jeho příprava trvala přes 70 hodin. Paní Millá napsala knihu Hanácký svatební koláč (2024). V r. 2021 spolu s etnoložkou Markétou Hnilicovou z Kroměříže napsala úžasnou knihu Hanácký lidový oděv. O knize se říká, že je to jednoduší slabikář hanáckých krojů podle oblasti. V r. 2019 byla nominována na Osobnost Moravy. Jubilantka připravuje přednášky pro děti i zájemce o lidovou kulturu po celé Moravě. Její zájem a láska k lidové kultuře je opravdová, protože tak byla vychovávána od útlého dětství. Slyšet její vyprávění o historii rodiště či hanáckých lidových zvyčích je něco tak úžasného, že to pro posluchače je nezapomenutelný zážitek.

Před 155 lety - dne 21. dubna 1871 se v Dubu na Moravě narodil Vojtěch ŘÍHOVSKÝ, známý pod jménem V. Ř. DUBSKÝ, hudební skladatel a učitel.

Jeho rodina z otcovy i matčiny strany byla hudebně založená a otec i děd byli učitelé a ředitelé kůru v poutním chrámu Panny Marie v Dubu. Studoval německou reálku ve Šternberku a v Olomouci a poté odešel do Prahy na techniku, ale jeho zájem o hudbu byl silnější. V l. 1887-89 absolvoval varhanní školu, a pak dva roky operní a pěveckou školu. V r. 1892 se vrátil do rodiště a pomáhal otcovi na kůru. O deset let později odešel do Chrudimi, kde se stal ředitelem kůru a současně zde byl i učitelem hudby na soukromém ústavu učitelském. Aktivně se věnoval hudbě, hrál na klavír, housle, violu a působil zde i jako sbormistr. V r. 1914 odešel do Prahy, kde se stal ředitelem kůru u sv. Ludmily na Vinohradech, do r. 1930 sbormistrem arcibiskupského semináře a za války pianistou 2. pěšího pluku. Jako hudební skladatel debutoval v r. 1887, kdy složil první skladbu. Napsal na 30 latinských mší, 10 českých a přes 100 skladeb katolické chrámové hudby. Upravoval též lidové zpěvy z Moravy, skládal písně pro mužské sbory a jeho skladby vycházely v Olomouci v nakladatelství R. Prombergra. Velký ohlas měla jeho sbírka hanáckých písní, která vyšla pod názvem Vzpomínky na rodný kraj. Zemřel 15. 9. 1950 v Praze.

Před 70 lety - dne 22. dubna 1956 se narodila v Novém Jičíně PhDr. Stanislava KOVÁŘOVÁ, archivářka, historička, knihovnice, spoluautorka naučných publikací z oboru.

Po maturitě na gymnáziu ve Frenštátě pod Radhoštěm studovala FF UP v Olomouci, obor historie a němčina. Promovala v r. 1980. Poté do r. 1986 působila v Ústřední knihovně FF UP, v l. 1986-91 na Katedře historie FF UP a od r. 1991 v Zemském archivu v Olomouci. Spolupracovala s nakladatelstvím ALDA. Byla spoluautorkou řady knih, historických příruček v počtu 17 titulů. Z oblíbených knih: Pranostiky pro každý den (2001); Laureáti Nobelovy ceny za mír (1998); Osobnosti českých dějin (1995); Dějiny města Příbora (2002); Proč se říká (2000); Nauka o historických pramenech (2005). Zemřela 12. 4. 2023 v Olomouci.

Před 70 lety - dne 22. dubna 1956 zemřel v Praze, v nemocnici na Bulovce pod cizím jménem Msgre prof. PhDr.h.c Jan ŠRÁMEK, katolický kněz a politik, který byl tajně za asistence StB pochován do hrobu své matky ve Velkém Týnci.

Narodil se v Grygově v malozemědělské rodině dne 11. 8. 1870. Protože ve třech letech mu zemřel otec, postarali se o jeho vzdělání kněží, kteří jej dali vystudovat. V r. 1888 maturoval na Arcibiskupském gymnáziu v Kroměříži a poté absolvoval teologickou fakultu v Olomouci, kde byl vysvěcen na kněze v r. 1892. Zprvu kaplanoval v Novém Jičíně, pak byl administrátorem v Životičích u Opavy a kaplanem ve Všebovicích u Kroměříže. V r. 1902 odešel do Brna, aby se věnoval politicko organizační práci. V r. 1919 sjednotil křesťanské proudy v Čsl. stranu lidovou. Organizoval křesťansko sociální hnutí na Moravě. V l. 1921-39 vykonával ministerské funkce ve všech vládách. Souběžně byl v období L. 1919-38 a 1945-48 předsedou ČSL. Po „Mnichovu“ emigroval: zprvu do Francie, poté do Velké Británie. Po uznání Čs. exilové vlády se stal jejím předsedou. Funkci vykonával do r. 1945. V l. 1945-48 byl náměstkem předsedy vlády, dne 20. 2. 1948 podal demisi. V březnu 1948 byl zadržen při pokusu o odchod do zahraničí a až do své smrti byl komunisty internován. V r. 1991 byly jeho ostatky exhumovány a dne 12. 10. 1991 uloženy se všemi poctami do hrobu na Velehradě.

Před 25 lety - dne 22. dubna 2001 zemřel v Praze Stanislav OSTRE-ZI, básník, skladatel.

Pocházel z Přerova, kde se narodil 23. 11. 1923. Maturoval na Obchodní akademii v rodišti r. 1944. Později studoval PdF UP v Olomouci. Hudební vzdělání získal u Vladimíra Machálka v Přerově. Literární začátky si odbyl v brněnských Moravských novinách, v l. 1945-48 byl šéfredaktorem časopisu Slovanský svět, v l. 1968-69 vedl trampský časopis Pacific expres. V r. 1946 vydal sbírku básní Slzy na vavřínech. V l. 1949-56 vedl vlastní taneční orchestr, v němž našel uplatnění i jako autor hudby a textů. Jeho první profesionální nahrávku byl slowfox O. Blahy Knížka pohádek natočený r. 1955 orchestrem M. Foreta v Brně. Od té doby se autorsky podílel na realizaci více než 200 písní, z nichž největšího ohlasu dosáhly Hezkej Bill, Perly na hedvábí (1959), Pod irským nebem (1965), Si, si signorina (1965), Valčík na rozloučenou (1965), Znovu žít (1964). Později se věnoval tvorbě písní pro děti (Kluci já mám starosti, Slunce v trávě) a textům k lidovkám. V soutěži Hledáme písničku pro všední den byly oceněny jeho tituly Tik, tak; Ve dvou. V r. 1968 byl oceněn zlatou medailí SČSKU J. Fučíka za propagaci a popularizaci písní mezi mládeží. Na svém kontě má řadu gramofonových desek lidových písní, které otextoval, např. Bojané - Nezapomenutelné písně a melodie (1977-97). Bojané - Jubilejní 40 (1999), polka Marcela Hezkej Billy 168 (1965, nostalgický čundr zpěvník), Majzl polka Dambořanka v kraji vinohradů - píseň Až mi můj prstýnek dáš ad. Jako textař lidových písní užíval jméno Slávek Ostrezi.

Před 105 lety - dne 23. dubna 1921 se narodil v Loučanech Ing. Vojtěch KOHOUTEK, ekonom, vlastivědný pracovník, kronikář a redaktor regionálních tisků.

Po maturitě na střední škole v Olomouci absolvoval VŠE v Praze. Od r. 1949 působil v Olomouci. Mezi jeho koníčky patřil zájem o dějiny rodiště a okolních obcí. Byl redaktor časopisu Loučany/Náměšť na Hané a taky členem výboru Společnosti přátel Náměště a okolí. Autor publikací o obci Loučany na Olomoucku a publikace Loučany 1141-2001. Zemřel 2. 9. 2010 v Olomouci.

Před 95 lety - dne 23. dubna 1931 se narodil ve Vísce u Litovle Oldřich PRUCEK, typograf a odborný učitel.

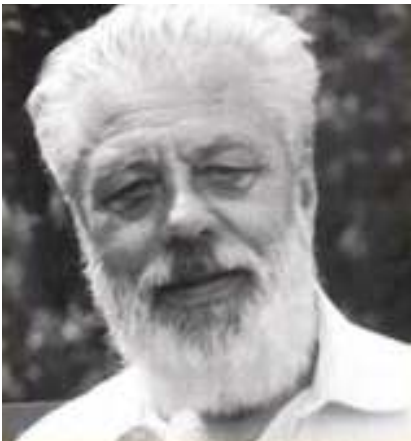
Měšťanskou školu vychodil v Litovli a poté se od r. 1945 učil sazečem ve firmě Vaverka. V r. 1950 odešel do Olomouce a pracoval v sazárně Moravských tiskařských závodů. O sedm let později se stal mistrem sazárny. Při zaměstnání vystudoval Střední průmyslovou školu grafickou v Praze a od r. 1970 učil na Středním odborném učilišti Kosinově ulici v Olomouci a v Závodní škole práce polygrafickým předmětům. V jeho péči vyšla kniha Jak zadávat rukopis do tiskárny a kolibří vydání bibelotu Sedmá velmoc a kniha (1972), která se stala vyhledávanou kuriozitou. (Uložena je ve Vědecké knihovně Olomouc) V 80. l. spolupracoval s pedagogy olomoucké univerzity při vydávání bibliofilii, učebnic a sborníků. Zemřel 19. 1. 2003 v Horce nad Moravou.

Před 45 lety - dne 24. dubna 1981 zemřel v Olomouci PhDr. František TVRDOŇ, pedagog, divadelní ochotník a aktivní člen VSMO.

Pocházel z Olomouce, kde se narodil 26. 3. 1913. Od čtrnácti let se staral o zajištění rodiny, protože jeho otec pobýval na práci v Argentině, ale jeho výdělky nestačily k obživě. Mladý František pracoval v cihelně, jako noční hlídač ve stavební firmě a ve dne se učil stavebnímu řemeslu. Po skončení vojenské služby studoval olomoucký učitelský ústav, kde maturoval v r. 1941. Po válce složil maturitní zkoušku na reálce a r. 1946 i na gymnáziu a poté studoval vysokou školu. V r. 1948 složil učitelské zkoušky a učil na Slovanském gymnáziu, kde se v r. 1954 stal ředitelem. Po politických prověrkách v r. 1958 byl nucen odejít na dva roky do výroby. Pracoval v Pozemních stavbách Olomouc a dálkově studoval stavební průmyslovou školu, kterou absolvoval v r. 1963. V r. 1973 odešel do důchodu. V 50. l. se aktivně věnoval ochotnickému divadlu. Byl členem Volánkové jednoty divadelních ochotníků besedních, kde pracoval i ve výboru. Aktivně se též podílel na činnosti historické a národopisné sekce VSMO.

Před 120 lety - dne 25. dubna 1906 se v Lipníku nad Bečvou narodil PhDr. Jaroslav KANYZA, pedagog, prozaik a sběratel lidových pověstí.

Narodil se v rodině pekaře. Děťství prožil v Týně nad Bečvou, kam se jeho rodiče přestěhovali. Reálné gymnázium studoval v rodišti, a rok před maturitou odešel na klasické gymnázium do Kroměříže, aby se zdokonalil v latině. Maturoval zde v r. 1926. Po studiích francouzštiny a češtiny v Brně pokračoval ve studiu na FF. Poté krátký čas působil v brněnské univerzitní knihovně a v l. 1933-41 pedagogicky působil na gymnáziu v Lipníku nad Bečvou. V l. 1941-43 učil v Přerově, ale byl propuštěn a poslán na nucené práce do Polska, odkud uprchl. Později byl zaměstnán v tiskárně. Po ukončení 2. sv. války působil několik let v brněnském a ostravském rozhlasu. Od r. 1949 stál u samotných začátků rozhlasového studia v Olomouci. V r. 1951 se přestěhoval do Olomouce, kde se stal ředitelem Krajského vlastivědného muzea. V r. 1953 získal doktorát z pedagogiky. Po reorganizaci muzea odešel učit na ZŠ do Velké Bystřice a v l. 1958-70 učil na Gymnáziu v Olomouci-Hejčíně. Poté odešel do důchodu. Jeho další činnost byla obsáhlá. Aktivně vystupoval v pěveckých souborech. Byl znalcem národopisu, zejména Záhoří. Psal povídky, básně, životopisy kulturních pracovníků, romány. Devět pověstí o hradě Helfštýně a jeho okolí vyšlo v knize Helfštýnské pověsti, ilustrované Jeronýmem Gmelou (1959). V r. 1961 vydal román V městě kardinálově, v němž líčí pobělohorskou dobu v rodném Lipníku. Byl spoluautorem Knihy o Lipníku nad Bečvou, kde napsal úvodní báseň Rodnému městu. O lipenském rodáku a mecenáši Janu Neffovi napsal studii Báseň a pravda.

Své práce, v nichž zachycoval především minulost svého rodného kraje, uveřejňoval v nejrůznějších časopisech a sbornících. Věnoval se historickému místopisu, stál u zrodu ediční činnosti olomouckého muzea. V r. 1972 se autorsky podílel na vydání knihy 700 let obce Štěpánova. Publikoval v regionálním tisku. Příležitostně pod značkou - jkz. Jeho články z historie Lipenska najdeme na stránkách Záhořské kroniky (1937-1938), Lipenského kulturního kalendáře (1973, 1979), Kdy, kde, co v Olomouci aj. Vytvořil dílo pozoruhodné šíře obsahující kolem 150 titulů. Zemřel 12. 6. 1982 ve Šternberku. Pohřben byl v rodišti.

Před 165 lety - dne 27. dubna 1861 se v Hlučově na Prostějovsku narodil Jan VYHLÍDAL, vlastenecký kněz, sběratel národopisu a spisovatel.

Studoval Slovanské gymnázium v Olomouci, ale zkoušku dospělosti složil na gymnáziu v Rychnově nad Kněžnou (1880). Po maturitě se do Olomouce vrátil a studoval na bohoslovecké fakultě. Po vysvěcení v r. 1886 působil jako kaplan a farář v různých místech Moravy. Zprvu ve Velké nad Veličkou, v Dobromilicích na Hané, v Jaktarži u Opavy, v Hulíně, v Lobodicích, ve Švábenicích. Nakonec byl ustanoven děkanem ve Vyškově, kde zemřel 18. 6. 1937. Ve všech svých působitích se usilovně věnoval národopisné a vlastivědné činnosti. Svě poznatky publikoval zprvu časopisecky a později knižně. Jeho knižky lidové beletrie, soubory povídek, pohádek, národopisných črt a studií představují více než 20 svazků, často psaných v dialektu. První pojednání o krojích publikoval už v r. 1887 do časopisu VSMO. V l. 1890-98, kdy působil ve Slezsku, psal do Věstníku Matice opavské, spolupracoval s Františkem Slámu (1850-1917), v jehož Slezské kronice publikoval v r. 1893 Slezské pohádky a pověsti a o rok později národopisnou studii Slezská svatba. Mezi nejznámější knihy patří Obrázky z mého hanáckého alba (1908) a cyklus Pod hanáckou oblohou I.-IV. (1924-1929). Připomeňme i národopisné črty Rok na Hané (1906), Malůvky z Hané (1909) a sbírku her, říkadel a hádanek Hanácké děti (1909).

Před 60 lety - dne 27. dubna 1966 s v Olomouci narodil Richard PACHMANN, hudební skladatel, zpěvák, malíř, spisovatel a klavírista.

Od šesti let se vzdělával v hudbě a malování v LŠU. Maturoval na Slovanském gymnáziu a poté studoval obchodní fakultu VŠE v Praze, následně v l. 1989-94 Konzervatoř Jaroslava Ježka v Praze u Stanislava Jelínka, obory skladba a zpěv. Mezi jeho prvotiny lze počítat píseň Pro Mozarta (1991). V r. 1993 uskutečnil koncertní turné po USA, jehož součástí byla účast na hudebním kongresu ve Springfieldu (stát Massachusetts) a spolupráce s orchestry a sbory v USA. V následujících letech koncertoval v pražském Klementinu, na Křižovické fontáně v Praze, po celé České republice i v zahraničí. Natočil řadu hudebních nahrávek, napsal hudbu k divadelní hře Nesmrtelný příběh (v r. 1995 hráno v Karlových Varech), k muzikálu Babička (2000) a filmu Začátek světa (2000). Je autorem hudby a textů k muzikálu Baron Prášil (2002). Vystavuje své obrazy v ČR, Slovensku, Holandsku a Belgii, koncertuje s vlastní skupinou PProjekt. Napsal skladby pro Newtown Symphonic Orchestra (New York, USA), pro MMC Chöre (New Jersey, USA), Evu Pilarovou i jiné. Jeho CD Scarabeus bylo v r. 1996 použito jako oficiální dar Českého olympijského výboru na Olympijských hrách v Atlantě. Podobně v následujícím roce bylo jeho CD Universe oficiálním darem delegace prezidenta Václava Havla v Izraeli. V r. 2004 napsal autobiografickou knihu Jak chutná bolest. A o pět let později vyšel titul Jak chutná život (2009). Oratorium Mistr Jan Hus (premiéra v r. 2005, v r. 2006 za něj na Mezinárodním festivalu Zlatá Praha obdržel Cenu Nadace Vize 97). V r. 2010 obdržel Cenu olomouckého kraje za význačný počín v oblasti soudobé hudby za projekt Missa Olomouensis. Oblíbený autor historických románů Útes (2011) a Notre Dame (2012), bezmála třiceti autorských CD a stovek olejomalb. V r. 2013 vyšla jeho kniha Kdokoliv, ve které na příběhu populárního hudebníka Michaela Mana poukazuje na alarmující rysy současné společnosti, resp. na to, jak může být nezdravá láska nebezpečná a do jaké míry jsou v době počítačů a mobilních telefonů hranice našeho soukromí křehké a lehce prolomitelné. Poslední kniha s názvem Tylda je románem podle skutečného příběhu z období 2. sv. války rodiny Pachmanových. Nový pořad jubilanta ke Dni památky obětí holokaustu a předcházení zločinům proti lidskosti, který si připomínáme 27. ledna, navazuje na příběh jeho prababičky Olgy z knihy Tylda a nese název Příběh kamene. Probíhá příprava jeho jedenácté knihy nazvané Vůle žít i krátkého dokumentárního filmu natáčeného v Estonsku v r. 2025, kde se vydal po stopách posledních chvil prababičky ve válečném roce 1942. V letošním roce se konala jeho výstava v Chebu a nesla název Reflexe.

Váženému jubilantovi přejeme hodně zdraví, štěstí a trvalou přizeň Múz!

Před 50 lety - dne 28. dubna 1976 zemřel v Olomouci doc. MUDr. Jiří BLATNÝ, CSc., lékař, významný odborník hematologie, vysokoškolský pedagog.

Pocházel z Jevíčka, kde se narodil 1. 11. 1929. Po studiích v Praze působil v l. 1956-76 na Lékařské fakultě UP v Olomouci v oboru vnitřního lékařství na II. interní klinice Fakultní nemocnice v Olomouci.

Před 60 lety - dne 30. dubna 1966 zemřel v Brně Josef JAKUBEC, hudebník a vysokoškolský pedagog.

Pocházel z obce Dolní Roveň u Jičína, kde se narodil 19. 8. 1896. Od patnácti let byl elémem vojenské hudby. První angažmá u divadelního orchestru získal v Českých Budějovicích. V l. 1920-34 členem orchestru olomoucké opery. Poté v l. 1934-38 působil v rozhlasovém orchestru Ostrava a pak přešel do Brna, kde působil v l. 1938-52. V l. 1924-26 se zdokonaloval u prof. Strobly ve Vídni a v l. 1945-47 v metodice u J. Fügera v Praze. Uplatnil se významně jako sólista, od r. 1942 jako člen Moravského dechového kvinteta. Od r. 1945 vyučoval na brněnské konzervatoři (řádně od r. 1952) a od r. 1950 na JAMU. Autor publikace Fagotová hlasivka, její důležitost, zhotovení a funkce.

Rubriku připravila Hana Ševčíková

ARCHEOLOGICKÁ AKTUALITA

Zapomenutý příběh natúfských šperků

Dlouho předtím, než lidstvo vyrobilo první hrncířský kruh nebo oselo první pole s obilím, formovaly se v krajině Levanty základy moderní lidské identity. V období, kdy se teprve rodily první vesnice, začali lidé v jihozápadní Asii využívat hlínu k účelům, které nebyly praktické, nýbrž hluboce symbolické. Mezinárodní tým archeologů pod vedením Laurenta Davina a profesora Leora Grosmana z Hebrejské univerzity v Jeruzalémě nedávno v časopise *Science Advances* zveřejnil objev, který zásadně přepisuje naše chápání historie. Odhalili totiž nejstarší známé hliněné ozdoby v regionu, čímž posunuli počátky symbolického využívání tohoto materiálu o tisíce let do minulosti.

Nalezený soubor čítá celkem 142 korálků a přívěsků, které před zhruba 15 000 lety vyrobili lovci a sběrači patřící ke kultuře Natufjců. Tito lidé byli světo-

Levanta je historicky klíčová oblast Blízkého východu (jižně od pohoří Taurus). V moderním pojetí sem řadíme především území těchto států – Izraele, Palestiny, Libanonu, Jordánska a Sýrie.

Levanta je jednou z nejdůležitějších kolébek lidské civilizace. Její historie je definována neustálým prolínáním kultur a obchodu. Právě zde začala neolitická revoluce (úrodný půlměsíc) – přechod k zemědělství a zakládání prvních měst (např. Jericho). Díky své poloze byla klíčovým obchodním uzlem mezi Mezopotámií, Egyptem a Řeckem. Je domovem fénické civilizace (vynálezci abecedy) a místem vzniku tří hlavních monoteistických náboženství: judaismu, křesťanství a islámu.

vými průkopníky usedlého způsobu života, a přestože se ještě neživil zemědělstvím, rozhodli se setrvat na jednom místě. Nálezy z lokalit el-Wad, Nahal Oren, Hayonim a Eynan-Mallaha dokazují, že hlína hrála v jejich životech mnohem významnější roli, než jsme si dosud připouštěli. Před tímto objevem bylo z dané doby známo pouze pět podobných předmětů na celém světě, což vedlo k mylnému předpokladu, že hlína byla v paleolitu okrajovým materiálem. Nyní je však zřejmé, že šlo o trvalou a rozvinutou tradici vizuální komunikace. Zručnost tehdejších tvůrců se projevovala v precizním tvarování nepálené hlíny do podoby drobných válců, disků a elips. Mnoho z těchto předmětů bylo

Natúfská kultura označuje jedno z nejdůležitějších období v dějinách lidstva, které tvoří jakýsi most mezi starší dobou kamennou a prvními zemědělci. Tato kultura zkvétala v oblasti Levanty přibližně mezi lety 13 000 až 9 500 př. n. l.

Natufjci jako první na světě začali opouštět kočovný život a budovat trvalá sídla, ačkoliv se v té době stále živili jako lovci – sběrači. Stavěli si kruhové domy s kamennými základy, což byl na tehdejší dobu revoluční architektonický počin. Jejich význam podtrhuje i fakt, že začali systematicky sklízet divoké obiloviny pomocí srpů s čepkami z pazourku a drtit zrna v kamenných hmoždířích. Právě tento blízký vztah k rostlinám se stal přímým předstupněm ke vzniku zemědělství. Byli to také lidé s bohatým duchovním světem, což dokládají jejich propracované pohřby s milodary a umělecké předměty.

navíc potaženo červeným okrem pomocí techniky engoby, což je tenká vrstva tekuté hlíny nanášená na povrch. Jde o vůbec nejstarší doložené použití této barvicí metody v dějinách. Fascinující je také tematická pestrost korálků, u nichž vědci identifikovali devatenáct různých typů.

Mnohé z nich svým tvarem věrně napodobovaly divoké rostliny, jako je ječmen, pšenice jednozrnka, čočka či hrách. Skutečnost, že si lidé zdobili těla symboly rostlin, které tvořily základ jejich jídelníčku a později i budoucího zemědělství, naznačuje, že příroda pro ně byla především zdrojem hlubšího významu.

Díky stopám rostlinných vláken, které se na některých korálcích zázrakem dochovaly, můžeme nahlédnout do světa organických materiálů, jež obvykle v průběhu věků nenávratně zmizí. Víme tak, jak byly tyto ozdoby navlékány a nošeny. Možná největším překvapením však byl nález padesáti otisků prstů uchovaných na povrchu hlíny. Tyto stopy umožnily vědcům poprvé v historii přímo identifikovat tvůrce paleolitických ozdob. Ukázalo se, že výroba nebyla výsadou specialistů, ale komunitní záležitostí, na které se podíleli dospělí, dospívající i děti. Existenci dětí mezi tvůrci potvrzuje i nález miniaturního hliněného kroužku o průměru pouhých deseti milimetrů, který byl zřejmě vyroben přímo

Techniky modelování natúfských hliněných korálků rekonstruovaných experimentálně

pro dětskou ruku.

Archeologové se po celá desetiletí domnívali, že symbolické využití hlíny v jihozápadní Asii se objevilo až se zemědělstvím a neolitickým způsobem života. Tato studie a nedávny objev hliněné figurky v Nahal Ein Gev II tento předpoklad vyvrací. Místo toho ukazuje, že „symbolická revoluce“ začala dřív, během prvních fází sedentarizace, kdy komunity ještě lovily a sbíraly, ale začínaly žít v trvalých sídlech. Hliněné ozdoby se staly způsobem, jak vizuálně i veřejně vyjádřit identitu, příslušnost a sociální vztahy. Studie dokumentováním jedné z nejstarších tradic zdobení z hliněné hlíny na světě nově představuje Natufjce nejen jako předchůdce zemědělství, ale také jako inovátory symbolické kultury, lidi, kteří používali hlínu k tomu, aby něco řekli o tom, kým byli a kým se stávali.

Vendula Vránová
Autorka je archeoložka

LIDOVÉ ZVYKY

Jedlý plevel - popenec obecný

V dubnu, kdy se příroda teprve probouzí a většina bylinek jen nesměle vystrkuje listy, se v trávnících, podél plotů a pod keři začíná modrat drobný kvítek. Mnohý zahrádkář ho považuje za úporný plevel, kterého se nelze zbavit. Naše babičky by nás však za takový názor pokáraly. Seznamte se s popencem obecným (*Glechoma hederacea*), bylínkou, která byla po staletí nepostradatelnou součástí venkovské kuchyně i domácí lékárny. Popenec je vytrvalá, plazivá rostlina, která v dubnu a květnu vytváří nízké, ale husté koberce. Jeho lístky mají ledvinovitý až srdčitý tvar s vroubkovaným okrajem. Na jaře bývají často zbarvené do fialova nebo purpuru, což je jeho přirozená ochrana proti chladu. Květy jsou drobné,

pyskaté a mají jasně modrofialovou barvu. Nejjistějším poznávacím znamením je však jeho vůně. Stačí lístek promnout mezi prsty – ucítíte silnou, příjemně kořenitou vůni, která vzdáleně připomíná směs šalvěje, máty a bazalky s lehkým nádechem pepře.

Historie používání popence sahá hluboko do minulosti. Už staří Germáni a Keltové ho považovali za posvátnou bylinu. Věřili, že chrání před zlými kouzly a nemocemi. Ve středověku se popenec nosil v malých sáčcích na krku jako amulet proti moru. Zajímavostí je, že až do 16. století, než se v Evropě masivně rozšířilo pěstování chmele, byl popenec hlavní přísadou při výrobě piva. Dodával nápoji typickou hořkost, konzervoval ho a po-

máhal ho čířit. Angličané mu dodnes říkají „Alehoof“, což odkazuje právě na jeho staré pivovarnické využití. V lidovém léčitelství se mu říká „švýcarské koření“ nebo „openec“. Naši předkové věděli, že tam, kde roste popenec, je zdravá země, a proto ho s oblibou pěstovali v blízkosti svých stavení.

Zdravotní účinky

Popenec je v dubnu doslova nabitý účinnými látkami. Obsahuje vysoké množství vitamínu C (více než citrusy), tříslovinu, hořčiny a silice. Je vynikajícím pomocníkem při jarních rýmách, kašli a zahalení. Pomáhá uvolňovat hlenu a zklidňuje sliznice. Hořčiny obsažené v listech podporují tvorbu žluči a trávení. Je ideální po těžkých velikonočních jídlech. Má mírné močopudné účinky a pomáhá při zánětech močového měchýře nebo při rozpouštění močových kamínků. Odvar z popence se dříve používal k omývání špatně se hojících ran nebo ekzémů. Používal se také jako obklad na modřiny, kdy se kvetoucí nař rozklepala na kaši, tou se potřela modřina, překryla se a nechala působit aspoň 2 hodiny.

Popenec v kuchyni

Pokud chcete popenec vyzkoušet, duben je ideální čas. Mladé listy mají nejměkčí chuť. Jakmile rostlina odkvetne, její chuť se stává příliš ostrou a nahořklou. Dá se nadrobno nasekaný použít do tvarohové nebo vejčkové pomazánky. Dodá jí pi-

kantní říz. Smíchaný nasekaný popenec se změkklým máslem a špetkou soli je ideální k čerstvému chlebu. Také tradiční jarní nádivka (hlavička) se bez popence dříve neobešla – tvořil její chuťové jádro spolu s kopřivami.

Tip pro čtenáře: Dubnový „Popenec-pesto“

Zkuste letos místo bazalky použít popenec. Rozmixujte dvě hrsti listů popence, hrst slunečnicových semínek, jeden stroužek česneku, trochu tvrdého sýra (třeba typu parmezán) a kvalitní olej. Získáte originální, pikantní pesto, které vás po zimě postaví na nohy.

Kdy sbírat a jak uchovávat popenec

Nař popence sbíráme v době květu od března až do konce června. Sušíme ve stínu nebo při umělému sušení za teplot do 40 °C. Nař je třeba sušit velmi opatrně, protože silice v ní obsažená je prchavá. Proto sušený popenec uchovávejte v dobře uzavřené nádobě a chraňte před světlem.

Mladé lístky do kuchyně se trhají hned, jakmile se na jaře objeví, protože tehdy mají nejvýraznější chuť. Nasbíranou a umytou bylinku jednoduše podrťte, odšťavněte v odšťavněvači nebo ji nejmenno rozmixujte s malým množstvím vody.

Vendula Vránová
Autorka je archeoložka

KAPSÁŘ

Cestovatelský magazín Time Out zveřejnil seznam nejkrásnějších mostů světa a pražský Karlův most či florentský Ponte Vecchio si v něm ani neškrtly. Do první pětky se z těch evropských dostal jen Starý most v bosenském Mostaru. Patnácté místo ale obsadil Výtoňský most.

Ten muž je samé překvapení! Ministr zahraničních věcí Petr Macinka kolem sebe nejdřív dělal neskutečný humbuk a pošval proti sobě i ty, kterým byl do té doby volný. Poté se obul do Hillary Clinton a zabodoval u samotného Donalda Trumpa, aby na pak na půdě OSN vystříhl parádní projev o válce na Ukrajině a vzal vítr z plachet všem kritikům a hejtrům. „Jsme zde, v instituci vytvořené k ochraně míru. A přesto už čtyři roky sledujeme otevřenou agresi proti suverénnímu státu, kterou se zdá nemožné zastavit,“ nechal se slyšet politik a zmínil berlínskou zeď, která v minulosti dělila svobodu od útlatku. „Teď (tato zeď) stojí na Ukrajině. Má podobu frontové linie. Podobu okupovaných měst. Podobu dětí, které se učí rozpoznávat zvuk raket dřív, než se naučí písma,“ doplnil Macinka.

Ve Francii nepřetržitě přišlo v období od 14. ledna do 22. února 2026. Celkem nová rekordní série trvala 40 dní. Od začátku měření v roce 1959 tolik dní v kuse nikdy nepršelo. Zároveň od začátku roku zatím napršelo v průměru za celou Francii nejvíce v historii. Výjimečná srážková situace způsobila také rozsáhlé povodně.

V době, kdy alianční země zvyšují výdaje na obranu v souladu se svým loňským závazkem, se Česko vydalo opačnou cestou a výdaje snižuje. Americký velvyslanec proto na citlivém jednání s premiérem Andrejem Babišem přišel s návrhem, jak problém vyřešit. Premiér je však proti a snaží se získat roční „odklad“ – navržený postup by totiž znamenal poslání peněz na zbraně pro Ukrajinu.

Pákistán v pátek ráno 27. února v odvetě za čtvrtetní přeshraniční úder bombardoval pozice Tálibánu podél hranic s Afghánistánem a také v Kábulu a Kandaháru, informovaly tiskové agentury. Pákistánský ministr obrany Chavádža Ásif na síti X napsal, že jeho zemi došla trpělivost a nachází se už v otevřené válce s afghánským Tálibánem. Zatímco celý evropský trh s auty v lednu podle statistik Evropské asociace výrobců automobilů (ACEA) meziročně klesl o necelá čtyři procenta, Škoda Auto pokračuje v růstu. V Evropě, tedy v EU, zemích EFTA (Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko) a Velké Británii prodala bezmála 65 tisíc nových aut, meziročně o deset procent více. Japonská

Toyota prodala zhruba o tisíc vozů méně než Škoda, která ji tak vystřídala na pozici evropské dvojky. Lídrem je stále Volkswagen se sto tisíci auty. Podmínky byly drsné, důsledky hroznivé. Ani pamětníci si nevybavili, že se kdy něco takového stalo. Letošní Vasův běh nedokončily tisíce lyžařů. „Bylo to hrozné,“ líčil pro švédská média 42letý Johan Resman z Jämtlandu. Těžké to bylo pro profesionály, úplné peklo a lyžařský horor pak zažívali amatéři bojující s odstupem vzadu. Sníh, led, neprojetá trať a nespočet děr a výmolů. Nebývalé nástrahy. Jindy vysoustružená stopa vede zpravidla relativně v pohodě do cíle i pomalejší závodníci. Tentokrát to byl krutý boj. Z přibližně 14 000 lyžařů, kteří dorazili na start, jich do 19 hodin obrazně řečeno hodilo ručník do ringu skoro 3000.

Izrael a USA zahájily v sobotu 29. února ráno preventivní úder na Írán. Během útoku byla zabita řada vysokých představitelů islámské republiky, zemřel také vůdce ajatolláh Alí Chameneí. Írán v odvetě zaútočil raketami a drony nejen na Izrael, ale i na ostatní arabské země, ve kterých jsou americké základny. V noci na neděli pak izraelská armáda oznámila druhou vlnu úderů na Írán, íránská odvěta za sobotní americko-izraelské útoky tvrdě postihla arabské země Perského zálivu, z nichž v některých se nacházejí americké vojenské základny. Íránské revoluční gardy tvrdily, že všechny izraelské a americké vojenské cíle na Blízkém východě byly zasaženy „silnými údery íránských raket“. Teherán poslal na tyto země včetně evropského Kypru přes 465 raket a 357 dronů.

Skokanka na lyžích Anežka Indráčková se v norském Lillehammeru stala juniorskou mistryní světa. Na mládežnickém šampionátu vybojovala první českou medaili od roku 2019 a první pro ženský skok v historii.

Chata spisovatele Bohumila Hrabala v Kersku na Nymbursku se stala kulturní památkou, rozhodlo o tom Ministerstvo kultury. Objekt spjatý se životem a dílem spisovatele Bohumila Hrabala vlastní Středočeský kraj. V roce 2024 byl po rekonstrukci otevřen, spravuje jej Polabské muzeum.

Andrej Babiš a Tomio Okamura podle očekávání nebyli vydáni k trestnímu stíhání ve svých kauzách. Zatímco opoziční politici hojně sdílí projev amerického velvyslance v Česku Nicholase Merricka, vládní představitelé jsou zdrženlivější. Merrick totiž zdůraznil, že přijaté závazky se musí plnit a Česko se stejně jako ostatní země NATO zavázalo, že do deseti let bude dávat 3,5 procenta HDP na základní obranu a dalších 1,5 procenta na doprovodné investice s obranou spojené. Moderátor Václav Moravec oznámil svůj konec v České televizi. „Naplnil se můj čas v České televizi. Po více než 21 letech. Děje z poslední doby mě utvrdily v tom, že za současných podmínek nemohu dál garantovat nezávislost redakční práce a kritickou reflexi událostí, jak se o nich zmiňuje preambule kodexu České televize,“ řekl Moravec na konci

nedělního dílu Otázek Václava Moravce. Na dům v západoněmeckém městě Koblenz spadl meteorit. Policisté a hasiči v oblasti Porýní přijali velké množství telefonátů od občanů, kteří upozorovali letící žhnoucí objekt. Někteří se domnívali, že jde o raketový útok.

Automobilka Škoda Auto v loňském roce zvýšila provozní zisk o 8,5 procenta na 2,5 miliardy eur (60,85 miliardy korun). Tržby vzrostly na 30,1 miliardy eur (732,7 miliardy korun) z 27,8 miliardy eur předloni. V úterní výsledkové zprávě to oznámil mateřský koncern Volkswagen. Tomu ovšem loni klesl provozní zisk o 53 procent na 8,9 miliardy eur (216,6 miliardy korun).

V rámci oscarového ceremoniálu zvítězila letos jedna bitva za druhou režiséra P. T. Andersona. Češi bodovali s dokumentem Pan Nikdo proti Putinovi. Jedna bitva za druhou dosáhla celkem na šest Oscarů (scénář, režie, střih, film, casting a pro nejlepšího herce Seana Penna), zatímco druhý favorit, upířský horor Hříšníci, si připsal čtyři ceny (za scénář, hudbu, kameru a pro herce Jordana). Tři Oscary získal Frankenstein, dva animák K-pop: Lovkyně démonů. Naprázdno vyšly filmy Velký Marty (s devíti nominacemi) a Sny o vlacích nebo brazilské drama Tajný agent (oba do boje šly se čtyřmi nominacemi).

O víkendu 14.-15. března v Alpách pořádně nasněžilo. Na některých místech za 24 hodin napadlo i více než metr sněhu, což je na březzen úctyhodné množství. Pro některé stanice šlo dokonce o březnový rekord.

Zapomeňte na „I am very optimistic“ někdejšího ministra životního prostředí Miloše Kužvarta (ČSSD) nebo „Vil vil sí“ ministryně financí Aleny Schillerové (ANO) — legendární hlášky našich ministrů na návštěvě v Bruselu už mají zjevně konkurenci. Nejnovějším kandidátem na vstup do zlatého fondu jazykových přešlapů je vládní zmocněnc pro Green Deal Filip Turek (Motoristé). Vládní zmocněnc totiž na radě ministrů v Bruselu předvedl výkon, který by se dal velmi lichotivě označit za nepovedený. „Vládní zmocněnc reprezentuje ČR v Bruselu,“ napsala na síti X k jeho vystoupení europoslankyně Danuše Nerudová. „Best Of. Nechybělo málo a došlo i na zkusit šušn.“

Veřejné akce v Kremlu zcela zmizely z programu ruského prezidenta Vladimíra Putina. Podle nezavisentů portálu Agentstvo ho nejspíš vyděsil osud íránského nejvyššího duchovního vůdce ajatolláha Alího Chameneího, který byl zabit hned v první den americko-izraelského úderu na Írán. Podílely se na tom izraelské a americké tajné služby, které Chameneího soustavně sledovaly. Sigma prohrála odvetu v Mohuči 0:2 a v Konferenční lize končí. Sparta dopadla ještě hůř! Prohrála s Alkmarem doma 0:4, čímž si ušila z ostudy kabát! Premiér a předseda hnutí ANO Andrej Babiš počítá s tím, že na letní summit Severoatlantické aliance (NATO) pojede on a ministr zahraničí Petr Macinka (Motoristé). Podle prezidenta Petra Pavla se o tom Babiš na společné schůzce nezmínil. Prezident Petr Pavel zároveň připustil, že premiér Andrej Babiš (ANO) by patrně dokázal lépe zdůvodňovat spojencům v NATO, proč Česká republika neplní své spojenecké závazky a nevydává na obranu částky, k nimž se zavázala. „V tom bych asi měl trochu problém,“ připustil Pavel.

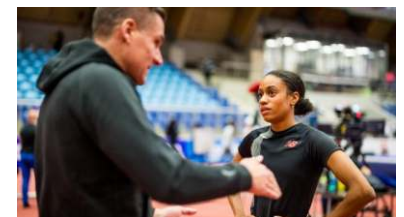
V polovině března zasáhla sever Spojených států na tento měsíc mimořádně silná sněhová bouře. Napadlo až 1,3 metru sněhu a lokálně šlo o nejsilnější vánici od 19. století. Extrémní podmínky výrazně zkomplikovaly dopravu.

Češi patří k nejšťastnějším národům světa. Stejně jako loni jim i letos v publikaci World Happiness Report náleží 20. příčka a vedou si tak o chlap než třeba Poláci (24) či Slováci (54). Prvenství drží už podeváté v řadě Finové, stříbro a bronz mají Islandané a Dánové. O dvě místa si polepšila Kostarika, která je nyní čtvrtá a přeskočila tak i Švédsko, Norsko či Nizozemsko. Češi si v rámci střední Evropy drží solidní pozici. Jen těsně je přeskočilo Rakousko na 19. příčce či Německo na 17. místě. Jinak si ale vedou lépe než kdejaké vyspělejší ekonomiky, včetně USA (24), Kanady (25), Velké Británie (29) či Francie (35).

Do modrofialova zbarvené louky mohli lidé obdivovat na přelomu zimy a jara v Lačnově na Valašsku. Roste zde přísně chráněný šafrán bělokvětý. Ohrožený šafrán je exotická zvláštnost moravské krajiny a jeden z nejceněnějších botanických pokladů České republiky.

Atletka Lurdes Gloria Manuel zazářila na halovém mistrovství světa zlatem z individuální čtyřstovky a velkou radost z toho měl i trenér Laurent Meuwly. Švýcarský kouč, který připravuje i Femke Bolovou, mohl v polské Toruni slavit i díky odvážné taktice.

Připravil Petr Hanuška

Koncerty duben 2026

Srdečně vás zveme také na květnové koncerty:

2. 4.
19.00
Reduta
P3 / M5 / Velikonoční koncert. Rossiniho *Stabat mater*
Rossini
7. 4.
19.00
Reduta
R4 / Klavírní recitál Marka Kozáka
Bach, Smetana, Ravel, Liszt
9. 4.
10.15
Reduta
M / Hudba z francouzských filmů
Mimořádný dopolední koncert pro seniory s hudbou z francouzských filmů 20. století
16. 4.
19.00
Reduta
A4 / Weber 200
Weber, Mendelssohn-Bartoldy, Haydn
Koncert bude živě vysílán Českým rozhlasem
23. 4.
19.00
Reduta
D4 / Exotické rytmy východních kultur
Rimskij-Korsakov, Vasks, Chačaturjan
Beseda se sólistou Jiřím Bártou a dirigentem Tomášem Braunerem se koná tentýž den od 18.00 v Mozartově sále.
Senior TAXI
28. 4.
29. 4.
19.00
Reduta
C5 / Romantický smyčce s O5 a Radeček
Hity kapely O5 a Radeček v aranžích pro symfonický orchestr

7. 5.
19.00
Reduta
P4 / Nový svět, nové příležitosti
Vyvrcholení oslav jubilejní 80. sezony Moravské filharmonie patří festivalu Dvořákova Olomouc, jehož slavnostním zahájením i celým festivalovým programem uctíme odkaz Antonína Dvořáka, velikána české i světové hudby. Pomyslným dramaturgickým pojitkem úvodního koncertu je prostředí Spojených států amerických, kde se odehrála důležitá kapitola Dvořákova uměleckého i osobního života.
Prostřednictvím hudby z baletu Aarona Coplanda *Billy the Kid* se ocitneme na americkém Divokém západě. Ke klavíru usedne renomovaná ukrajinská pianistka Anna Fedorova, pro kterou je olomoucký koncert jejím prvním vystoupením v České republice. V rámci svého českého debutu předvede brilantní pianistickou techniku a hluboce procítěné interpretační umění ve virtuosní *Rapsodii na Paganiniho téma* od Sergeje Rachmaninova. Celý program slavnostně korunuje Dvořákův poslední a také nejznámější symfonický opus „*Z Nového světa*“.

14. 5.
19.00
Reduta
JAMU3 / Klasika na dosah
JAMU je koncertní cyklus pro ty, kterým byl svět klasické hudby doposud vzdálený, ale zároveň i pro znalce, kteří rádi objevují nové talenty. Koncert je organizován ve spolupráci s Janáčkovou akademií múzických umění jako edukační platforma pro budoucí profesionální hudebníky. Přijďte podpořit vycházející hvězdy hudebního nebe!

Koncerty MFO se konají za podpory:

Gen. partner MFO:

Hl. partner MFO:

Duben v Moravském

1.	st	19:00	Zvoník u Matky Boží	V. Hugo	Činohra
2.	čt	19:00	Teror / Sedmička	F. von Schirach	Činohra °
		19:00	Labutí jezero / Arter -50%	P. I. Čajkovskij	Balet
3.	pá	19:00	Labutí jezero	P. I. Čajkovskij	Balet
5.	ne	16:00 YO	Želary / Derniéra	Z. Lapčíková, H. Litterová	Balet
7.	út	19:00 L	Jeníček a Mařenka	E. Humperdinck	Opera °
8.	st	19:00 C	La traviata / Senioři -30% /senior TAXI	G. Verdi	Opera *
9.	čt	19:00	Nabucco	G. Verdi	Opera *
10.	pá	19:00 P	Bořiny za břehem / Premiéra	M. Krobot, L. Smékal	Činohra
11.	so	09:30	Jak se dělá divadlo? / Sedmička		Workshop
		19:00 X	Bořiny za břehem	M. Krobot, L. Smékal	Činohra
12.	ne	09:00	Pohybem k uvolnění / Sedmička		Workshop
		10:00	Prožij den baletky		Workshop
13.	po	19:00 A	Jenůfa První verze (1904) v edici Marka Auduse	L. Janáček	Opera
14.	út	19:00 B	Jenůfa / Derniéra / Arter -50% První verze (1904) v edici Marka Auduse	L. Janáček	Opera
16.	čt	09:00	SeniorArt: Jarní brož / Sedmička		Workshop
		19:00 D	Prodaná nevěsta	B. Smetana	Opera
17.	pá	19:00 V	Romeo a Julie / Arter -50%	S. Prokofjev	Balet
18.	so	09:00	Hrdináček / Sedmička	J. Posníková	Miminí divadlo
		11:00	Hrdináček / Sedmička	J. Posníková	Miminí divadlo
		16:00 ZO	Andělé mezi námi	F. Langer	Činohra
19.	ne	10:00 RPP	Cirkusácká pohádka Divadlo Láryfáry Praha / Výtvarné dílny ve foyer	J. Vlčková, P. Jurková	Pohádka
		14:00 OPP	Cirkusácká pohádka Divadlo Láryfáry Praha / Výtvarné dílny ve foyer	J. Vlčková, P. Jurková	Pohádka
23.	čt	19:00	Kytice / Rodinné divadlo / Arter -50% Dramaturgický úvod od 18:15 hod.	K. J. Erben	Činohra
25.	so	19:00	Koule / Senioři -30% /senior TAXI	D. Drábek	Činohra
26.	ne	14:00	Co říkám, když nemluví / KEC / Arter -50%		Workshop
		16:00 YO	La traviata	G. Verdi	Opera *
		19:00	Když se zhasne / Sedmička	R. Vencl, M. Doleželová	Činohra °
27.	po	19:00 K	Sugar P. Stone, B. Wilder, I. A. L. Diamond, R. Thoenen, J. Styne, B. Merrill		Muzikál
28.	út	19:00 L	Zvoník u Matky Boží	V. Hugo	Činohra
29.	st	19:00	Nedotknutelní / Arter -50% / Dramaturgický úvod od 18:15 hod.	O. Nakache, É. Toledano	Činohra

* v italském originále s českými a anglickými titulky
° představení bez přestávkywww.moravskedivadlo.cz
tel.: 585 500 500

divadle Olomouc

